

UNIWERSYTET
ZIELONOGÓRSKI

8 (228)

ZIELONA GÓRA, listopad 2015

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNOŚCI AKADEMICKIEJ

ISSN 1644-7867

● ● ●
**CENTRUM
NAUKI
KEPPLERA**

OTWARTE!

Sezon na konferencje

W numerze:

- 4** ROBERT KORNELUK / Z obrad Senatu
- 5** ROBERT KORNELUK / Zarządzenia JM Rektora
- 7** INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO / Nagrody dla studentów i Kół Naukowych
- 9** EWA SAPENKO / Nagrody Prezydenta
- 10** EWA SAPENKO / Centrum Nauki Keplera otwarte!
- 11** DANUTA NOWAK, WIESŁAW HŁADKIEWICZ / UNIWERSYTETY ŚWIATA - Orchard Lake Schools
- 12** ANDRZEJ MALINOWSKI / Jesień życia nauczyciela akademickiego - Seniora
- 13** PATRYCJA ANTOSIK, MAREK KAMIŃSKI / Zbiory muzyczne i elektroniczne w Bibliotece Uniwersyteckiej
- 16** KAMIL BANASZEWSKI, KATARZYNA BARTOSIAK / Satysfakcja użytkowników Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego: prezentacja wyników badań – cz. III
- 20** JANINA WALLIS / Retrospektywa Zakładu Grafiki
- 22** LIDIA GŁUCHOWSKA / Graficzne RETRO-SPECTIO – OBECNOŚĆ, ZNAKOWOŚĆ, PROCES
- 24** ANDRZEJ DRZEWIŃSKI / Jak pachnie neutrino, czyli Nagroda Nobla z fizyki
- 26** EWA SAPENKO / Nowa siedziba dziekanatu Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu
- 27** 11 GREEN TOWN OF JAZZ / program konferencji
- WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE
- 28** Wydział Artystyczny
- 36** Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska
- 44** Wydział Humanistyczny
- 48** Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska
- 51** Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki
- 53** Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii
- 54** Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii
- 56** LILIA SMOŁA / Praca w dyplomacji? Czemu nie?
- 57** LILIA SMOŁA / Mamy swojego Ambasadora Kariery UE
- 57** MONIKA RUTKOWSKA / Ogólnopolski Tydzień Kariery 2015
- 59** BARBARA KRZESZEWSKA-ZMYŚLONY / Pokonywać granice/Grenzen Überwinden
- 60** DONATA WOLSKA / Stelios Ioannou Resource
- 62** EWA SAPENKO / Uratowali koledze życie!
- 62** EWA POPIŁKA / Nowości Wydawnicze

Sezon konferencyjny rozpoczyna się na dobre już we wrześniu. Potem konferencji jest coraz więcej, a organizatorzy wyhamowują dopiero późną wiosną, ale tylko po to, żeby w czasie wakacji przygotować się do kolejnych edycji naukowych spotkań. Nie inaczej było i w tym roku. Tylko od września do grudnia br. na UZ odbędzie się 25 konferencji krajowych i międzynarodowych na wszystkich dwunastu wydziałach. Do organizatorów dołączył już nawet Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, a Wydział Prawa i Administracji mimo „młodego” wieku wyróżnia się w tym zakresie na tle innych Wydziałów. Ale rekordzistami i tak są dwa największe wydziały: Wydział Humanistyczny (od początku roku kalendarzowego 15 zorganizowanych konferencji) i Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii (14 konferencji od stycznia br.). Na naszych łamach znajdują się zapowiedzi, programy i relacje z tych spotkań. W tym numerze również nie brakuje informacji o konferencjach, które już się odbyły, ale też o tych, które dopiero się odbędą. Zapraszamy do lektury Wiadomości Wydziałowych.

esa

REDAKTOR NACZELNA
Ewa Saperko

WSPÓŁPRACA
Anetta Barska, Tomasz Belica, Marek Dankowski,
Renata Grochowalska, Dorota Hebisz, Robert Korneluk,
Pola Kuleczka, Katarzyna Kwiecień-Długosz, Alicja Lewicka-
Szczegół, Joanna Markiewicz-Stanny, Marcin Mrugański,
Magdalena Steciąg, Joachim Syga, Janina Wallis

PROJEKT GRAFICZNY
Lucyna Andrzejewska

ŁAMANIE KOMPUTEROWE
Lucyna Andrzejewska, Mamert Janion

WYDANIE INTERNETOWE
<http://www.uz.zgora.pl/miesiecznikUZ.html>
opr. Krzysztof Jarosiński

ZDJĘCIA
Kazimierz Adamczewski

Wyrażone opinie są osobistymi przekonaniami autorów i nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem kolegium, zespołu redakcyjnego i kierownictwa uczelni. Zachęcamy do wypowiedzi polemicznych. Redakcja zastrzega sobie prawo nadawania tekstom własnych tytułów, ich skracania i adiustacji; materiałów nie zamówionych nie zwracamy. Za zamieszczane informacje odpowiedzialność ponoszą ich autorzy.

Oddano do druku w listopadzie 2015 r.

Nakład: 800 egz.

Druk: Zakład Poligrafii Uniwersytetu Zielonogórskiego

UNIWERSYTET
ZIELONOGÓRSKI

REDAKCJA
ul. Licealna 9
65-417 Zielona Góra
tel. 68 328 2593, ~2592
miesiecznikUZ@uz.zgora.pl

Z O B R A D S E N A T U

Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego na zwyczajnym posiedzeniu w dniu 30 września 2015 r. podjął następujące uchwały:

Nr 495 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Fizyki i Astronomii. Senat pozytywnie zaopiniował wniosek Rady Wydziału Fizyki i Astronomii dotyczący zmiany nazwy Instytutu Astronomii na Instytut Astronomii im. Profesora Janusza Gila.

Nr 496 w sprawie zgłoszenia prof. dr. hab. Grzegorza Gabrysia jako kandydata do Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nr 497 w sprawie zgłoszenia dr. hab. Bogdana Szala, prof. UZ jako kandydata do Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nr 498 w sprawie zgłoszenia prof. dr. hab. Pauliny Komorowskiej-Birger jako kandydata do Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nr 499 w sprawie zgłoszenia prof. dr. hab. Dariusza Dołańskiego jako kandydata do Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nr 500 w sprawie utworzenia studiów podyplomowych *Filologiczna obsługa administracji i biznesu* na Wydziale Humanistycznym i określenia efektów kształcenia dla tych studiów

Nr 501 zmieniająca uchwałę nr 459 Senatu UZ z dn. 29.04.2015 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów doktoranckich na UZ. Podjęta uchwała brzmi:

„§ 1

Senat zmienia § 27 ust. 1 i ust. 2 Regulaminu studiów doktoranckich na Uniwersytecie Zielonogórskim, stanowiącego załącznik do uchwały nr 459 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów doktoranckich na Uniwersytecie Zielonogórskim, które otrzymują brzmienie:

- „1. Kierownik studiów doktoranckich może przedłużyć okres odbywania studiów doktoranckich o okres odpowiadający czasowi trwania urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego oraz urlopu rodzicielskiego, określonych w odrębnych przepisach, zwalniając jednocześnie doktoranta z obowiązku uczestniczenia w zajęciach.
2. W uzasadnionych przypadkach kierownik studiów doktoranckich może przedłużyć okres odbywania studiów doktoranckich, zwalniając jednocześnie doktoranta z obowiązku uczestniczenia w zajęciach, w szczególności w przypadku:
 - 1) czasowej niezdolności do odbywania tych studiów spowodowanej chorobą,
 - 2) sprawowania osobistej opieki nad chorym członkiem rodziny,

- 3) sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem do 4. roku życia lub dzieckiem o orzeczonej niepełnosprawności,
 - 4) posiadania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- łącznie nie więcej niż o rok.”

§ 2

1. Wprowadza się tekst jednolity Regulaminu studiów doktoranckich na Uniwersytecie Zielonogórskim, uwzględniający zmiany określone w § 1, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
2. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.”

Nr 502 mocą której Senat pozytywnie zaopiniował wniosek Rady Wydziału Ekonomii i Zarządzania dotyczący powołania w strukturze organizacyjnej Wydziału Ekonomii i Zarządzania Zakładu Polityki Regionalnej

Nr 503 w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej struktury Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii. Podjęta uchwała brzmi:

„§ 1

1. Senat wyraża pozytywną opinię w sprawie zniesienia z dniem 30.09.2015 r. Katedry Opieki, Terapii i Profilaktyki Społecznej.
2. Senat wyraża pozytywną opinię w sprawie powołania z dniem 1.10.2015 r. Katedry Pedagogiki Specjalnej i Profilaktyki Społecznej wraz z:
 - a) Pracownią Profilaktyki Społecznej,
 - b) Pracownią Pedagogiki Specjalnej.
3. Senat wyraża pozytywną opinię w sprawie powołania z dniem 1.10.2015 r. w strukturze organizacyjnej Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii Zakładu Pedagogiki Opiekuńczej i Rodziny.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.”

Nr 504 w sprawie stawek za realizację godzin ponadwymiarowych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych dla osób niebędących pracownikami Uniwersytetu Zielonogórskiego. Podjęta uchwała brzmi:

„§ 1

Senat ustala - od roku akademickiego 2015/2016 - następujące stawki za realizację godzin ponadwymiarowych na studiach stacjonarnych oraz niestacjonarnych, dla osób niebędących pracownikami Uniwersytetu Zielonogórskiego:

	Tytuł naukowy, stopień naukowy, tytuł zawodowy	Studia stacjonarne zł brutto	Studia niestacjonarne zł brutto
1.	Nauczyciel posiadający tytuł naukowy <i>prof. dr hab., prof. dr hab. inż., tytuł w zakresie sztuki</i>	58,00	100,00

2.	Nauczyciel posiadający stopień naukowy <i>dr hab., dr hab. inż., stopień doktora habilitowanego sztuki</i>	54,00	81,00
3.	Nauczyciel posiadający stopień naukowy <i>dr, dr inż., doc. dr, doc. dr inż., stopień doktora sztuki, dr n. med.</i>	49,00	61,00
4.	Nauczyciel posiadający tytuł zawodowy <i>mgr, mgr inż., inż., ks.mgr, lek.med.</i>	32,00	42,00

§ 2

W szczególnych przypadkach, uzasadnionych zwłaszcza charakterem prowadzonych w godzinach ponadwymiarowych zajęć, Rektor może ustalić - na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej - indywidualną stawkę za realizację godzin ponadwymiarowych, w wysokości wyższej niż określona w § 1.

§ 3

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 października 2015 r.
2. Traci moc uchwała nr 478 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie stawek za realizację godzin ponadwymiarowych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych dla osób niebędących pracownikami Uniwersytetu Zielonogórskiego."

ZARZĄDZENIA JM REKTORA

__JM Rektor wydał następujące zarządzenia:

Nr 62 z dnia 17 sierpnia 2015 r. zmieniające zarządzenie nr 89 Rektora UZ z dn. 01.10.2014 r. w sprawie powołania Odwoławczej Komisji Stypendialnej Studentów na rok akademicki 2014/2015. Mocą niniejszego zarządzenia skład ww. Komisji przedstawia się następująco:

- 1) mgr inż. Elżbieta Kaźmierczak - pracownik Działu Spraw Studenckich,
- 2) mgr Paulina Słomska - pracownik Działu Spraw Studenckich,
- 3) mgr inż. Joanna Gieburowska - pracownik Wydziału Artystycznego,
- 4) Angelika Grecka - studentka Wydziału Artystycznego, nr albumu 87238,
- 5) Małgorzata Schmidt - studentka Wydziału Artystycznego, nr albumu 72467,
- 6) mgr Agnieszka Sokalska - pracownik Wydziału Ekonomii i Zarządzania,
- 7) Ewelina Gawel - studentka Wydziału Ekonomii i Zarządzania, nr albumu 81247,
- 8) Mateusz Sikora - student Wydziału Ekonomii i Zarządzania, nr albumu 85153,
- 9) mgr Izabela Jasińska - pracownik Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji,
- 10) Eryka Krasnowska - studentka Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji, nr albumu 74212,
- 11) Maciej Lew - student Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji, nr albumu 81482,
- 12) dr Marek Sendyk - pracownik Wydziału Fizyki i Astronomii,
- 13) Konrad Colle - student Wydziału Fizyki i Astronomii, nr albumu 84051,
- 14) Gabriela Rentel - studentka Wydziału Fizyki i Astronomii, nr albumu 84052,
- 15) mgr Elżbieta Banaszkiewicz - pracownik Wydziału Humanistycznego,
- 16) Claudia Mastek - studentka Wydziału Humanistycznego, nr albumu 84265,
- 17) Agnieszka Majchrzak - studentka Wydziału Humanistycznego, nr albumu 83869,

- 18) Aleksandra Makowicz - studentka Wydziału Humanistycznego, nr albumu 77449,
- 19) Beata Mucha - studentka Wydziału Humanistycznego, nr albumu 73657,
- 20) Grzegorz Ostrowski - student Wydziału Humanistycznego, nr albumu 68057,
- 21) mgr Katarzyna Grodzka - pracownik Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska,
- 22) Tomasz Bryk - student Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, nr albumu 72373,
- 23) Marta Nowak - studentka Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, nr albumu 72384,
- 24) dr Alina Szelecka - pracownik Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii,
- 25) Wioletta Pytko - studentka Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii, nr albumu 82355,
- 26) Justyna Ryś - studentka Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii, nr albumu 63026,
- 27) Tomasz Wieczorek - student Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii, nr albumu 78191,
- 28) mgr Aleksandra Dębowska - pracownik Wydziału Mechanicznego,
- 29) Adrianna Masiul - studentka Wydziału Mechanicznego, nr albumu 80479,
- 30) Karolina Sadowska - studentka Wydziału Mechanicznego, nr albumu 80492,
- 31) dr Artur Wandycz - pracownik Wydziału Nauk Biologicznych,
- 32) Anita Leciejewska - studentka Wydziału Nauk Biologicznych, nr albumu 77870,
- 33) Katarzyna Walkowiak - studentka Wydziału Nauk Biologicznych, nr albumu 67168,
- 34) mgr Beata Wojciechowska - pracownik Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu,
- 35) Agnieszka Rymas - studentka Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, nr albumu 67844,
- 36) Alicja Werner - studentka Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, nr albumu 85160,
- 37) Elżbieta Kulik - pracownik Wydziału Prawa i Administracji,
- 38) Marcin Gębski - student Wydziału Prawa i Administracji, nr albumu 83701,
- 39) Igor Ziętał - student Wydziału Prawa i Administracji, nr albumu 85169.

Nr 63 z dnia 7 września 2015 r. zmieniające zarządzenie nr 74 Rektora UZ z dn. 01.12.2006 r. w sprawie wprowadzenia na UZ wzorów umów

Nr 64 z dnia 8 września 2015 r. w sprawie odstąpienia od ogłoszenia konkursów dotyczących stypendiów dla studentów i doktorantów. Zarządzenie mówi, że odstępuje się w semestrze zimowym roku akademickiego 2015/2016 od ogłoszenia:

- 1) konkursu dotyczącego stypendiów Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego dla studentów pierwszego roku studiów pierwszego stopnia oraz cudzoziemców odbywających studia jako stypendyści uczelni;
- 2) konkursu dotyczącego stypendiów Uniwersytetu Zielonogórskiego dla uczestników pierwszego roku studiów doktoranckich oraz cudzoziemców odbywających studia doktoranckie jako stypendyści uczelni;
- 3) konkursu dotyczącego stypendiów sportowych Uniwersytetu Zielonogórskiego dla studentów.

Nr 65 z dnia 18 września 2015 r. mówiące, że w § 1 ust. 1-3 zarządzenia nr 40 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 13 maja 2015 roku w sprawie limitów przyjęć na studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w roku akademickim 2015/2016, zmienia się wielkość limitów przyjęć na studia w semestrze zimowym w roku akademickim 2015/2016, na następujących kierunkach:

- 1) studia stacjonarne pierwszego stopnia:
 - coaching i doradztwo filozoficzne - 40 miejsc,
 - dziennikarstwo i komunikacja społeczna - 40 miejsc,
 - filologia, filologia angielska - 120 miejsc,
 - literatura popularna i kreacje światów gier - 50 miejsc,
 - politologia - 40 miejsc,
- 2) studia stacjonarne jednolite magisterskie:
 - psychologia - 151 miejsc,
- 3) studia stacjonarne drugiego stopnia:
 - filologia, filologia angielska - 60 miejsc,
- 4) studia niestacjonarne jednolite magisterskie:
 - psychologia - 125 miejsc,
- 5) studia niestacjonarne drugiego stopnia:
 - zarządzanie i inżynieria produkcji - 50 miejsc,
 - pedagogika spec. edukacja elementarna i wspieranie dzieci w rozwoju zdolności - 33 miejsca.

Nr 66 z dnia 23 września 2015 r. mówiące, że w § 1 ust. 1 zarządzenia nr 41 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 13 maja 2015 roku w sprawie limitów przyjęć na studia doktoranckie w roku akademickim 2015/2016 zmienia się wielkość limitów przyjęć na następujące studia doktoranckie w roku akademickim 2015/2016:

DYSCYPLINA NAUKOWA	LIMIT
Wydział Mechaniczny	
BUDOWA I EKSPLOATACJA MASZYN	21
INŻYNIERIA PRODUKCJI	
Wydział Nauk Biologicznych	
BIOLOGIA	7
OCHRONA ŚRODOWISKA	7
Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu	
PEDAGOGIKA	23
SOCJOLOGIA	22

Nr 67 z dnia 23 września 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Nr 68 z dnia 23 września 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu pomocy materialnej dla doktorantów Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Nr 71 z dnia 01 października 2015 r. mówiące, że § 1 zarządzenia nr 64 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 8 września 2015 r. w sprawie odstąpienia od ogłoszenia konkursów dotyczących stypendiów dla studentów i doktorantów otrzymuje brzmienie:

„Odstępuje się w semestrze zimowym roku akademickiego 2015/2016 od ogłoszenia:

- 1) konkursu dotyczącego stypendiów Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego dla studentów pierwszego roku studiów pierwszego stopnia;
- 2) konkursu dotyczącego stypendiów Uniwersytetu Zielonogórskiego dla uczestników pierwszego roku studiów doktoranckich oraz cudzoziemców odbywających studia doktoranckie jako stypendyści uczelni;
- 3) konkursu dotyczącego stypendiów sportowych Uniwersytetu Zielonogórskiego dla studentów.”

Nr 72 z dnia 01 października 2015 r. zmieniające nazwę funkcjonującego w strukturze organizacyjnej Wydziału Fizyki i Astronomii - Instytutu Astronomii na Instytut Astronomii im. Profesora Janusza Gila

Nr 73 z dnia 01 października 2015 r. powołujące w strukturze organizacyjnej Wydziału Ekonomii i Zarządzania Zakład Polityki Regionalnej

Nr 74 z dnia 01 października 2015 r. wskazujące, że w strukturze organizacyjnej Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii:

- znosi się Katedrę Opieki, Terapii i Profilaktyki Społecznej,
- powołuje się Katedrę Pedagogiki Specjalnej i Profilaktyki Społecznej wraz z:
 - a) Pracownią Profilaktyki Społecznej
 - b) Pracownią Pedagogiki Specjalnej
- powołuje się Zakład Pedagogiki Opiekuńczej i Rodziny.

Nr 75 z dnia 02 października 2015 r. w sprawie wprowadzenia regulaminów dotyczących przyznawania w roku akademickim 2015/2016 stypendiów dla studentów niektórych kierunków studiów na Uniwersytecie Zielonogórskim i środków na działalność kół naukowych studentów i doktorantów zarejestrowanych w Uniwersytecie Zielonogórskim, ufundowanych przez Klub Radnych Zielona Razem

Nr 76 z dnia 02 października 2015 r. zmieniające zarządzenie nr 23 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 14 kwietnia 2015 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2015/2016

Robert Korneluk
Biuro Prawne

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2015/2016

NAGRODY DLA STUDENTÓW I KÓŁ NAUKOWYCH

Tradycją uroczystych inauguracji roku akademickiego na naszej Uczelni stało się nagradzanie studentów i absolwentów oraz studenckich kół naukowych. Nagrody przyznawane są rokrocznie przez: Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego, Marszałka Województwa Lubuskiego, Prezydenta Miasta Zielona Góra, banki i firmy współpracujące z naszą Uczelnią.

NAGRODY ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ PRACĘ DYPLOMOWĄ

Tak jak w roku ubiegłym, w trakcie inauguracji roku akademickiego 2015/2016 zostały przyznane nagrody za wyróżniającą się pracę dyplomową obronioną w roku akademickim 2014/2015. Laureatów wyłoniły wydziały spośród studentów studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych I i II stopnia.

Nagrody ufundowane przez Marszałka Województwa Lubuskiego, Elżbietę Annę Polak, otrzymali:

1. **Lic. Aleksandra Pietruszewska**, studentka Wydziału Humanistycznego, absolwentka *filologii polskiej* studiów stacjonarnych I stopnia, za pracę pt. *O strukturze tekstów popularnonaukowych (na przykładzie artykułów opublikowanych na portalach biologiczno-chemicznych)*, napisaną pod kierunkiem dr hab. Anny Wojciechowskiej, prof. UZ.
2. **Mgr inż. Krzysztof Tomala**, student Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, absolwent *budownictwa, spec. konstrukcje budowlane i inżynierskie* studiów stacjonarnych II stopnia, za pracę pt. *Problemy projektowania konstrukcji na terenach górniczych na przykładzie mostu drogowego w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym*, napisaną pod kierunkiem dr hab. inż. Adama Wysokowskiego, prof. UZ.
3. **Mgr Justyna Milena Turowska**, studentka Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii, absolwentka *socjologii* studiów stacjonarnych II stopnia, za pracę pt. *Dynamika postaw wobec pracy. Analiza socjologiczna*, napisaną pod kierunkiem dr hab. Marii Zielińskiej, prof. UZ.
4. **Mgr Wiktor Wolak**, student Wydziału Fizyki i Astronomii, absolwent *fizyki, spec. fizyka komputerowa* studiów stacjonarnych II stopnia, za pracę pt. *Przewodnictwo elektronowe w nanorurkach TiO₂. [Electron conductivity in TiO₂ nanotubes]*, napisaną pod kierunkiem dr hab. Mirosława Dudka, prof. UZ.

Nagrody ufundowane przez Prezydenta Miasta Zielonej Góry, Janusza Kubickiego, otrzymali:

1. **Mgr inż. Martyna Dzierka**, studentka Wydziału Mechanicznego, absolwentka *mechaniki i budowy maszyn, spec. konstrukcyjno-meniadżerska* studiów niestacjonarnych II stopnia, za pracę pt. *Projekt implantu do chirurgicznego leczenia jaskry*, napisaną pod kierunkiem dr. inż. Pawła Jurczaka.

1 __ MGR KATARZYNA GIBEK, ODBIERA NAGRODĘ Z RĄK DR INŻ. WOJCIECHA MYŚLECKIEGO – DORADCY ZARZĄDU BANKU ZACHODNIEGO WKB

2 __ LIC. JOANNA FUCZKO ODBIERA NAGRODĘ Z RĄK PREZYDENTA MIASTA ZIELONA GÓRA - JANUSZA KUBICKIEGO

3 __ MGR JUSTYNA TUROWSKA ODBIERA NAGRODĘ Z RĄK MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO, ELŻBIETY ANNY POLAK

2. **Lic. Joanna Fuczko**, studentka Wydziału Artystycznego, absolwentka *edukacji artystycznej w zakresie sztuk plastycznych* studiów stacjonarnych I stopnia, za pracę: - teoretyczną pt. *Elementy kultury Łemkowskiej w malarstwie Epifaniasza Drowniaka zwanego Nikiforem*, napisaną pod kierunkiem dr. Artura Pastuszka,

- artystyczną pt. *To jest dyplom Joanny Fuczko*, której promotorem był dr Piotr Czech.

3. **Mgr inż. Marcin Pazera**, student Wydziału Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki, absolwent *automatyki i robotyki* studiów stacjonarnych II stopnia, za pracę pt. *Diagnostyka uszkodzeń urządzeń wykonawczych układu trzech zbiorników z zastosowaniem modeli liniowych o zmiennych parametrach*, napisaną pod kierunkiem dr. hab. inż. Marcina Witczaka, prof. UZ.
4. **Mgr Lech Sawicki**, student Wydziału Ekonomii i Zarządzania, absolwent *zarządzania* studiów stacjonarnych II stopnia, za pracę pt. *Determinanty kształtujące wydajność pracy pracowników przedsiębiorstw przemysłowych w Polsce na przykładzie firmy Metal-Gum w Zielonej Górze*, napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Eulalii Skawińskiej.
5. **Mgr Łukasz Walas**, student Wydziału Nauk Biologicznych, absolwent *biologii*, spec. *biologia molekularna* studiów stacjonarnych II stopnia, za pracę pt. *Analiza podłoża molekularnego raftopatii w rodzinie N*, napisaną pod kierunkiem dr. inż. Elżbiety Heger.

Nagrodę ufundowaną przez Fundację Banku Zachodniego WBK SA w Warszawie wręczoną przez dr. inż. Wojciecha Myśleckiego - doradcę Zarządu Banku Zachodniego WBK otrzymała:

mgr Katarzyna Gibek, studentka Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii, absolwentka *matematyki* studiów stacjonarnych II stopnia, za pracę pt. *Harmonijne podziały grafów* napisaną pod kierunkiem dr. hab. Ewy Drgas-Burchardt, prof. UZ.

NAGRODY DLA STUDENCKICH KÓŁ NAUKOWYCH

Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, prof. Tadeusz Kuczyński, podczas inauguracji roku akademickiego 2015/2016 uhonorował koła naukowe studentów i doktorantów dyplomami za wyróżniającą się działalność oraz voucherem do ubiegania się o środki z dotacji przekazanej przez Klub Radnych Zielona Razem.

Dyplomy otrzymały następujące koła:

1. **Koło Naukowe Pedagogów Wolontariuszy z Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii**, opiekun Koła - dr Ewa Bochno, przewodnicząca - Deniz Mrozik
2. **Koło Naukowe Eko-Zarządzania z Wydziału Ekonomii i Zarządzania**, opiekun naukowy Koła - prof. zw. dr. hab. inż. Magdalena Graczyk, opiekun Koła: dr inż. Leszek Kaźmierczak-Piwko, przewodnicząca - Joanna Ratajczak
3. **Koło Naukowe „Germanica” z Wydziału Humanistycznego**, opiekun Koła - dr Wolfgang Brylla, przewodniczący - Maciej Kubiak
4. **Koło Naukowe Studentów „Koło Projektowe” z Wydziału Artystycznego**, opiekun naukowy Koła - dr. hab. Piotr Szwiec, prof. UZ, opiekun Koła: mgr Joanna Legierska-Dutczak, przewodnicząca - Maja Grygier
5. **Koło Naukowe Etycznego Biznesu z Wydziału Ekonomii i Zarządzania**, opiekun Koła - dr Brygida Cupiał, przewodnicząca - Monika Patelska
6. **Koło Naukowe Logistyki z Wydziału Ekonomii i Zarządzania**, opiekun Koła - prof. UZ, dr. hab. Inż. Krzysztof Witkowski, przewodnicząca - Katarzyna Madej
7. **Koło Naukowe BIOMEDUZ z Wydziału Mechanicznego**, opiekun honorowy Koła - prof. dr. hab. inż. Elżbieta Krasicka-Cydzik, opiekun Koła - dr inż. Katarzyna Arkusz, przewodniczący - Michał Mazur

FOTO:

1. JM REKTOR SKŁADA GRATULACJE DR. INŻ. LESZEKOWI KAŻMIERCZAK-PIWKO, OPIEKUNOWI KOŁA NAUKOWEGO EKO-ZARZĄDZANIA Z WYDZIAŁU EKONOMII I ZARZĄDZANIA, Z LEWEJ STRONY DENIZ MROZIK, PRZEWODNICZĄCA KOŁA NAUKOWE PEDAGOGÓW WOLONTARIUSZY Z WYDZIAŁU PEDAGOGIKI, PSYCHOLOGII I SOCJOLOGII, JM REKTOROWI PRZY WRĘCZANIU DYPLOMÓW I VOUCHERÓW TOWARZYSZĄ, PATRYCJA URBANIAK PRZEWODNICZĄCA PARLAMENTU STUDENCKIEGO I MGR INŻ. ELŻBIETA KAŻMIERCZAK KIEROWNIK DZIAŁU SPRAW STUDENCKICH
2. JM REKTOR SKŁADA GRATULACJE MACIEJOWI KUBIAKOWI, PRZEWODNICZĄCEMU KOŁA NAUKOWEGO „GERMANICA” Z WYDZIAŁU HUMANISTYCZNEGO
3. JM REKTOR SKŁADA GRATULACJE ADZIE STYK, PRZEDSTAWICIELCE KOŁA NAUKOWEGO STUDENTÓW „KOŁO PROJEKTOWE” Z WYDZIAŁU ARTYSTYCZNEGO
4. JM REKTOR SKŁADA GRATULACJE MICHAŁOWI MAZUROWI PRZEWODNICZĄCEMU KOŁA NAUKOWEGO BIOMEDUZ Z WYDZIAŁU MECHANICZNEGO
5. JWYRÓŻNIONE PRZEZ JM REKTORA KOŁA PREZENTUJĄ VOUCHERY O WARTOŚCI 25-CIU PUNKTÓW DO WYKORZYSTANIA PRZY UBIEGANIU SIĘ O ŚRODKI DOTACJI W KONKURSIE NA DZIAŁALNOŚĆ KÓŁ NAUKOWYCH STUDENTÓW I DOKTORANTÓW ZE ŚRODKÓW PRZYZNANYCH PRZEZ KLUB RADNYCH ZIELONA RAZEM

8. Penitencjarne Koło Naukowe - PRISON z Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii, opiekun Koła - dr hab. Barbara Toroń-Fórmanek, prof. UZ, przewodniczący - Jakub Kłyszajko
9. Koło Naukowe „Laboratorium Matematyczne PARADOKS” z Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii, opiekun Koła - dr Krystyna Białek, przewodniczący - Rafał Pacuła
10. Zielonogórskie Akademickie Bractwo Kopaczy Aurum z Wydziału Mechanicznego, opiekun Koła - dr Dariusz Michalski, przewodniczący - Michał Suszko

zebrali:
Monika Politańska
Elżbieta Kaźmierczak

NAGRODY PREZYDENTA

Podczas październikowego posiedzenia Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego Prezydent Miasta Zielona Góra, Janusz Kubicki, wręczył ufundowane przez siebie nagrody profesorom, którzy w tym roku otrzymali nominacje profesorskie z rąk prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Od stycznia do października br. było ich dwunastu. Tytuły przyznano w zakresie:

- __ nauk technicznych - 5 profesur;
- __ nauk humanistycznych - 3 profesury;
- __ nauk fizycznych - 2 profesury;
- __ nauk społecznych - 2 profesury.

Nagrody Prezydenta Miasta Zielona Góra otrzymali:

1. Prof. dr hab. inż. **Elżbieta Krasicka-Cydzik** (profesor nauk technicznych) - Zakład Inżynierii Biomedycznej, Wydział Mechaniczny;
2. Prof. dr hab. **Małgorzata Mikołajczak** (profesor nauk humanistycznych) - Zakład Teorii Literatury i Krytyki Literackiej, Wydział Humanistyczny;
3. Prof. dr hab. **Dariusz Dolański** (profesor nauk humanistycznych) - Instytut Historii, Wydział Humanistyczny;
4. Prof. dr hab. inż. **Stanisław Laber** (profesor nauk technicznych) - Zakład Obróbki Ubytkowej, Eksploatacji Maszyn i Pojazdów, Wydział Mechaniczny;
5. Prof. dr hab. **Roberto P. Mignani** (profesor nauk fizycznych) - Instytut Astronomii, Wydział Fizyki i Astronomii;
6. Prof. dr hab. **Wiesław Leoński** (profesor nauk fizycznych) - Zakład Optyki i Inżynierii Kwantowej z Instytutu Fizyki, Wydział Fizyki i Astronomii;
7. Prof. dr hab. inż. **Andrzej Obuchowicz** (profesor nauk technicznych) - Zakład Systemów Informatycznych i Obliczeń Inteligentnych, Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki;
8. Prof. dr hab. inż. **Grzegorz Benysek** (profesor nauk technicznych) - Zakład Systemów Elektroenergetycznych Instytutu Inżynierii Elektrycznej UZ, Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki;
9. Prof. dr hab. **Wiesław Hładkiewicz** (profesor nauk społecznych) - Instytut Politologii Wydział Humanistyczny;
10. Prof. dr hab. **Andrzej Małkiewicz** (profesor nauk społecznych) - Instytut Politologii Wydział Humanistyczny;
11. Prof. dr hab. inż. **Marcin Witczak** (profesor nauk technicznych) - Zakład Systemów Informatycznych i Obliczeń Inteligentnych, Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki;
12. Prof. dr hab. **Tomasz Skóra** (profesor nauk humanistycznych) - Instytut Filozofii, Wydział Humanistyczny.

Ewa Saperko

CENTRUM NAUKI KEPLERA OTWARTE!

— Ewa Sapeńko

Centrum Nauki Keplera nareszcie jest dostępne dla wszystkich chcących udać się w międzygalaktyczną podróż. Planetarium WENUS otworzyło swoje podwoje. Atrakcji czeka tutaj co niemiara - coś dla siebie znajdą tu nie tylko dzieci, ale też i dorośli - taki Festiwal Nauki na co dzień - czyli spełnienie marzenia inicjatora i pomysłodawcy budowy w Zielonej Górze Planetarium, wybitnego astronoma, prof. Janusza Gila z Uniwersytetu Zielonogórskiego. Niestety Profesora nie ma już z nami, odszedł dokładnie rok temu, ale powinniśmy pamiętać, że to dzięki jego niemal dwudziestoletnim zabiegom możemy dziś uczestniczyć w tym kosmicznym spektaklu.

Już w foyer dawnego kina WENUS odwiedzających wita Układ Słoneczny - wszystkie planety na wyciągnięcie ręki. Tutaj też można zobaczyć słynny meteoryt z Wilkanowa, który spadł tam w 1841 r. i dowiedzieć się, kto to był ten Johannes Kepler i dlaczego to właśnie on został patronem zielonogórskiego Centrum Nauki.

Schodząc niżej, wbrew temu czego można by było oczekiwać, wchodzimy do krainy światła, a dokładniej - do Jaskini Światła czyli Laboratorium Optycznego. Tutaj na 8 stanowiskach znajdują się interaktywne eksponaty, które wyjaśnią na przykład: co to jest tęczą, jak działa światłowod czy jak zbudowana jest gwiazda.

W innej części obiektu, na anteresoli, znajdziemy multimedialną pracownię komputerową składającą się ze stanowisk dla 30 uczestników zajęć i stanowiska dla prowadzącego - czyli Centrum Lotów Kosmicznych! Tutaj też będą organizowane warsztaty z różnych dziedzin nauki.

Najbardziej jednak wszyscy chyba czekali na potężną, 10-metrową kopułę i pokazy nieba, ale też seanse filmów w technologii Fulldome. W repertuarze CNK są filmy 2D i 3D nie tylko o kosmosie, ale z różnych dziedzin nauki i sztuki. W byłej sali kinowej znajduje się 375 miejsc, ale tylko część z nich (93) znajduje się pod kopułą projekcyjną, pozostałe będą natomiast wykorzystywane podczas organizowanych w CNK konferencji, koncertów itp.

Centrum Nauki Keplera jest całkowicie dostępne dla osób poruszających się na wózkach. Znajdują się w nim 4 miejsca na sali głównej, specjalnie przystosowane toalety oraz podesty transportowe. Część stanowisk oferuje krótkie komunikaty głosowe w j. polskim, dla osób niewidomych lub niedowidzących prezentujące dane miejsce.

Planetarium będzie otwarte przez cały tydzień, w godzinach 8.30 - 20.00 (od wtorku do piątku) oraz od 10.30 do 20.00, w soboty, niedziele i w święta. Ceny biletów kształtują się od 5 do 12 zł. Przewidziane są specjalne oferty cenowe dla m.in. grup zorganizowanych. Seanse w Planetarium trwają ok. 20 - 45 minut, część z nich będzie wyświetlana w 3D. Filmy wyświetlane będą w języku polskim, jednakże w przypadku niektórych filmów istnieje możliwość wypożyczenia zestawu tłumaczeniowego na j. angielski i niemiecki.

Centrum Nauki Keplera powstało po to, aby popularyzować osiągnięcia nauki, techniki i kultury oraz promować metody i narzędzia edukacji poza formalnej oraz kształcenie przez całe życie. Na co dzień będzie współpracować

z naukowcami, doktorantami i studentami z Uniwersytetu Zielonogórskiego. Na uczelni powołano do tego celu Biuro ds. współpracy z Centrum Nauki Keplera. Jego kierownikiem został prof. Andrzej Maciejewski z Wydziału Fizyki i Astronomii, a mieści się ono w strukturze Pionu Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą.

Centrum Nauki Keplera zostało wybudowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Programu Operacyjnego Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013. Całkowity koszt inwestycji to 25,9 mln zł, z czego dofinansowanie w ramach środków unijnych wyniosło 17,9 mln (ok. 69 proc.). Pozostałe środki zapewniło Miasto Zielona Góra. Planetarium mieści się w zmodernizowanym budynku dawnego kina „Wenus”.

CNK działa w strukturze Zielonogórskiego Ośrodka Kultury, a Uniwersytet Zielonogórski zapewnia opiekę merytoryczną.

— FOT. KAZIMIERZ ADAMCZEWSKI

— FOT. TOMASZ PASTYRCZYK

ORCHARD LAKE SCHOOLS

HTTP://WWW.ORCHARDLAKESCHOOLS.COM

Danuta Nowak

Wiesław Hładkiewicz

Wydział Humanistyczny

Istotnym składnikiem aktywności Polaków mieszkających za granicą jest oświata i szkolnictwo polonijne, utrzymujące narodową tożsamość poprzez nauczanie języka polskiego oraz przekazywanie młodym pokoleniom polskich tradycji i historii. Taka działalność stanowi kulturowy wyróżnik wśród innych grup etnicznych i tworzy ciągłość kulturową z krajem przodków.

Jedną z polonijnych instytucji działających w USA są Archiwa, Biblioteki i Muzea Polonii w Orchard Lake utworzone w roku 1990, które swoją genezę wywodzą z końca XIX w., wtedy bowiem (w 1885 r.) założono w Detroit Seminarium Świętych Cyryla i Metodego. Kształcono w nim kapłanów Kościoła rzymskokatolickiego dla zaspokojenia potrzeb polsko-amerykańskich wspólnot emigracyjnych. W oparciu o to seminarium powstawały kolejne instytucje, w tym Polonijne Zakłady Naukowe, z których później wydzielono archiwa, biblioteki i muzea. Tworzenia zbiorów archiwalnych podjął się ks. prof. Józef Swastek, wieloletni archiwariusz w Orchard Lake. Pokażne zbiory podzielone na 32 działy tematyczne zawierają dokumenty ze wszystkich dziedzin życia emigracji polskiej w Ameryce i stale rosną. Powstająca przez ponad sto lat kolekcja sztuki opiera się w głównej mierze na darach od przedstawicieli amerykańskich środowisk polonijnych. Zgromadzone prace malarskie, rysunkowe i graficzne pochodzą od polskich artystów tworzących w XIX i XX w. w Polsce oraz polskich twórców działających w Stanach Zjednoczonych.

Ulokowana we wschodniej części Detroit uczelnia, obok kształcenia kapłanów, szerzyła też polską historię i kulturę. Konieczność kształcenia w Ameryce kapłanów dla Polaków wynikała z rosnącej na przełomie XIX i XX w. liczby emigrantów polskiego pochodzenia, którzy uciekali przed biedą i prześladowaniami zaborców, szukając za oceanem swojego miejsca. A dom był w świadomości Polaków związany z kościołem. W roku 1879 Papież Leon XIII zezwolił franciszkaninowi ks. Leopoldowi Moczygembie na założenie wymarzonego seminarium, nazywanego później Wyższym Seminarium Duchownym pw. św. Cyryla i Metodego. Budowy seminarium ks. Moczygembę nawet nie zaczął, zdążył tylko zakupić ziemię. Zmarł w 1891 r., a w roku 1974 przeniesiono jego szczątki do osady Panna Maria, której był założycielem. Na pomniku wystawionym ku jego czci umieszczono napis: „W 125-lecie istnienia parafii Panna Maria, w 100-lecie założenia Seminarium w Orchard Lake, w 900-lecie śmierci św. Stanisława - patrona Wielkiej Płucnicy”. Moczygembę - patriarchę duszpasterstwa polskiego w Ameryce, symbolicznie pochowano pod dębem, pod którym w roku 1854 odprawił pierwszą mszę św. w Pannie Marii dla pierwszych śląskich emigrantów.

Misji tworzenia seminarium podjął się ks. Józef Dąbrowski. Po 24 latach działalności seminarium duchowne przeniesiono z Detroit do Orchard Lake (w 1909 r.) umieszczając je na terenie byłej Michigan Military Academy. Zreformowany w 1927 r. program, zakładał współistnienie trzech autonomicznych administracyjnie szkół: Seminarium Świętych Cyryla i Metodego, Kolegium Najświętszej Maryi Pan-

ny oraz liceum dla młodzieży męskiej. Wsparcie finansowe amerykańskiej polonii umożliwiło dalszy rozkwit uczelni, nazwanych później Zakładami Naukowymi w Orchard Lake, uznawanych za symbol i ostoję polskości w USA.

Moczygembę - patriarchę duszpasterstwa polskiego w Ameryce, symbolicznie pochowano pod dębem, pod którym w roku 1854 odprawił pierwszą mszę św. w Pannie Marii dla pierwszych śląskich emigrantów.

W 1971 r. utworzono autonomiczną prawną korporację (The Corporation of the Orchard Lake Schools), która w świetle prawa cywilnego stała się właścicielem majątku i od tego momentu funkcjonuje nazwa Orchard Lake Schools (Zakłady Naukowe Orchard Lake). Władze kościelne uznały korporację, w świetle prawa kościelnego, za instytucję samowładczą, ponieważ dokonała się alienacja dotychczasowego majątku kościelnego, na rzecz świeckiej, niezależnej od Kościoła instytucji. Przez utworzenie korporacji Archidiecezja Detroit straciła wpływ w sprawach majątkowych. Korporacja kieruje Zakładami w Orchard Lake poprzez wyłonioną przez siebie Radę Regentów (Board of Regents). Rada jest odpowiedzialna za stronę administracyjno-majątkową i za program nauczania. Rektor (kanclerz) jest mianowany przez Radę i przed nią odpowiada za całą administrację i kierowanie Zakładami. Uczelnie tworzące Zakłady Naukowe mają swoje administracje i kierownictwo naukowe w postaci: dyrektora Gimnazjum, dziekana Kolegium i rektora Seminarium. Nadzór nad wykształceniem kleryków zależy od świeckiej Rady. Ordynariusz Detroit jest z urzędu członkiem Rady, ale ma tylko jeden głos. Seminarium duchowne posiada jeszcze w swoim zakresie Radę Doradczą (Board of Consultants), która na 17 członków musi mieć 9 duchownych. Arcybiskup Detroit jest jej przewodniczącym z urzędu, ale kompetencja Rady dotyczy spraw administracyjnych.

Orchard Lake jest mało znaną placówką w Polsce, mimo, że jest to prężny ośrodek naukowy znany w świecie z polskiej twórczej myśli intelektualnej i ducha patriotyzmu. W cyklicznych konferencjach naukowych biorą udział m.in. znani przedstawiciele nauki z Europy Środkowo-Wschodniej. W maju 2000 r. w Saint Mary's College at Orchard Lake, na VI Międzynarodowej Konferencji naukowej (POLAND 1918-1989: FROM RESURRECTION TO REBIRTH THE UNIQUENESS & UNIVERSALISM OF THE POLISH HISTORICAL EXPERIENCE IN THE 20TH CENTURY WITHIN EAST-CENTRAL EUROPEAN CONTEXT) wystąpił zielonogórski politolog, prof. Wiesław Hładkiewicz, podczas sesji „Galeria Polish Emigration in the 20th Century” wygłosił referat pt. *The Unbroken. The Second Great Polish Immigration - Analyses Achievements and Perspectives*.

JESIEŃ ŻYCIA NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO – SENIORA

_em. prof. zw. dr hab. Andrzej Malinowski

Żyjemy w czasach gwałtownych przemian cywilizacyjnych, w erze globalizacji gospodarki, polityki, kultury, w której odchodzą stare tradycje, obyczaje, poglądy na życie, lokalne kultury, języki różnych grup ludzkich. Żegnaliśmy wiek XX z nadzieją, że w wieku XXI ze sceny znikną wojny, konflikty społeczne, religijne, wszelkiego rodzaju podziały ludzi, że nie będzie równych i równiejszych. Jak dotychczas nadzieje na „lepszy XXI w.” się nie ziściły. Sądzę, że pod wieloma względami, jako Senior, zostałem jednak w XX wieku i nie potrafię gonić za postępem. W dorosłym życiu zawodowym lat 60. i 70. XX w. dla mnie nowością były elektryczne maszyny liczące, małe liczydłko, w końcu przyszły komputery i do lamusa odstawiliśmy tablice matematyczne czy statystyczne. W wieku XX mieliśmy też duże zmiany demograficzne. W licznych, raczej ubogich krajach, postęp medycyny i często warunków bytu, obniżył umieralność noworodków i dzieci. W innych krajach naszego kontynentu nastąpiło wydłużenie się przeciętnego wieku, długości życia. Obserwując doniesienia popularne i naukowe, długość życia staje się tematem kluczowym, dużym wyzwaniem dla państw, narodów, społeczeństw, dla ich rządów. W Polsce w drugiej połowie XX w. przeciętna trwania życia wzrosła do XXI w. o ok. 20 lat, ale wraz z wydłużaniem się długości życia spadała rozrodność i odsetek posiadanych dzieci. Od czynnego życia odsuwa nas często nagłe przejście w stan spoczynku, kiedy stajemy się, mówiąc wprost, społecznie bezużyteczni.

W perspektywie czasu człowiek zmieniał swą naturę biologiczną i granice długości trwania życia. W paleolicie ludzie żyli długo, mało chorowali i mało walczyli ze sobą. Był to czas harmonii z przyrodą. Legendy, wierzenia podają przykłady dożywania do wieku 120 lat i więcej. Badania paleopatologiczne i antropologiczne pozostałych z tej epoki szkieletów potwierdzają te wierzenia. W neolicie 15-10 tys. lat temu rolnictwo zabezpiecza potrzeby ilościowe spożycia, ale wprowadza jednostronność diety. Hodowla m.in. bydła daje substytut mleka matczyne. Wzrasta szybko zaludnienie, kobiety rodzą wcześniej i długo, ale populacja często choruje – choroby odzwierzęce, zmniejsza się wysokość ciała i skraca długość życia. W okresie epoki brązu i żelaza sytuacja demograficzna nieco się poprawia, co trwa do początków średniowiecza. Nasza ludność wczesnopiastowska, np. z okolic Ostrowa Lednickiego, miała się biologicznie dobrze. Jednak od końca średniowiecza dość szybko postępuje degradacja grup ludzkich w Europie i w Polsce. Po wielkości zbroi rycerskich, czy z danych zebranych na cmentarzyskach, widoczne jest obniżanie się wzrostu, przyspieszanie procesów starzenia.

U podstaw tej postępującej degradacji długości życia był spadek spożycia np. mięsa, z ok. 75 kg rocznie na mieszkańca, do wartości 10 kg w XVIII, czy XIX w. Jeszcze w początkach XX w. na wsiami w zaborze rosyjskim, czy austriackim dieta była bardzo skromna, stąd np. poborowi byli niscy i nie spełniali kryteriów stania się rekrutem. Opisywał to

barwnie Bolesław Prus twierdząc, że polski chłop źle pracuje z niedożywienia, i że uboga dieta czyni go brzydkim. Nad złym stanem fizycznym rekrutów białł Wincenty Wittoś, czy Józef Piłsudski. Jednakże wiek XX mimo wojen zapewnił taki postęp, że przeciętna wartość wysokości ciała wzrosła u mężczyzn i u kobiet o ok. 16 cm. Sylwetka stała się smukła, wydłużyły się ręce i nogi. Problemem staje się jednak otyłość. Nadmierne spożycie, przy braku wysiłku fizycznego, niesie za sobą hipokinezę, zagrożenie cukrzycą, chorobami układu krążenia. W XX w. obniżył się również o ok. 3 lata wiek dojrzewania w ramach przemian międzypokoleniowych (trend sekularny, akceleracja rozwoju). Dzieci mogą najczęściej rozpocząć naukę w wieku 6 lat.

**Problem jest społecznie ważny,
ale trudny.
Jego rozwiązanie winno
leżeć w gestii
gerontologów,
geriatrów, demografów,
antropologów,
a nie w gestii polityków.**

Dodatnią stroną tych międzypokoleniowych przemian jest retardacja (opóźnienie) procesów starzenia się, szacowane w XX w. na nieco powyżej 10 lat. Tak więc kończymy później wiek dojrzawy, w wieku 60 lat osiągając wiek przedstarości, trwający do 65 lat. Wczesna starość współcześnie trwa od ponad 65 do 75 roku życia, po czym mamy starość i po 80 r. życia wkraczamy w wiek sędziwy. Ten podział przypomina nam bardzo odległe czasy gerontokracji społeczeństw, kiedy starzy byli sędziami, mędrcami. Gerontokrację we współczesnych rządach widzieliśmy w Chińskiej Republice Ludowej. M. T. Ciceron przed Chrystusem w „dialogu o starości” próbował odnaleźć w niej rzeczy piękne, wartościowe, chociaż wiedział, że gdy ona nadchodzi, powszechnie się na nią narzeka. Nieco wcześniej Katon Starszy był przekonany, że starość pozbawia nas doznań zmysłowych, czyni ciało niedołężnym i odsuwa stopniowo, lub nagle, człowieka od czynnego życia. Starość jest zatem okresem przygotowującym jednostkę do śmierci.

A więc dłużej żyjemy i później się starzejemy. Niektóre społeczeństwa Zachodu próbują wydłużać okres pracy zawodowej. Jak sądzą u nas też lepiej by było, gdyby o długości zatrudnienia decydowało nasze zdrowie, nasze właściwości psychofizyczne. Chyba dłużej mogą pracować pracownicy oświaty, nauczyciele szkół różnego stopnia, pracownicy nauki. O ich emeryturze winna decydować ich biologia, sprawność fizyczna, psychiczna, zdrowie. Problem jest społecznie ważny, ale trudny. Jego rozwiązanie winno leżeć w gestii gerontologów, geriatrów, demografów,

antropologów, a nie w gestii polityków. Pytaniem otwartym jest to czy wiek, starość dyskryminuje. Dyskryminują nas cechy fizyczne: tusza, uroda, ułomności, stan zdrowia, no i zatem starość. Przed przejawami tej dyskryminacji chronią nas np. uchwały ONZ: międzynarodowy dzień seniora (1 października), czy Międzynarodowy Rok Seniora, obchody Dnia Zdrowia (7 kwietnia), którego hasło brzmiało „Dodajmy zdrowie do lat”. Powstał *RUCH AKTYWNEGO STARZENIA SIĘ*, działający na całym świecie. Światowa Organizacja Zdrowia podkreśla wymóg uznania ludzi starych za pełnowartościowych członków społeczeństwa, proponuje włączanie osób starszych w życie społeczne. Wielu starszych nauczycieli, profesorów cieszy się autorytetem i ma bogactwo wiedzy. Kiedyś przed laty polemizowałem z redaktorem Andrzejem Politowiczem, który pisał, że

emerytom bliżej jest do apteki, niż do biblioteki. Sądzę, że jego racje co do mojej osoby zaczęły się sprawdzać ok. 75 roku życia. Później utrata sił i zdrowia kierowały mnie często do apteki. Obecnie swą przydatność widzę w służeniu swym doświadczeniem w promocji ludzi młodych, na dorobku naukowym. Cieszy mnie też stanowisko seniora Instytutu Antropologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, ale i to, że macierzysta Uczelnia - Uniwersytet Zielonogórski też o mnie pamięta. Sądzę jednak, że sytuacja ludzi starych wymaga kształcenia specjalistów w geriatric - lekarzy, pielęgniarek, fizykoterapeutów, wychowania fizycznego, socjologów, psychologów i pedagogów. Sądzę, że Uniwersytet Zielonogórski takie możliwości posiada i zapewne wkracza on w taką, społecznie użyteczną, działalność.

ZBIORY MUZYCZNE I ELEKTRONICZNE W BIBLIOTECE UNIWERSYTECKIEJ

Patrycja Antonik

Marek Kamiński

Biblioteka Uniwersytecka

Czytelnia Multimediów i Zbiorów Muzycznych jest częścią Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego i powszechnie jest określana mianem Mediateki. Została ona stworzona w 2013 r i mieści się na pierwszym piętrze nowego gmachu Biblioteki UZ przy al. Wojska Polskiego 71. Czytelnia powstała w odpowiedzi na coraz większe zainteresowanie czytelników zbiorami elektronicznymi i audiowizualnymi. W zasób Mediateki weszły zbiory dawnej Biblioteki Muzycznej, która mieściła się przy Instytucie Muzyki, elektroniczne dokumenty z Czytelnii Ogólnej Biblioteki Nauk Humanistycznych i Społecznych, zespół płyt do nauki języków obcych z Biblioteki Neofilologicznej oraz inne kolekcje.

zakupiono pierwsze zbiory dla Biblioteki. Promotorami jej powstania byli: ówczesny dyrektor Biblioteki Głównej WSP, dr hab. Franciszek Pilarczyk oraz pracownicy Zakładu: Szymon Kawalla, Janina Fyk i Irena Marciniak. Pierwszym pracownikiem biblioteki została Grażyna Borowczak.

Biblioteka wraz z Instytutem Muzyki kilkakrotnie zmieniała swoją siedzibę. Początkowo mieściła się na placu Słowiańskim, w latach dziewięćdziesiątych została przeniesiona na ul. Ogrodową do gmachu DS „U Lecha”, potem na ul. Energetyków (budynek A-22, obecnie mieści się tam Katedra Zdrowia Publicznego). Biblioteka obsługiwała głównie studentów i pracowników Instytutu Muzyki, stąd częste zmiany siedziby, które były następstwem licznych przeprowadzek Instytutu. W 2010 r. rozdzielono Instytut od Biblioteki - Instytut znalazł swoją siedzibę przy ul. prof. Z. Szafrana, Biblioteka Muzyczna została przeniesiona do budynku przy al. Wojska Polskiego 69. Od tego momentu Biblioteka zaczęła służyć również studentom spoza Wydziału Artystycznego.

Podobną funkcję pełni obecnie Czytelnia Multimediów i Zbiorów Muzycznych - służy studentom i pracownikom wszystkich wydziałów Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz mieszkańcom miasta.

Biblioteka posiada obecnie 17 000 egzemplarzy nut, ponad 11 000 dokumentów dźwiękowych, ćwierć tysiąca

**Biblioteka posiada obecnie 17 000 egzemplarzy nut,
ponad 11 000 dokumentów dźwiękowych,
ćwierć tysiąca kaset VHS i płyt DVD
oraz 5 000 zbiorów elektronicznych**

Czytelnia w największej swojej części jest kontynuacją Biblioteki Muzyki, pokrótce przedstawmy jej historię.

Historia Biblioteki Muzyki jest ściśle związana z dziejami Instytutu Muzyki, który powstał w 1971 r. początkowo jako Zakład Wychowania Muzycznego. Już dwa lata później

kaset VHS i płyt DVD oraz 5 000 zbiorów elektronicznych.

Największą część zbiorów stanowią nuty. Mediateka oferuje miłośnikom muzyki zbiory głównie na początkowym i średnim poziomie nauki. Szczególnie bogata jest europej-

ska muzyka XVIII i XIX wieku oraz muzyka polska ubiegłego stulecia. Najstarsze druki zagraniczne pochodzą z lat 90. XVIII wieku (*Quartett op. 60*/J. Brahms. - Berlin, 1875; *Silhoutten op. 8*/A. Dvorak. - Leipzig, 1880), natomiast polskie wydawnictwa z początku XX wieku (*Bogarodzica* - Poznań, 1911; *Na gody*/E. Poniecki - Poznań, 1920).

Najlichniesze nuty dotyczą gry na fortepianie. Oferujemy podstawowe szkoły, etiudy, sonaty, dzieła najwybitniejszych klasyków tego instrumentu: F. Chopina, E. Griega, L. van Beethovena, A. Skriabina, C. Debussyego, F. Mendelssohna, a także utwory współczesnych kompozytorów: F. Rybickiego, J. Garścii, T. Paciorkiewicza. Zwoleńnicy gry na 4 ręce i dwa fortepiany również znajdą coś dla siebie interesującego (melodie z filmów Walta Disneya, W. A. Mozarta, A. Diabelli'ego, A. Majkapara). W związku z dynamicznym rozwojem jazzu i muzyki estradowej na naszej uczelni Czytelnia zakupiła ostatnio nuty ze standardami: O. Petrersona (*Continental, Gravy Waltz*), T. Monka (*Ruby, my dear*), Ch. Parkera (*Ornitology, Confirmation, Anthropolgy*), G. Gershwina, C. Basie'go, ragtime'y S. Joplina oraz muzyką filmową.

Mediateka proponuje również nuty na inne instrumenty: organy (w tym bogata literatura kościelna), keyboard, akordeon (instrument ostatnio zapomniany), gitarę, flet, instrumenty smyczkowe, dęte, perkusyjne i inne. Posiadamy szkoły gry na te instrumenty, podstawową klasykę, najnowsze przeboje, różne formy muzyczne (sonatiny, koncerty, etiudy).

Biblioteka posiada bogatą kolekcję partytur i wyciągów fortepianowych symfonii, koncertów, poematów, oper, baletów, mszy i innych form muzycznych klasycznych twórców, takich jak: R. Wagner (cykl *Pierścień Nibelunga*), R. Strauss (*Salome, Elektra, Kawaler z różą*), W. A. Mozart (*Wesele Figara, Don Giovanni*, koncerty), L. van Beethoven (symfonie), A. Dvorak, G. Gershwin (*Porgy and Bess*), F. Janiewicz, S. Moniuszko czy M. Karłowicz oraz dzieła kompozytorów powojennych, głównie polskich: G. Bacewicz, T. Bairda, T. Blocha, H. M. Góreckiego, W. Kilara, K. Pendereckiego (w tym publikacja z własnoręcznym wpisem Mistrza). Partytury i wyciągi fortepianowe zostały wydane głównie przez oficyny zagraniczne: niemieckie F.C. Peters i A. Furstner, węgierskie Editio Musica, włoskie Ricordi, francuskie Durand & Fils czy rosyjską „Muzyka”. Rodzimą produkcję reprezentuje niemal wyłącznie Polskie Wydawnictwo Muzyczne. Najstarsze wydania mają ponad 100 lat, są to głównie publikacje zagranicznych firm wydawniczych, najczęściej niemieckie i rosyjskie (R. Wagner, W. A. Mozart, M. Rimskij-Korsakow). Partytury i wyciągi są w wersji normalnej oraz małej (specjalizuje się w tym zwłaszcza F.C. Peters).

Obszernie prezentowana jest wokalistyka, zarówno chóralna jak i solowa. Oprócz podstawowych dzieł do nauki śpiewu i słuchu (solfeże) posiadamy utwory począwszy od renesansu poprzez barok (chorały J. S. Bacha, *Muzyka w starym Krakowie*, kantaty), aż po czasy najnowsze (W. Kotoński, B. Schaeffer, T. Moryto, J. Świder). Śpiewniki jednogłosowe, partytury chóralne (różne składy), folklor (głównie europejski), szlagiery polskiej muzyki popularnej lat 70. i 80. ubiegłego wieku (m.in. 10 tomów z piosenkami A. Osieckiej, ballady W. Młynarskiego, *Pieśni i hymny Piwnicy pod Baranami*), a także przeboje światowej muzyki rozrywkowej (M. Jacksona, Queen, L. Cohena, P. Collinsa, evergreeny broadwayowskiej sceny, bestsellery rockowe, jazzowe, country i inne). Pieśni te są z akompaniamentem popularnych instrumentów: gitary, fortepianu lub z linią

melodyczną i akordami. W większości to druki polskich oficyn, z wyjątkiem przebojów światowych publikowanych głównie przez wydawnictwa amerykańskie. Polskie oficyny bowiem nie nadążają za nowościami muzycznymi.

Szczególnie bogata jest europejska muzyka XVIII i XIX wieku oraz muzyka polska ubiegłego stulecia. Najstarsze druki zagraniczne pochodzą z lat 90. XVIII wieku

Ze zbiorów nutowych korzystają głównie studenci i pracownicy Instytutu Muzyki, aczkolwiek dokumenty te są dostępne dla wszystkich miłośników muzyki. Można je wypożyczać do domu lub korzystać na miejscu (jest możliwość skanowania nut i przesłania ich na własny adres mailowy). Niektóre nuty są dostępne w Zielonogórskiej Bibliotece Cyfrowej (zwłaszcza te najstarsze i najcenniejsze).

Drugim ważnym zespołem dokumentów są nagrania dźwiękowe. Dla ich odsłuchu Czytelnia Multimedialna i Zbiory Muzyczne przygotowała nowoczesny sprzęt odtwarzający. Płyty winylowe udostępniamy na miejscu, płyty CD są wypożyczane dla celów dydaktycznych i naukowych.

Najlichnieszą ich część - ponad 7 tysięcy - stanowią płyty winylowe. Są to głównie nagrania polskich (Polskie Nagrania, Wifon, Polton, Poljazz) i postkomunistycznych firm fonograficznych: czechosłowacki Supraphon, radziecka Melodija, energdowskie Eterna i Opus (te kraje obecnie już nie istnieją, wytwórnie pozostały), bułgarski Balkanton czy węgierski Hungaroton. Płyty tych firm stanowią ponad połowę wszystkich posiadanych zbiorów. Ta nadreprezentacja wydawnictw fonograficznych z krajów socjalistycznych to skutek polityki kulturalnej i ekonomicznej państwa w okresie królowania płyty winylowej. Zakupy z tej części Europy były tańsze, natomiast nagrania z zachodniej części naszego kontynentu były drogie i często niezgodne z ideami socjalistycznymi. Na szczęście udało się nabyć także nagrania zachodnich fonografii. Na płytach winylowych znajdziemy nagrania muzyki klasycznej, operowej, ludowej, jazzowej i filmowej.

Miłośnicy kultury PRL-u z lat 1970-1989 znajdą przeboje takich polskich wykonawców jak: Czerwone Gitary, Niebiesko-Czarni, Perfect, M. Umer, U. Sipińska, M. Rodowicz i wielu innych. Posiadamy kolekcje płyt polskiego jazzu z utworami K. Komedy, serię *Polish Jazz* (S. Kulpowicz, Z. Namysłowski, Old Timers, Vistula Band...). Gwiazdami w strefie wpływów sowieckich w latach 70. i 80. byli piosenkarze i bardowie: Karel Gott, Helena Vondrackova, Bułat Okudźawa, Żanna Biczewska, węgierskie kapele Omega i Lokomotiv GT. Wisienką na torcie dla melomanów są nagrania artystów zachodnioeuropejskich i amerykańskich: E. Piaf, J. Hendrixa (box 10 płytowy), The Beatles, Rolling Stones, B. Dylana, L. Cohena, Pink Floyd, Deep Purple, Led Zeppelin.

Muzyka jazzowa i rozrywkowa zajmuje blisko trzecią część fonoteki. Pozostała część to nagrania wybitnych

kompozytorów klasycznych w dobrym i bardzo dobrym wykonaniu. Są utwory instrumentalne i wokalne, opery i musicale, muzyka ludowa i religijna, patriotyczna i przeznaczona dla dzieci. Posiadamy nagrania wszystkie J. S. Bacha, W. A. Mozarta, B. Bartoka, F. Chopina, duży wybór dzieł K. Szymanowskiego, K. Pendereckiego. Mamy również nagrania wypowiedzi wybitnych Polaków (J. Piłsudski, W. Sikorski, Jan Paweł II), dźwięki natury, wiersze czytane przez wybitnych polskich aktorów.

Na płytach analogowych nagrana jest muzyka sprzed 1990 roku, później zaczęły królować płyty CD i DVD. **Płyt CD** posiadamy ponad 3500. Jest to różnorodna kolekcja - znajdziemy tutaj reedycje z początku XX wieku (*Nagrania na rolkach Welte-Mignon*/I. Paderewski - DUX, nagr. z 1906 r.; *Sergei Rachmaninoff* - BMG Music, nagr. 1920; *The Heifetz Collection*/[wyk.] Jascha Heifetz - BMG Music, nagr. z lat 1917-1920). Posiadamy także najnowsze wydawnictwa płytowe, między innymi najświeższe dokonania jazzowych muzyków, np. *Marcin Wasilewski Trio* czy *Night in Calisia* Włodka Pawlika (nagrana wraz z trębaczem Randy Breckerem). Trio Wasilewskiego zdobyło ostatnio Fryderyka za najlepszy Jazzowy Album Roku, a sam Wasilewski odebrał statuetkę w kategorii Artysta Roku. Album Pawlika jest pierwszą polską płytą, która otrzymała międzynarodową Nagrodę Grammy w kategorii muzyki jazzowej. W naszej ofercie posiadamy muzykę nie tylko dla miłośników „tradycyjnego” jazzu, ale także płyty z pogranicza jazzu i muzyki alternatywnej np. *Skalpel, Jazz-zwspolita* oraz najnowsze dokonania polskich zespołów, które z powodzeniem mieszają style i gatunki muzyczne np. Natalia Przybysz i jej najnowsza płyta *Prąd* (Fryderyk za Album Roku) czy szeroko rozumiany pop-rock prezentujący najwyższy poziom artystyczny, doceniany nie tylko na rodzimej scenie muzycznej, np. Dawid Podsiadło czy Mela Koteluk. Pamiętamy również o dokonaniach zagranicznych twórców (Cassandra Wilson, Diana Krall) oraz o muzyce filmowej zarówno zagranicznej (podwójny album *Morricone*) jak i polskiej: soundtracki do filmów *Rewers*, *Ida*, *Papusza*, czy *Bogowie*. Spośród najnowszej muzyki, tzw. poważnej, wymienimy arie polskiego tenora Piotra Beczały, robiącego światową karierę na deskach nowojorskiego Metropolitan Opera i La Scali w Mediolanie, czy wydany z okazji Roku Witolda Lutosławskiego box 5 CD i 1 DVD zawierający unikalne nagrania archiwalne tegoż kompozytora. Większość wydawców płyt CD to uznane światowe firmy fonograficzne m.in. Deutsche Gramophon, Decca, Brilliant Classics, Naxos, Caliope. Posiadamy wszystkie nagrania J. S. Bacha, L. van Beethovena, W. A. Mozarta, F. Chopina, J. Kaczmarskiego, K. Komedy. Fonoteka obejmuje różne rodzaje muzyki: poważną (instrumentalną i wokalną), rozrywkową, jazz (m.in. komplet „Historia Jazzu” - 24 tomy, najważniejsze standardy jazzowe), sceniczną (m.in. musicale Rodgersa i Hammersteina - box 11 płyt CD) i filmową; od muzyki starożytnej do współczesnej (m.in. nagrania *Warszawskiej Jesieni* od 1978 na płytach winylowych, później kontynuacja na kasetach magnetofonowych i płytach CD).

Do dokumentów dźwiękowych należą **kasety VHS i płyty DVD**. Pierwszy zbiór jest zamknięty (Mediateka posiada sprzęt do ich odtwarzania), obejmuje najwybitniejsze opery światowe wydane przez „Decca” i „Deutsche Gramophon” oraz cykl polskich tańców towarzyskich opublikowanych przez Fundację Kultury Wsi (17 tomów). Kolekcja nagrań muzycznych na DVD jest w trakcie tworzenia.

Na kasetach VHS i płytach DVD znajdują się również filmy dokumentalne, głównie o charakterze edukacyjnym (m.in. seria *Powszechna Wideoteka Edukacyjna*), filmy fabularne i dramaty W. Szekspira w oryginalnej wersji językowej, słowniki językowe, przewodniki wirtualne, encyklopedie.

Osobny zespół tworzą nagrania przekazane z Biblioteki Neofilologicznej. Są one utrwalone na różnych nośnikach: płytach winylowych, kasetach magnetofonowych, taśmach szpulowych, płytach DVD i kasetach VHS. Z dokumentów tych korzystają głównie studenci i wykładowcy filologii obcojęzycznych. Nagrania zawierają słowniki, rozmówki, samouczki, ćwiczenia. Najwięcej jest woluminów z języków: angielskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego, są również dokumenty hiszpańskie, czeskie, arabskie, włoskie. Ze zbiorów można korzystać na miejscu lub wypożyczać na zewnątrz (studenci i pracownicy filologii).

W czytelni znajduje się również **elektroniczna wersja KARTY** (ponad 1300 tytułów). Są to publikacje wydane w schyłkowym okresie PRL-u (koniec lat 70. i następna dekada) w tzw. drugim obiegu. Czytelnikom urodzonym w wolnej Polsce i nie zainteresowanym historią PRL-u należałoby wyjaśnić pojęcie „drugi obieg”. W tym okresie działała cenzura obejmująca wszelkie publikacje, nie dopuszczająca do druku wydawnictw nieprawomyślnych, niezgodnych z oficjalną wykładnią państwowo-pezetperowską. Autorzy niepokorni, prezentujący postawę wroga wobec reżimu komunistycznego (historycy, pisarze, politycy, socjologzy) mieli kilka możliwości: wydawać książki w demokracjach zachodnich, prowadzić boje z urzędnikami z ulicy Mysiej (tutaj mieścił Urząd Kontroli Publikacji) bądź wydawać je w kraju w nielegalnym, pozapaństwowym obiegu. Nielegalne wydawnictwa popularnie nazywano „drugim obiegiem”. Wśród autorów spotkamy takie nazwiska jak K. Modzelewski, J. Kuroń, S. Piasecki, J. Popieluszko, Cz. Miłosz i inni, a z zagranicznych głównie pisarze sowieccy m. in. A. Zinowiew, W. Bukowski, N. Mandelsztam oraz książki zachodnio-europejskie o wymowie antykomunistycznej. Z tego typu woluminów można skorzystać na miejscu.

Zakupy z tej części Europy były tańsze, natomiast nagrania z zachodniej części naszego kontynentu były drogie i często niezgodne z ideami socjalistycznymi.

Ostatnią grupę dokumentów stanowią **elektroniczne dodatki do książek** (dodatki do wydawnictw ciągłych gromadzi Dział Wydawnictw Ciągłych i Zasobów Elektronicznych). Status wypożyczenia tych dokumentów jest zgodny z książką, którego stanowi dodatek. Załączniki te przyjmowały różną formę począwszy od dyskiepek komputerowych, poprzez kasety magnetofonowe, a skończywszy na płytach CD i DVD.

W Czytelni Multimediów i Zbiorów Muzycznych znajduje się również stanowisko komputerowe dla osób niewidomych i niedowidzących (programy FS Leader, Dolphin Easy Converter, Dolphin Easy Reader, Widow-Eyes, Program Lupa). Komputer posiada programy umożliwiające tym osobom korzystanie z dorobku naukowego i kulturalnego. Może z nie-

go skorzystać każdy student, także wtedy kiedy potrzebuje jakiś dokument obejrzeć czy odtworzyć (np. wysłuchać wykład na youtube w ramach przygotowania do zajęć), bowiem w Mediatece dźwięki nikomu nie przeszkadzają w nauce.

Posiadamy wysokiej klasy sprzęt umożliwiający odtwarzanie dokumentów, czytelnicy w przyjaznych warunkach mają możliwość zapoznania się z naszymi zbiorami. Płyty CD, filmy, dodatki do książek, elektroniczna wersja KARTY, płyty VHS i DVD są opracowane, a informacje o nich dostępne dla czytelników w OPAC-u. Obecnie trwają prace nad katalogowaniem nut. W przyszłości zostanie opracowana fonoteka winyli, teraz na miejscu znajduje się katalog kartkowy płyt. Pracownicy Czytelni przyjmują wycieczki, organizują lekcje pokazowe dla dzieci i młodzieży, a także współtworzą wystawy. W ostatnim półroczu zaprezentowano wystawę

pt. *Dzień Winyłowej płyty oraz Artyści graficy dla muzyki* - wystawa okładek płyt winylowych najważniejszych polskich grafików (Szaybo, Zagórski, Olbiński i inni), a także galeria plakatów operowych wykonanych przez światowej sławy artystów (Starowiejski, Tomaszewski, Sadowski).

Mediateka rozwija się i zaprasza wszystkich chętnych.

Czytelnia Multimediów i Zbiorów Muzycznych
Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego
al. Wojska Polskiego 71, pok. 1.13
Godziny otwarcia:
Poniedziałek - piątek: 8.00-19.00
Sobota: 9.00-17.00
Adresy mailowe:
Mediateka@bu.uz.zgora.pl

SATYSFAKCJA UŻYTKOWNIKÓW BIBLIOTEKI UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO:

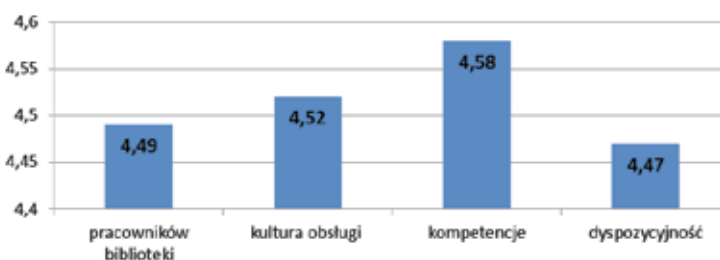
PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ, CZ. III

Kamil Banaszewski
Katarzyna Bartosiak
Biblioteka Uniwersytecka

Mierzony za pomocą badań ankietowych poziom satysfakcji użytkowników Biblioteki UZ wyznaczony został na podstawie ogólnej oceny biblioteki oraz oceny poszczególnych jej usług. Owa ewaluacja, dokonywana przez użytkowników na pięciostopniowej skali, została poddana analizie i częściowo przedstawiona w poprzednich numerach. Prezentację pozostałych ocen szczegółowych (ocen poszczególnych usług, zasobów i form pracy oferowanych przez BUZ) rozpoczniemy od personelu biblioteki.

Pytanie dotyczące oceny pracowników BUZ dało ankietowanym możliwość oceny globalnej i częściowej (pytania odnoszące się do kultury obsługi, kompetencji oraz dyspozycyjności pracowników biblioteki). Warto podkreślić, że uzyskane noty są wysokie we wszystkich badanych aspektach, bez względu na płeć, status respondenta, wiek czy częstotliwość odwiedzin. Ogólna ocena pracowników BUZ wynosiła 4,49, przy czym najwyższy wynik dotyczył ich kompetencji (4,58) (rys. 1). Biorąc pod uwagę statusy użytkowników biblioteki (rys. 2), widać, że nauczyciele akademicki oraz doktoranci byli tymi grupami, które oceniły pracowników najwyżej, zwłaszcza kulturę obsługi (życzliwość, nastawie-

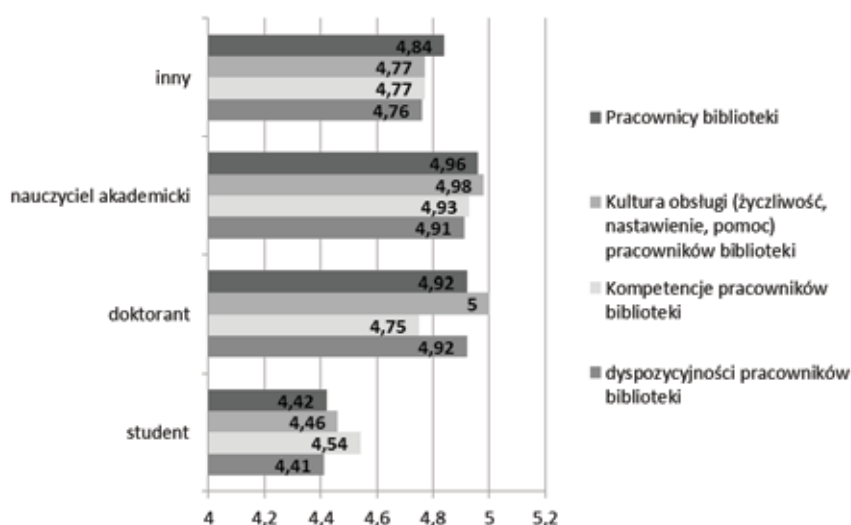
nie, pomoc) - tutaj „padła” także najwyższa nota uzyskana w ramach całej ankiety - 5,0 - wystawiona przez doktorantów. Kultura obsługi pracowników biblioteki została wysoko oceniona także przez nauczycieli akademickich (4,98). Studenci najwyżej ocenili kompetencje pracowników (4,54).

Rys. 1. Zestawienie średnich ocen dotyczących pracowników BUZ i ich składowych

Źródło: opracowanie własne

Oceny usług informacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych, oferowanych przez Bibliotekę UZ, zostały zgrupowane (rys. 3). Średnia ocen dla zadań informacyjnych (informowanie o zbiorach, wyszukiwanie zbiorów i informacji) wyniosła 4,23. Jeśli spojrzymy na dokładniejsze dane (tab. 1), widać, że dominantą, a więc najczęściej wybieraną przez respondentów oceną, była „piątka” (41,25 proc.). Wydarzenia kulturalne organizowane przez bibliotekę (wystawy, festiwale) ankietowani ocenili średnio na 4,04.

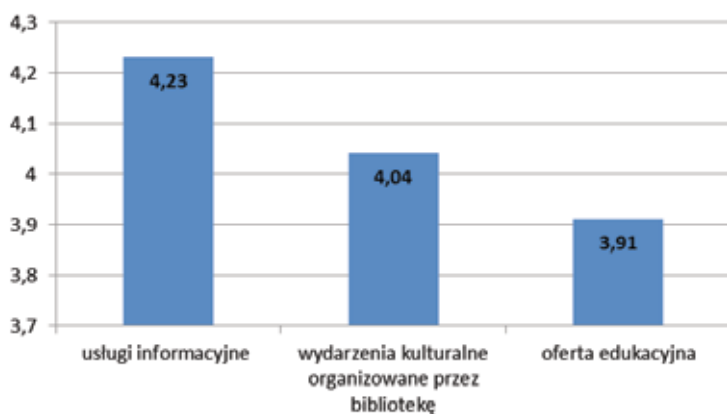

Rys. 2. Średnie oceny z pytań dotyczących pracowników biblioteki (pyt. 4, 4a, b, c) z uwzględnieniem statusu użytkowników

Źródło: opracowanie własne

W przypadku tej oceny warto zwrócić uwagę na kategorię „nie dotyczy” (ND). Bliższa analiza pokazuje bowiem, że grupa respondentów, która udzieliła takiej odpowiedzi, wynosiła aż 49,41 proc. wszystkich badanych, stanowiąc tym samym dominantę. Również analiza oceny oferty edukacyjnej biblioteki - szkoleń, kursów, warsztatów czy seminariów - wymaga uwzględnienia kategorii „nie dotyczy” (ND). Liczba takich odpowiedzi była bowiem jeszcze wyższa (ogólnie 54,90 proc. wszystkich wskazań) niż w pytaniu wcześniejszym, wpływając niewątpliwie na końcową ocenę tej usługi. Wysoki odsetek odpowiedzi „nie dotyczy” w przypadku usług kulturalnych i edukacyjnych może sugerować, że użytkownicy Biblioteki UZ nie są zaznajomieni/zainteresowani tą stroną działalności biblioteki, bądź po prostu nie korzystają z niej. Taka konstatacja zbieżna jest zresztą ze specyfiką biblioteki uniwersyteckiej, której celem jest w pierwszej mierze zapewnienie użytkownikom dostępu do informacji naukowej, jak i ze specyfiką samych użytkowników biblioteki akademickiej, którzy odwiedzają bibliotekę głównie w celach naukowych. Choć usługi kulturalno-edukacyjne, kierowane do szeroko pojętego adre-

ksjażek) przeznaczane są mniejsze środki. Dodatkowo, nowo otwarte kierunki studiów na UZ (prawo, medycyna) nakazują zainwestowanie funduszy bibliotecznych w stworzenie i wzbogacenie stosownego księgozbioru dla studentów nowo powstałych wydziałów. Warto także mieć na uwadze, iż polityka gromadzenia zbiorów w Bibliotece UZ ma charakter jakościowy, a nie ilościowy: polega nie na kolekcjonowaniu dużej ilości egzemplarzy danego tytułu, ale na zakupie jak największej ilości tytułów (oferta jest w ten sposób szersza i bardziej różnorodna). Choć może to przysparzać problemów z wypożyczeniem części zbiorów, pamiętać należy, że z dokumentów jednoegzemplarzowych zawsze można skorzystać „na miejscu”, dzięki czemu każdy ma możliwość dostępu do nich, ponieważ nie są „zablokowane” na czymś koncie. Warto także pamiętać, że w Bibliotece UZ istnieje możliwość zeskanowania fragmentów materiałów, również tych dostępnych jedynie w bibliotece, co zresztą zostało wysoko ocenione przez naszych użytkowników. W tym miejscu pragniemy także przypomnieć o usłudze bibliotecznej, jaką jest propozycja zakupu książki. Zapotrzebowanie na konkretny tytuł można zasugerować za pośrednictwem bi-

Rys. 3. Zestawienie średnich ocen dla usług informacyjnych, wydarzeń kulturalnych i oferty edukacyjnej

Źródło: opracowanie własne

bliotecznej strony internetowej, bądź zgłaszając dezyderat pracownikowi biblioteki.

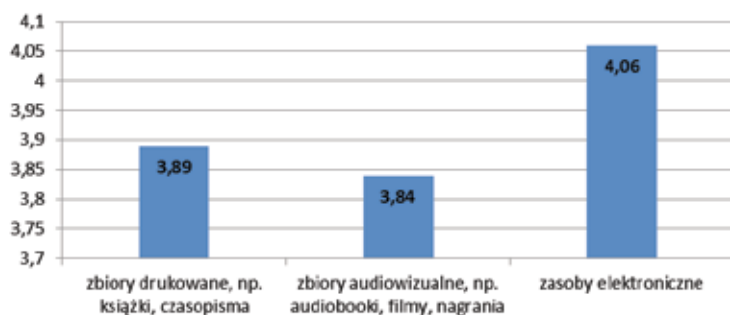
Analiza wyników stosunkowo niskiej oceny (3,84) zbiorów audiowizualnych (audiobooki, filmy, nagrania) pokazuje, że ponad połowa z respondentów wybrała odpowiedź „nie dotyczy” (ND). Oznacza to, że duża część badanych osób nie korzysta z tego rodzaju zasobów. Wypada tutaj nadmienić, że Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego nie oferuje, w związku z charakterystyką swojej działalności, wszystkich ich typów - chodzi tu zwłaszcza o audiobooki. Biblioteka UZ jako biblioteka akademicka mniejszy nacisk kładzie na kolekcjonowanie zbiorów rozrywkowych, priorytetową sprawą jest bowiem gromadzenie i udostępnianie zasobów o charakterze przede wszystkim naukowym.

Tab. 1. Procentowy udział wszystkich odpowiedzi i odpowiedzi ND dla pytań o usługi informacyjne, wydarzenia kulturalne organizowane przez BUZ oraz ofertę edukacyjną

Pytanie	Skala ocen						Dominanta	Średnia arytmetyczna bez kategorii ND
	1	2	3	4	5	ND		
usługi informacyjne (...)	1,63%	2,97%	9,79%	34,87%	41,25%	9,50%	5	4,23
wydarzenia kulturalne organizowane przez bibliotekę	2,52%	2,37%	7,57%	16,47%	21,66%	49,41%	ND	4,04
ofertę edukacyjną (...)	2,37%	2,97%	7,42%	15,73%	16,62%	54,90%	ND	3,91

Źródło: opracowanie własne

Zasoby elektroniczne to materiały stanowiące nowoczesną ofertę biblioteczną. Pamiętać należy, że w przypadku biblioteki akademickiej, jaką jest BUZ, dostęp do najbardziej aktualnych dokonań światowej nauki ma ogromne znaczenie. Biblioteka korzysta, w ramach ogólnokrajowej licencji, z zasobów zgromadzonych w Wirtualnej Bibliotece Nauki - oferowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Do najważniejszych platform dostępnych w ramach projektu należą m.in.: EBSCO Publishing (14 baz danych), Wiley-Blackwell, Scopus czy czasopisma „Nature” i „Science”. Mimo bogatej oferty zasobów elektronicznych, jakimi dysponuje biblioteka (55 baz danych) i wysokim wskaźnikiem wykorzystania oferowanych za ich pośrednictwem materiałów (ok. 150 tys. dokumentów rocznie wg statystyk dostawców), zbiory te zostały ocenione poniżej średniej całości usług bibliecznych: 4,06. Dokładniejszy wgląd w wyniki pokazuje jednak, zwłaszcza uwzględniając wskazania skorelowane ze statusem ankietowanych, że duża część respondentów zwyczajnie nie zna, bądź nie korzysta z tej oferty BUZ. Okazuje się, że wśród studentów, którzy wzięli udział w badaniu, grupa taka stanowiła aż 26,63 proc. Równie wysoki odsetek nieznających/niekorzystających z zasobów elektronicznych znajdziemy wśród nauczycieli akademickich (26,09 proc.). Ze wszystkich „naukowych” grup respondentów (studenci, doktoranci, nauczyciele akademicy) najwyższą ocenę zbiorom elektronicznym BUZ wystawili doktoranci (4,27), w grupie tej jedynie 15,38 proc. udzieliło odpowiedzi „nie dotyczy”.

Rys. 4. Średnie ocen dotyczące zbiorów BUZ (drukowanych, audiowizualnych oraz zasobów elektronicznych)

Źródło: opracowanie własne

Zasady wypożyczeń podlegały ocenie globalnej (zasady wypożyczeń) i ocenom częściowym (czas realizacji zamówienia, dopuszczalna liczba egzemplarzy i dopuszczalny okres wypożyczeń). Zauważmy, że ogólna ocena zasad wypożyczeń wynosiła 4,09 - była więc niższa od średniej oceny całości usług bibliecznych (rys. 5). Najczęściej podawaną oceną (dominantą) w przypadku tak ogólnych, jak i szczegółowych zasad wypożyczeń, była ocena 5 (tab. 2). W przełożeniu na noty częściowe można stwierdzić, że najlepiej oceniony został czas realizacji zamówienia (4,24), który w przypadku Biblioteki UZ wynosi maksymalnie dwie godziny. Dopuszczalna liczba egzemplarzy do wypożyczenia została oszacowana na 4,0 (rys. 5). Sytuacja taka musi zastanawiać, zwłaszcza że dla większości użytkowników liczba możliwych do wypożyczenia egzemplarzy jest wysoka - wynosi, zgodnie z regulaminem, 16 pozycji dla studentów, zaś dla doktorantów i nauczycieli akademickich jest jeszcze wyższa - odpowiednio 18 i 25 książek. Warto dodać, że są to ilości porównywalne, a w niektórych przypadkach wyższe, niż w innych bibliotekach uniwersyteckich.

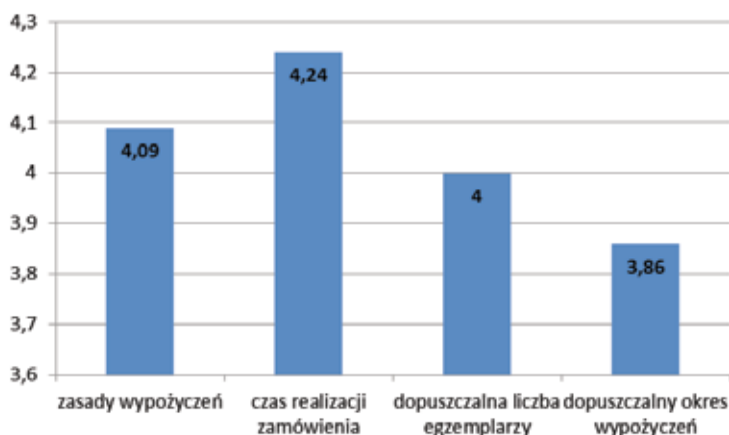
Dopuszczalny okres wypożyczeń zbiorów oceniony został na 3,86. Przypuszczalnym powodem takiej ewaluacji (ocena niższa od globalnej oceny zasad wypożyczeń) mogą być tzw. wypożyczenia nocne (jednodniowy okres wypożyczeń). Przewidziany regulaminem, krótki okres wypożyczeń części zbiorów, wynoszący jeden dzień, wprowadzony został głównie jako udogodnienie, pozwalające użytkownikom korzystać z tych właśnie pozycji nie tylko na miejscu i w godzinach pracy biblioteki, ale aż do dnia następnego. Dodatkowo interesariusze prawdopodobnie nie zdają sobie sprawy, że możliwe jest aż trzykrotne przedłużenie dokumentów przeznaczonych do „nocnego” wypożyczenia. Warto także podkreślić, że termin zwrotów pozostałych dokumentów został wydłużony z czterech do sześciu tygodni.

Ranking wszystkich ocen szczegółowych (rys. 6) przypomina (również te omówione w poprzednich częściach) oceny i w zbiorczej formie podsumowuje wyniki badań. Jak widać, możliwość skorzystania z urządzeń skanujących, terminali bibliecznych i dostęp do Internetu, jak również kompetencje i kultura obsługi pracowników biblioteki stanowią największe plusy BUZ.

Tab. 2. Procentowy udział wszystkich odpowiedzi i odpowiedzi ND dla zasad wypożyczeń i ich poszczególnych składowych

Pytanie	Skala ocen						Dominanta	Średnia arytmetyczna bez kategorii ND
	1	2	3	4	5	ND		
zasady wypożyczeń	3,26%	4,75%	15,43%	30,12%	43,03%	3,41%	5	4,09
czas realizacji zamówienia	3,26%	4,01%	10,98%	25,37%	51,19%	5,19%	5	4,24
dopuszczalna liczba egzemplarzy	3,56%	6,68%	18,40%	23,59%	42,88%	4,90%	5	4,00
dopuszczalny okres wypożyczeń	4,90%	9,20%	17,21%	28,04%	36,80%	3,86%	5	3,86

Źródło: opracowanie własne

Rys. 5. Średnie ocen dotyczące zasad wypożyczeń

Źródło: opracowanie własne

Cieszą również wysokie oceny przyznawane przez ankietowanych w grupie pytań dotyczących nowego budynku biblioteki i jego wyposażenia. Pokazują, że gmach BUZ, realizujący ideę biblioteki otwartej z wolnym dostępem do dużej części zbiorów, odpowiada oczekiwaniom czytelników dając szybki dostęp do najnowszych publikacji.

Na zakończenie pragniemy jeszcze raz serdecznie podziękować naszym użytkownikom za wzięcie udziału w badaniu.

Rys. 6. Ranking ocen poszczególnych zasobów i usług oferowanych przez BUZ

Źródło: opracowanie własne

SPROSTOWANIE

W ostatnim numerze 7 (227), w II części artykułu na stronie 40 w kolumnie pierwszej i na stronie 41 w pierwszej kolumnie wkra-
dły się błędy/literówki, a są to: średnia ocena ca-
łości usług biblioteki [4,41]
oraz w zdaniu: Wśród naj-
liczniej reprezentowanego
statusu - studentów - było
to niecałe 3%.

WYSTAWA W GALERII BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ TOWARZYSZĄCA MIĘDZYNARODOWEMU TRIENNALE GRAFIKI KRAKÓW 2015

RETROSPEKTYWA ZAKŁADU GRAFIKI

FOT. MAREK LALKO

Janina Wallis

Biblioteka Sztuki Wydziału Artystycznego

RETROSPEKTYWA Zakładu Grafiki Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego - wystawa towarzysząca Międzynarodowemu Triennale Grafiki Kraków 2015, festiwalowi sztuki o międzynarodowej randze i zasięgu oddziaływania - stała się znakomitą okazją do prezentacji dokonań tego środowiska twórczego.

Jest to już czwarta ekspozycja dorobku Zakładu Grafiki Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego, włączona do programu *Międzynarodowego Triennale Grafiki* w Krakowie. Pierwsza, zatytułowana *Zielona Grafika - polifoniczność medium i wielowątkowość narracji*, została zorganizowana przez Instytut Sztuk Pięknych Wydziału Artystycznego w 2006 r. Uczestniczyli w niej artyści i pedagodzy oraz studenci: Paweł Andrzejewski, Jan Berdyszak, Andrzej Bobrowski, Jerzy Fedro, Mirosław Gugata, Izabella Gustowska, Paulina Igras, Tadeusz Jackowski, Kamila Man-kus, Maryna Mazur, Wojciech Müller, Jacek Papla, Katarzyna Pawlikowska, Irena Sikora, Jolanta Surzykiewicz, Piotr Szurek, Paweł Waśkowicz i Urszula Widżkowska.

Wystawa ta ukazywała szerokie spektrum poszukiwań i możliwości twórczych uznanych, profesjonalnych grafików i uzdolnionych studentów, dla których Zakład Grafiki był pierwszą i naturalną przestrzenią poszukiwań artystycznych. Dziś wielu z nich cieszy się już uznaniem w kontekście krajowym i zagranicznym, wielu związało się również zawodowo z dydaktyką artystyczną. Wielobarwna mozaika stylów i strategii twórczych, prezentowanych na wystawie, potwierdziła unikalność artystycznego doświad-

czenia i relacji mistrz-uczeń. Pomiedzy jej elementami, w sferze wizualnej można było jednak dostrzec wspólny mianownik, który stał się rodzajem dokumentu polifoniczności medium graficznego i wielowątkowej artystycznej narracji. Wystawie towarzyszył katalog z tekstami dr Lidii Głuchowskiej. Za koncepcję i aranżację wystawy odpowiadali: prof. Andrzej Bobrowski, dr Jacek Papla, prof. Piotr Szurek, a za opracowanie graficzne dr Jacek Papla.

Druga wystawa, towarzysząca *Międzynarodowemu Triennale Grafiki*, Kraków 2009 zainicjowana przez środowisko twórcze Zakładu Grafiki UZ, odbyła się w Galerii Rektoratu Uniwersytetu Zielonogórskiego przy ul. Licealnej 9. Organizatorami były: Biblioteka Uniwersytecka i Wydział Artystyczny Uniwersytetu Zielonogórskiego. Funkcję kuratora pełniła dr Janina Wallis, a patronat nad wystawą objęli: ówczesny Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, prof. dr hab. Czesław Osękowski, Radio Index, Gazeta Studencka „UZetka” i Miesięcznik Społeczności Akademickiej „Uniwersytet Zielonogórski”, wydawany przez Biuro Promocji UZ. Wystawie towarzyszył katalog wg koncepcji i projektu Janiny Wallis, Pawła Andrzejewskiego i mgr inż. Lucyny Andrzejewskiej, z tekstami mgr Ewy Adaszyńskiej, dr Lidii Głuchowskiej i dr Janiny Wallis.

Na tej wystawie zaprezentowano prace 19 artystów, pochodzące z Kolekcji Artoteki Grafiki Biblioteki Sztuki. W gronie prezentowanych twórców znaleźli się zarówno klasycy polskiej grafiki współczesnej i zagranicznej jak i artyści młodszego pokolenia, reprezentujący różne artystyczne ośrodki akademickie w kraju i zagranicą: Jan Berdyszak, Marcin Berdyszak, Andrzej Bobrowski, Stanisław Fijałkowski, Dariusz Gajewski, Jerzy Grabowski, Izabella Gustowska, Toine Horvers, Jozef Janković, Janina Kraupe,

Wojciech Müller, Ulrich Otto, Jan Pamuła, Mirosław Pawłowski, Adam Romań, Marcin Surzycki, Marian Szpakowski i Piotr Szurek.

Prezentacja wyboru prac ze zbiorów Artoteki Grafiki Biblioteki Sztuki w ramach Międzynarodowego Triennale Grafiki, Kraków 2009 potwierdziła wysoką rangę tej kolekcji. Znaczenie tego pokazu dla zielonogórskiego środowiska było podwójne, gdyż inicjował on zarazem działalność Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej.

Na kolejnej, trzeciej wystawie *OUTSIDE Maryna Mazur/Andrzej Bobrowski*, towarzyszącej Międzynarodowemu Triennale Grafiki, Kraków 2012, prace uznano już artysty-grafika prezentowane były wraz z dokonaniem młodej, zdolnej adeptki tej dyscypliny sztuki. Otwarcie ekspozycji miało miejsce w połowie października 2012 r. w Galerii Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. C. Norwida w Zielonej Górze. Organizatorem był Wydział Artystyczny Uniwersytetu Zielonogórskiego, a kuratorem prof. Piotr Szurek. Wystawie towarzyszył katalog z tekstem Leszka Kani.

Wystawa *OUTSIDE Maryna Mazur/Andrzej Bobrowski* podejmowała kwestie związane z filozofią duchowości. Idea, process i kodowanie komunikatu graficznego stanowią bowiem istotę zainteresowań i poszukiwań estetycznych twórczych jak artystów. Znakiem wywoławczym sztuki Andrzeja Bobrowskiego jest zmultiplikowana figura człowieka, która jest symbolem artystycznej medytacji związanej z egzystencją, z bytem duchowym i materialnym.

Źródłem inspiracji i tematem wiodącym dokonań Maryny Mazur jest współczesna architektura sakralna. W prezentowanym na wystawie cyklu *Wszystko jest w porządku, a także na odwrót* autorka wnikliwie analizuje bryły świątyni, wykorzystując klasyczne techniki graficzne. Zwraca uwagę na dysonans pomiędzy przeżyciem duchowym a uduchowioną formą współczesnych kościołów.

Organizatorami kolejnej wystawy, którą Zarząd Stowarzyszenia Międzynarodowe Triennale Grafiki, Kraków 2015 włączył do swojego programu są Biblioteka Uniwersytecka i Zakład Grafiki Instytutu Sztuk Wizualnych Wydziału Artystycznego.

Retrospektywa Zakładu Grafiki Instytutu Sztuk Wizualnych to ekspozycja zbiorowa wyjątkowo wyrazistych postaci polskiej sceny artystycznej kilku ostatnich pokoleń, ludzi związanych z Instytutem Sztuk Wizualnych i Artoteką Uniwersytecką oraz Artoteką Grafiki. Są wśród nich: prof. Jan Berdyszak, prof. Andrzej Bobrowski, dr hab. Radosław Czarkowski, prof. UZ, dr Piotr Czech, prof. Stefan Ficner, prof. Izabella Gustowska, prof. Tadeusz Jackowski, prof. Witold Michorzewski, prof. Wojciech Müller, prof. Grzegorz Nowicki, dr Jacek Papla, prof. Tadeusz Piskorski i prof. Piotr Szurek oraz artyści, którzy obecnie stanowią młodą kadrę dydaktyczną: mgr Paweł Andrzejewski, dr Katarzyna Dziuba, mgr Mirosław Gugala, doktorantka Maryna Mazur, a także dr Lidia Głuchowska odpowiedzialna w Instytucie Sztuk Wizualnych za zajęcia z teorii i historii sztuki oraz bardzo aktywna kuratorka międzynarodowych wystaw artystycznych, w tym prezentacji grafiki.

Organizatorom czwartej edycji zielonogórskiego pokazu włączonego do Międzynarodowego Triennale Grafiki zależało na pokazaniu wielości postaw i dokonań twórczych. Wystawa ta była również promocją idei wymiany inspiracji w ramach tego cyklicznego wydarzenia artystycznego. Uczestniczyli w niej graficy związani z Zakładem Grafiki Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego, którzy na co dzień wspierają dydaktykę i umiejętnie popularyzują działalność naukową i artystyczną oraz promują miasto i region województwa lubuskiego.

Wernisaż wystawy odbył się 23 października (piątek) w Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej przy al. Wojska Polskiego 71. Kuratorami wystawy byli dr Janina Wallis i prof. Andrzej Bobrowski, zaś za współpracę kuratorską odpowiadały dr Lidia Głuchowska i inż. Małgorzata Skrzypczak. Ekspozycji towarzyszył katalog z tekstami dr Janiny Wallis i dr Lidii Głuchowskiej według koncepcji i w opracowaniu graficznym dr. Jacka Papli.

W trakcie wernisażu odbyła się projekcja filmu *Bunt - Re-wizja* (koncepcja i realizacja: dr Lidia Głuchowska i mgr Anna Kraso), dokumentującego międzynarodowe tournée wystawy graficznej „Bunt” - *Ekspresjonizm - Transgraniczna awangarda*. Prace z berlińskiej kolekcji prof. St. Karola Kubickiego (której kuratorem była dr Lidia Głuchowska, a partnerem organizacyjnym Instytut Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego), prezentowanej w Bydgoszczy, Dreźnie i Poznaniu, także włączonej do programu Międzynarodowego Triennale Grafiki. Uczestniczyli w niej m. in. Andrzej Bobrowski, Stefan Ficner, Maryna Mazur, Grzegorz Nowicki i Piotr Szurek. Pokaz ten był jednocześnie zwieńczeniem

Sz. P.
Prof. Zdzisław Wołk
Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą Uniwersytetu Zielonogórskiego

Sz. P.
Prof. dr hab. Piotr Szurek
Dziekan Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego

Sz. P.
Prof. dr hab. Paulina Komorowska-Birger
Dyrektor Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego

Sz. P.
Mgr Ewa Adaszyńska
Dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu Zielonogórskiego

Sz. P.
dr Janina Wallis
Kierownik Biblioteki Sztuki Uniwersytetu Zielonogórskiego

Szanowni Państwo,

pozwalam sobie na Państwa ręce przekazać list gratulacyjny w związku z wernisażem wystawy *Retrospektywa* prezentującej w Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej dorobek artystów związanych z Zakładem Grafiki Instytutu Sztuk Wizualnych Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Nie mogąc uczestniczyć osobiście w tej uroczystości pragnę gorąco pogratulować Artystom prezentującym swoje dzieła na tej wystawie, wyrazić wdzięczność dla jej Organizatorów za stwarzanie okazji do promocji polskiej grafiki, a także powitać publiczność zgromadzoną na wernisażu.

Współpraca pomiędzy Stowarzyszeniem Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie i Uniwersytetem Zielonogórskim ma już długą tradycję znaczoną znakomitymi wystawami poświęconymi grafice, które od lat stanowią ważny punkt programu Towarzystwa Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie. Współpraca nawiązana przez prof. Witolda Skulicza połączyła mam nadzieję trwałe obie instytucje we wspólnym działaniu na rzecz współczesnej grafiki polskiej.

W tym roku Zarząd Stowarzyszenia Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie postanowił objąć patronatem i włączyć do Programu Towarzystwa ponad trzydzieści wystaw organizowanych w kraju i poza granicami Polski. Cieszę się, że w tym gronie ponownie znalazła się Galeria Biblioteki Uniwersyteckiej w Zielonej Górze prezentując tym razem dorobek artystów związanych z Zakładem Grafiki Instytutu Sztuk Wizualnych – uznanych mistrzów grafiki, reprezentantów pokolenia aktywnie przekształcającego dziś obraz polskiej grafiki oraz przedstawicieli najmłodszej generacji, która odważnie polemizuje z tradycją, przedstawiając własną wizję medium graficznego i jego roli w świecie sztuki.

Artystom biorącym udział w wystawie serdecznie gratuluję, Organizatorom dziękuję za włączenie się w promocję sztuk graficznych i życzliwą współpracę ze Stowarzyszeniem, a Publiczności życzę niezapomnianych wrażeń wynikających z obcowania z tą tak niezwykłą i różnorodną dyscypliną artystyczną, jaką jest grafika.

Z serdecznymi pozdrowieniami

SMTG
Dr Marta Anna Raczek-Karcz
Prezes SMTG w Krakowie

LIST GRATULACYJNY DR MARTY ANNY RACZEK-KARCZ PREZES SMTG W KRAKOWIE

niem obchodów *III Dni Polsko-Niemieckich* na Uniwersytecie Zielonogórskim, przygotowanych przez Centrum Kultury i Języka Niemieckiego, zaś sam film można będzie oglądać przez cały czas trwania wystawy.

Wernisażowi towarzyszył wykład prof. Dariusza Syrkowskiego z Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, laureata *VIII Ogólnopolskiego Triennale Grafiki Polskiej*, Katowice 2012. pt. *Pięć wieków grafiki polskiej*.

3 listopada w Auli Wydziału Artystycznego przy ul. Wiśniowej 10, w ramach programu towarzyszącego wystawie odbył się specjalny pokaz filmu *Bunt - Re-wizja*, połączony z otwartym wykładem dr Lidii Głuchowskiej *Prezentacje grafiki współczesnej na wystawie „Bunt” - Ekspresjonizm - Transgraniczna awangarda*.

GRAFICZNE *RETRO-SPECTIO* – OBECNOŚĆ, ZNAKOWOŚĆ, PROCES

Lidia Głuchowska

Wydział Artystyczny

Tacet pictor - antyczna formuła legitymizująca milczenie artysty w odniesieniu do własnych dokonań - do dziś znajduje swe potwierdzenie w odmowie formułowania werbalnego komentarza przez wielu twórców, przekonanych, iż samo dzieło ma być wystarczająco wymowne. Dotyczy to zwłaszcza grafiki, częściej niż malarstwo stającej się znakiem, symbolem, apelem. Choć przekład intersemiotyczny obrazu na słowo jest zwykle zawodny, a przy tym zbyt kategoryzujący i subiektywny, to każdy jubileusz staje się cezurą skłaniającą do autorefleksji i retrospekcji - rozrachunku z już dokonanym i samookreślenia *in statu nascendi*. Także w kontekście czwartej, spośród organizowanych od 2006 r., wystawy zbiorowej twórców związanych dawniej i obecnie z Zakładem Grafiki na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego, wyłania się wiele spostrzeżeń nie tylko na temat specyfiki uprawianej przez nich dyscypliny sztuki, lecz również i natury tworzenia oraz egzystencji, będącej jej źródłem. Ze względu na ramy publikacji towarzyszącej *Retrospektywie Zakładu Grafiki Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego* w roku 2015 nie sposób w niej jednak stworzyć prezentacji, w której każdy z głosów zabrzmiałby z równą siłą, a każda z postaw twórczych byłaby precyzyjnie zdefiniowana. Jest to więc rodzaj mozaiki, głos do twórczości i do autokomentarzy uczestniczących w wystawie artystów.

Retrospektywa Zakładu Grafiki ukazuje obok siebie prace bardzo różnorodne, gdź o wyraźnych wpływach trudno mówić w przypadku silnych osobowości twórczych, których tu nie brak.

Szczególnie wymownie w tym kontekście brzmi wypowiedź, którą pozostawił po sobie Wielki Nieobecny - nestor zielonogórskiego (choć nie tylko) środowiska grafików - Jan Berdyszak. Artysta, który z równą maestrią wypowiadał się o rysunku, malarstwie, grafice, fotografii, rzeźbie i szeroko rozumianej instalacji czy scenografii, wszystkie swe projekty zapisał w szkicownikach. Ich znaczenie jest niemal tak istotne, jak ostateczne realizacje jego dzieł. Są to bowiem cenne sentencje i fragmenty własnej teorii sztuki autora. W powierzonym Artotece Sztuki szkicownikowi nr 158 pt. *Nieobecność* (z 1.04.2000 r.) Jan Berdyszak zapisał zdanie, odnoszące się tyleż do natury sztuki, co i do istnienia środowiska twórczego oraz zachodzących w nim interakcji: „NIEOBECNOŚĆ ma następujące postacie występowania:

__jest ubytkiem naturalnym,
__nie stwarzana intencjonalnie,

__jest zakładana jako mogąca zaistnieć,
__jest niepostrzegana ponieważ natychmiast wypełnia ją coś innego, albo ona coś innego ukazuje,
__może wynikać z nieuchwytności,
__może być dodana,
__tkwi w procesach istnienia,
__może istnieć jako przedobecność,
__jako „pomiędzy” jeszcze nieaktywne relacjami,
__może być nieciągłością,
__może być pauzą naturalną lub programową,
__nieobecność może być tłem dla...,
__może być istotą bez bezpośredniej obecności,
__może być postacią wyczekiwania,
__postacią nieokreślonego/wynikającego z naszego ograniczenia,
NIEOBECNOŚĆ ISTNIEJE POŚRÓD I NIC NIE ISTNIEJE BEZ NIEJ,
NIEOBECNOŚĆ jest sprawcza dla RESZTY, RESZTA jest niepojętą ciągłością, daje szanse tworzenia i uzasadnia nieprzypadkowości tzw. faktów lub zbiegów okoliczności zwanych przypadkiem wszechwielości.”

Z tą otwartą, filozoficzną wypowiedzią korespondują rozważania Andrzeja Bobrowskiego, który zwłaszcza w ostatnich swych pracach koncentruje się nie tylko na aplikowaniu na płaszczyznę symbolicznych form, lecz i w równym stopniu na zacieraniu, zakrywaniu ich, zdzieraniu warstw farby i papieru, redukcji materialnej warstwy dzieła, obnażaniu śladów uczuć. Proces ten zdaje się mieć charakter puryfikacyjny, katarski. Artystę tego absorbuje tło postrzegane jako *horror vacui*. Wskazując na związek dzieła graficznego z generującą go rzeczywistością zewnętrzną, konstatuje on: „Niebo i ziemia pozbawione wizualnego tła, tworzą sytuację, która pozwala żyć tylko po omacku. [...]”, zadając retoryczne pytanie: „Jaką formę ma przyjąć

tło znaczeń? [...] Czy ma być wirtualne czy realne? Czy ma sięgać po tajemnice ziemskie i kosmiczne? Czy ma być lodowate, beznamiętne pełne racjonalizmu, statyczne? A może [...] pełne witalności, dynamiczne i ekspresyjne, anarchistyczne, które niczym aktywny wulkan zabija wszystko dookoła siebie. [...] Podczas porządkowania tła znaczeń drogą eliminacji jego fragmentów, selekcji materii, należy zachować ostrożność, by przez przypadek nie zlikwidować siebie samego.” Istotne jest przy tym rozróżnienie

jakie artysta czyni między chronioną jak *sacrum* matrycą a odbitką, którą można w eksperymentalny sposób opracowywać, kształtując w sposób równie strukturalny jak wyjściową płytę, aż do okaleczenia powierzchni, przebicia się przez nią ponownie na zewnątrz, do rzeczywistości - poza płaszczyznę estetycznego artefaktu: „Wydobyte z tła na światło dzienne wizualne znaki - wzorce można jeszcze własnoręcznie wielokrotnie utrwalić, odbijając je na neutralnych płaszczyznach. Odbitki z jednej strony chronią świadomość przechowywanej w bezpiecznym miejscu matrycy. Z drugiej, są jej upublicznionymi, kruchymi lustrami walczącymi o prawdę trwale zapisanych znaków. [...] Mówią też o tym jak pozbyć się strachu, by osiągnąć *amor vacui*.”

Przywołane w powyższych wypowiedziach pojęcia obecności i znakowości w sztuce znajdują swe odniesienie także

w twórczości i refleksji innych artystów omawianego kręgu, w swych pracach koncentrujących się na odkrywaniu konwencjonalności znaczeń. Pismo i graficzny zapis słów są przedmiotem studiów choćby Radosława Czarkowskiego i Mirosława Gugały, którzy analizując i eksponując formę graficznego zapisu określonych pojęć, jednocześnie wskazują na nieoczekiwane sensory - ukryte za tym, co w komunikacji najbardziej oczywiste. Semantycznie istotna jest przy tym skala obiektów. Dla Radosława Czarkowskiego jego aktualne prace, układające się w cykl, odnoszący się do takich choćby pojęć jak *Jesus*, *Wiedzieć - Widzieć*, *Gastarbeiter*, *Learn*, *Love* - *Hope* - *Pain*, są logiczną konsekwencją wcześniejszych realizacji w różnych mediach - rysunku czy malarstwie. Przypada jednak, że kreują one odmienną sytuację odbiorczą. Aktualnie tworzone murale wykluczają bowiem subtelność kameralnego przekazu kreowanego przy udziale tradycyjnych technik graficznych. Także Mirosław Gugała, śledzi znakowość rzeczywistości na różnych poziomach, tworząc prace na ogół posiadające perforację. Nie tylko w liternictwie, lecz i w układach gwiazd dostrzega on graficzne konstelacje, skłaniające do interpretacji własnej roli w kosmosie i otaczającym systemie komunikacyjnym.

FOT. MAREK LALKO

Retrospektywa Zakładu Grafiki ukazuje obok siebie prace bardzo różnorodne, gdyż o wyraźnych wpływach trudno mówić w przypadku silnych osobowości twórczych, których tu nie brak. Zjawiskiem osobnym są więc zarówno emanujące humorem i zmysłem obserwacji prace w technikach eksperymentalnych autorstwa Wojciecha Müllera, jak i twórczość plakatu Witolda Michorzewskiego - nowoczesna i staroświecka zarazem, bo z jednej strony awangardowo kwestionująca kanon estetyczny, a z drugiej wprzęgnięta w służbę (pozytywistycznej) reformy rzeczywistości. Trudno też szukać analogii między onirycznymi i emanującymi aurą groteski dziełami Tadeusza Jackowskiego a antropocentrycznym, choć tworzonym na zasadzie fragmentaryzacji wizerunkiem dłoni autorstwa Izabelli Gustowskiej, już poprzez sugestywnie czerwone tło ewokującym ciepło i sensualizm. Barwa jest siłą i głównym środkiem wyrazu także innych prezentowanych na *Retrospektywie* prac, jak choćby realizowanego przez Katarzynę Dziubę od 2012 r. cyklu *Processing*, w którym konstytutywną rolę odgrywa jednak i światło, istotne już w jej wcześniejszych pracach, wykonanych w technikach litografii i aligrafii. W tych wielkoformatowych drukach pigmentowych uporczywie powtarza się motyw przenikających się pulsarów, ich nieregularnego rytmu i kontynuacyjności - niedawno jeszcze utrzymanych w optymistycznych i harmonijnych, neonowych barwach, teraz atakujących dramatycznym kontrastem czerwieni, czerni i bieli. Jak Katarzyna Dziuba porzuciła swe dawniej preferowane techniki dla druku cyfrowego, tak i Grzegorz Nowicki „zdradził” dla niego i dla offsetu bardziej kameralną serigrafie. Poza tym dokonania wspomnianych dwójga twórców na pozór wszystko dzieli. No-

wicki zderza bowiem w swych pracach monochromatyczne rejestracje pejzażu i „górskie krajobrazy” przypadkowych struktur pomiętego papieru z geometrycznymi formami z innego całkiem supra-porządku. A jednak i tu wizualne formy, fotograficznie wierne rzeczywistości, nie są ilustracją, lecz znakiem. Kryją w sobie refleksję nad koegzystencją natury i kultury, twórczego chaosu i jego dążenia doładu, żywiołu i prób ujęcia go w karby wizualnego systemu.

Świadomie destylowana z fotograficznych obrazów znakowość jest też cechą twórczości dwóch grafików odwołujących się do ikonografii socrealizmu - Stefana Ficnera i Pawła Andrzejewskiego. Obaj traktują ją z nieukrywaną nostalgią, ukazując ją z odmienną intencją. Pierwszy z nich w swym litograficznym cyklu *Hołobutów* (2015) (którego część stała się zarazem jedną z ulotek, eksponowaną równolegle na prezentacji towarzyszącej wystawie „Bunt” - *Ekspresjonizm - Transgraniczna awangarda* w Poznaniu, Bydgoszczy, Dreźnie i Wrocławiu), podejmuje grę z kodem wizualnym stosowanym przez polityczną propagandę. Drugi zaś - Paweł Andrzejewski - sięgając po tę samą technikę i po druk cyfrowy, od lat tworzy *hommage* dla ikony PRLu - pocziwej syrenki, wydobywając z powierzchni papieru niemal haptyczny urok rdzy socrealizmu, w nowszych pracach kreując jednak uniwersalne symbole niemal na miarę *pittura metafisica*.

Podobna nostalgia, zakłeta w wyblakłych fotografiach emanuje także z cyklu *Garda* Maryny Mazur w technice akwatinty (2015). Niepokojąca narracja i migotliwie poetycka aura jej druków uwodzą tak bardzo, że trudno uwierzyć, iż ich powstanie poprzedzał mozół pokonywania ograniczeń tworzywa, bardziej wymagającego niż mógłby się na pierwszy rzut oka spodziewać nawet najbardziej uważny odbiorca.

Do żmudnego manualnego procesu w swych rysunkach tuszem powraca także Piotr Czech. Zaangażowanie emocjonalne w kreowanie „osobnego świata” - uniwersum tajemniczych szufladek i labiryntu drobnozłogowości skoncentrowanego na niewielkiej powierzchni to mniej znana strona jego dokonań, gdyż w swej codziennej praktyce twórczej czy dydaktycznej docenia i często wykorzystuje raczej walory miksowania tradycyjnych technik z cyfrowymi, służące m.in. profesjonalizacji grafiki projektowej, którą, podobnie jak Tadeusz Piskorski i Jacek Papla, naj-

częściej się zajmuje. Wizytówka stylu pierwszego z nich to syntetyczne komunikaty wizualne zawarte w nagradzanych wielokrotnie w kraju i za granicą plakatach. Z kolei próbą sztuki Jacka Papli są publikacje oficyny Wydawniczej Uniwersytetu Zielonogórskiego, wśród których wyjątkowo klarowna i wyrazista okładka książki *Jazz w kulturze polskiej* poświadcza także współpracę muzyków i plastyków Wydziału Artystycznego.

O sile prac jednego z najbardziej wiernych swej technice i tematowi twórców omawianego środowiska - Piotra Szurka - stanowią z kolei misterność i precyzja. Ograniczenie formalne i stałość inspiracji są dla niego wyzwaniem i drogą ku perfekcji. Tym co zadziwia u twórcy od lat uporczywie studiującego własną fizjonomię, jest nagle antyklasyczne rozdwojenie jego wizerunku i dysonans - płaski pas czerni

ze śladami kropel (krwi?) rozdzielający lustrzane odbicia niezliczone już razy uwiecznianej twarzy - tej samej, lecz nie takiej samej - jak oblicze środowiska artystycznego, które reprezentuje - widziane przed dekadą i istniejące dziś.

Graficzna retrospektywa roku 2015 w Zielonej Górze nie jest zamknięciem, lecz raczej znakiem (auto) refleksji jej twórców *in statu nascendi*. Trwały symbol ich dorobku to z pewnością Artoteka Biblioteki Sztuki, od 2001 r. tworzona przez dr Janinę Wallis, a także katalogi tutejszych wystaw zbiorowych Zakładu Grafiki, z których pierwszy i obecny to lapidarny, lecz jakże istotny znak dokonania artysty-edytora, Jacka Papli.

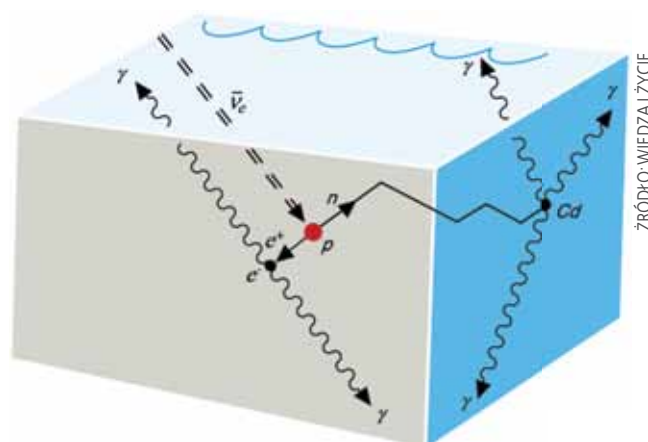
JAK PACHNIE NEUTRINO, *czyli* NAGRODA NOBLA Z FIZYKI

Andrzej Drzewiński

Wydział Fizyki i Astronomii

Jak czytamy w tegorocznym komunikacie Komitetu Noblowskiego Nagrodę Nobla z fizyki otrzymali Takaaki Kajita z Japonii i Arthur B. McDonald z Kanady „za odkrycie oscylacji neutrin, które pokazuje, że neutrina mają masę”. Niniejszy tekst ma na celu przybliżenie czytelnikowi wagi problemu, gdyż dotyczy on zarówno budowy najdrobniejszych składników materii, jak i praw rządzących budową Wszechświata oraz jego ewolucją.

Kiedyś alchemicy próbowali zamienić ołów w złoto, dzisiaj transmutacji pierwiastków (ale już niekoniecznie w złoto...) można dokonać bombardując tarczę w akceleratorze za pomocą wysokoenergetycznych cząstek. Co więcej, okazało się, że niektóre jądra atomowe w przyrodzie rozpadają się samoistnie, co prowadzi do powstania innych pierwiastków, a towarzyszy temu emisja cząstek elementarnych oraz promieniowania elektromagnetycznego. Zjawisko to, zwane promieniotwórczością, odkrył Henri Becquerel w 1896 r. Pierwsze problemy pojawiły się już w 1914 r., kiedy James Chadwick obserwował radioaktywny rozpad β jąder atomowych (przemiana jądrowa, w której neutron zostaje zastąpiony protonem). Emitowane elektrony posiadały energię z szerokiego zakresu wartości, a z praw zachowania wynikało, że energia elektronu emitowanego w tym procesie zawsze powinna być taka sama. Aby „uratować” zasadę zachowania energii, Wolfgang Pauli postawił w 1930 r. hipotezę, że w rozpadach β powstaje dodatkowa cząstka pozbawiona ładunku elektrycznego, bardzo słabo oddziałująca z materią. Dwa lata później Enrico Fermi nazwał ją neutrinem i sformułował teorię rozpadu β , postulując nowy typ oddziaływań fundamentalnych,

zwanych słabymi. Warto wspomnieć, że do oddziaływań fundamentalnych zaliczamy także oddziaływania grawitacyjne i elektromagnetyczne oraz oddziaływania silne odpowiedzialne za stabilność jąder atomowych.

Pierwsze neutrina (precyzyjniej: antyneutrina) zaobserwowali Frederick Reines i Clyde Cowan dopiero w 1956 roku prowadząc eksperymenty w zbiorniku mieszczącym 400 litrów wody oraz chlorku kadmu. Cały ten detektor zlokalizowano przy źródle bardzo intensywnego strumienia neutrin: przy nowo zbudowanym reaktorze w Savannah River w USA. Eksperyment bazował na tzw. odwrotnej przemianie beta, w której lecące antyneutrina oddziałuje z protonem ośrodka produkując neutron i anty-elektron. Anty-elektron oddziałuje z jednym z elektronów zawartych w detektorze i w procesie anihilacji emitowany jest błysk światła. Z kolei neutron jest wylapywany przez jądro kadmu, co prowadzi do kolejnego błysku światła, 5,5 mikrosekundy po pierw-

FOT. PAP/ EPA/ FREDRIK SANDBERG 06.10.2015

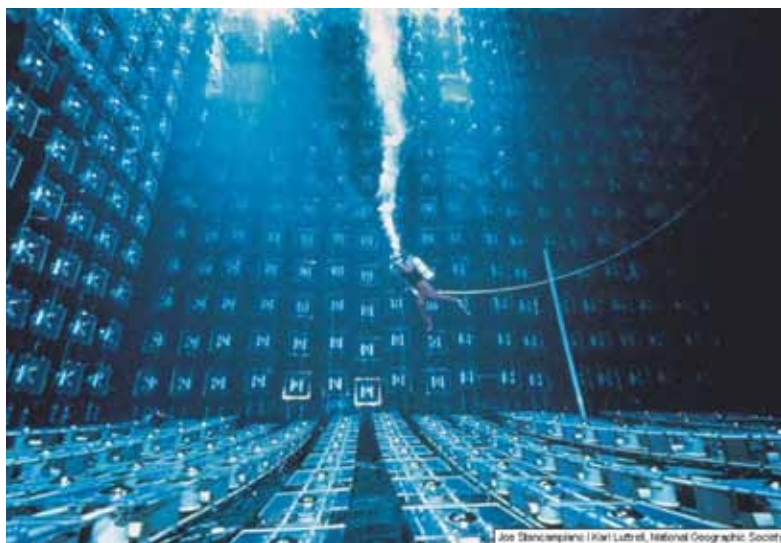
szym. Właśnie takie zsynchronizowane błyski światła udało się zaobserwować w eksperymencie. Zarazem, bazując na zasadach zachowania pędu i energii, naukowcy próbowali zmierzyć masę spoczynkową neutrino: jeśli neutrino ją posiada, to jego energia jest sumą energii kinetycznej oraz energii związanej z masą spoczynkową ($E=mc^2$). Ponieważ w granicach błędu, pomiary energii wylatujących elektronów wskazywały na zerową wartość masy spoczynkowej neutrino przez długi czas traktowano to jako prawdę obowiązującą.

Model Standardowy - obecnie obowiązująca teoria podstawowych składników materii i ich oddziaływań - wyróżnia sześć kwarków z których górny, powabny i prawdziwy (prawda, że fizycy mają fantazję?) posiada ładunek ułamkowy $+2/3$ oraz dolny, dziwny i piękny ma ładunek ułamkowy $-1/3$. To właśnie kwarki tworzą protony i neutrony, a także inne cząstki zwane hadronami, jednak ich własności sprawiają, że nie można ich zaobserwować oddzielnie. Wiąże się to z pewną cechą zwaną kolorem, która nie ma nic wspólnego z barwą, a stanowi rodzaj trójwartościowego ładunku, to zaś pociąga za sobą istnienie oddziaływań pomiędzy kwarkami. Druga grupa składników materii to leptonny. Trzy z nich - elektron, mion i cząstka tau - posiadają ładunek ujemny -1 , zaś trzy inne nie posiadające ładunku, to właśnie neutrino, odpowiednio elektronowe, mionowe i taonowe. Całą tę menażerię uzupełniają antycząstki oraz cząstki będące nośnikami oddziaływań pomiędzy kwarkami i leptonami: fotony, gluony, tzw. bozony pośredniczące oraz niedawno zarejestrowany bozon Higgsa. Model Standardowy z pewnością nie jest teorią zamkniętą i ostateczną: nie uwzględnia oddziaływań grawitacyjnych, ma dziewięć swobodnych parametrów, które należy wyznaczyć doświadczalnie, a w podstawowej wersji nie uwzględnia masy neutrino. Wszystko wskazuje, że w najbliższych już latach będzie istotnie usprawniany, ale obecnie nadal możemy traktować go jako punkt wyjścia dla naszych rozważań.

Wszechświat wypełniony jest olbrzymią liczbą fotonów i neutrino, które powstały po Wielkim Wybuchu. Szacuje

się, że w każdym centymetrze sześciennym przestrzeni kosmicznej jest około 300 neutrino powstałych w tym czasie. Inne źródło neutrino to nasze Słońce, a kolejne to warstwa atmosfery na wysokości od 10 do 20 km nad Ziemią. Neutrino, powstałe tam na skutek oddziaływania promieniowania kosmicznego z cząstkami atmosfery, mają energię ponad 1000 razy większą niż słoneczne. Neutrino o jeszcze wyższych energiach mogą pochodzić z dalekiego kosmosu, jak z wybuchów gwiazd Supernowych. Najważniejszym ziemskim źródłem neutrino są naturalne procesy rozszczepienia jąder pierwiastków promieniotwórczych oraz reaktory jądrowe czy akceleratory cząstek. Przy okazji warto wspomnieć, że izotopy promieniotwórcze stanowią także naturalny składnik organizmów żywych, będąc źródłem emisji neutrino. Przeciętny człowiek zawiera w sobie ok. 20 miligramów izotopu potasu ^{40}K , tym samym wysyła dziennie około 340 milionów neutrino (okres połowicznego rozpadu izotopu ^{40}K wynosi $1,3 \times 10^9$ lat).

Pierwsze obserwacje neutrino ze Słońca udało się przeprowadzić w 1968 r., kiedy Raymond Davis z Brookhaven, zbudował ogromny zbiornik o pojemności 680 tys. litrów, a następnie wypełnił go czterochlorkiem etylenu, ponieważ popularnym środkiem używanym w pralniach chemicznych. Aby wyeliminować wszelkie źródła zakłóceń, zbiornik umieszczono w kopalni złota Homestake w Południowej Dakocie na głębokości 1,5 km. Neutrino przylatujące ze Słońca mogły wywoływać reakcję przemiany chloru w ar-

**Kiedyś alchemicy
próbowali
zamienić ołów w złoto,
dzisiaj transmutacji pierwiastków
(ale już niekoniecznie w złoto...)
można dokonać bombardując
tarczę w akceleratorze
za pomocą wysokoenergetycznych
cząstek.**

gon, który wykrywano metodami radiochemicznymi. Mimo bardzo dużej masy substancji użytej do detekcji, rejestrowano średnio jeden akt absorpcji neutrina słonecznego na dwa dni! Już po 150 dniach zbierania danych, a wynik przez następne ponad trzydzieści lat był stale poprawiany, otrzymano zaskakujący wynik. Strumień neutrin był około trzy razy mniejszy niż wynikało to z przewidywań Standardowego Modelu dla Słońca.

Wyjaśnienie tajemniczego niedoboru neutrin nastąpiło na przełomie XX i XXI w. dzięki pomiarom dokonany przez dwie grupy naukowe, gdzie wiodącymi uczonymi byli tegoroczni nobliści: SuperKamiokande (T. Kajita) dla neutrin atmosferycznych i w Sudbury Neutrino Observatory (A.B. McDonald) dla neutrin słonecznych. Pomiar w obu eksperymentach pokazały, że nie mamy do czynienia z trzema różnymi neutrinami lecz jednym w trzech różnych stanach, zwanych zapachami (uff, znowu ta fantazja słowotwórcza). Jak pokazuje mechanika kwantowa, taki efekt oscylacji pomiędzy różnymi stanami może zajść jedynie dla cząstek obdarzonych masą. Obecność oscylacji neutrin oznacza, że stany własne zapachu są liniową kombinacją stanów własnych masy. Ponieważ, podczas lotu w przestrzeni, poszczególne stany masowe odmiennie zmieniają się wraz z upływem czasu, dochodzi do przejść między stanami zapachu, a w konsekwencji neutrina zmieniają swoją tożsamość. Wokół nas nie ma obiektów, które nie mają określonej masy i mogą ją zmieniać podczas swobodnego ruchu. Jednak mechanika kwantowa dowodzi, że dla tak lekkich obiektów jak neutrina, metamorfozy własności neutrin mogą mieć miejsce.

W eksperymencie SuperKamiokande, gdzie analizowano oscylacje neutrin atmosferycznych, kluczowa była asymetria pomiędzy neutrinami elektronowymi i mionowymi wytworzonymi w atmosferze ponad detektorem, a tymi, które powstały w atmosferze po przeciwnej stronie kuli ziemskiej (miały dodatkową drogę poprzez nasz glob). Okazało się, że wielkość mierzonego deficytu neutrin mionowych zależy od ich energii oraz przebytej drogi.

Z kolei eksperyment SNO okazał się przełomowy dla wyjaśnienia deficytu neutrin słonecznych. Ponieważ umieszczony dwa kilometry pod ziemią zbiornik wypełniono tysiącem ton ciężkiej wody D_2O , można było jednocześnie badać trzy różne procesy oddziaływań neutrin słonecznych. To zaś pozwoliło ustalić, że niedobór neutrin elektronowych jest efektem ich oscylacji zachodzących pomiędzy Słońcem a Ziemią, gdyż całkowity strumień trzech rodzajów neutrin jest zgodny z przewidywaniami Modelu Standardowego.

Reasumując, obserwacja oscylacji oznacza, że neutrina mają masę różną od zera, a tym samym Model Standardowy wymaga przebudowy. Warto zauważyć, że dotąd nie udało się przeprowadzić bezpośredniego pomiaru masy neutrina w poszczególnych stanach zapachowych, a oszacowania związane z samymi oscylacjami narzucają jedynie górne ograniczenia na masę neutrina. Zauważmy także na koniec, że potwierdzenie oscylacji neutrin ma różne implikacje dotyczące zrozumienia ewolucji Wszechświata. Między innymi, może dać odpowiedź na kolejną wielką zagadkę, dlaczego materii we Wszechświecie jest więcej niż antymaterii. Gdyby jednej i drugiej było tyle samo, to... niczego by nie było.

NOWA SIEDZIBA DZIEKANATU WYDZIAŁU LEKARSKIEGO I NAUK O ZDROWIU

19 października br. przy ul. Żyty 26 (na terenie szpitala) została otwarta siedziba dziekanatu Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego. W uroczystości wzięły udział władze samorządowe województwa i miasta, parlamentarzyści, władze i pracownicy Uniwersytetu Zielonogórskiego. Wstęgę wspólnie przecięli: posłanka na Sejm RP - Bożenna Bukiewicz, marszałek województwa lubuskiego - Elżbieta Anna Polak, rektor UZ - prof. Tadeusz Kuczyński, dziekan WLiNoZ - prof. Marek Spaczyński i dyrektor Szpitala Wojewódzkiego w Zielonej Górze - Zbigniew Hupało. W czasie uroczystości została także podpisana umowa pomiędzy Uniwersytetem Zielonogórskim a Szpitalem, w ramach której Szpital udostępnił swoje pomieszczenia do prowadzenia zajęć ze studentami kierunku lekarskiego oraz na potrzeby działalności badawczej, a także niezbędne wyposażenie, sprzęt i aparaturę medyczną.

Projekt pt. „Rewitalizacja budynku „F” przy ul. Żyty w Zielonej Górze” zrealizowany został w ramach Lubuskiego Regionalnego Program Operacyjnego na lata 2007-2013. Całkowita wartość projektu wynosiła 6,2 mln zł, z czego dofinansowanie ze środków UE wyniosło 3 mln zł. Budynek został przekazany Uniwersytetowi Zielonogórskiego w nieodpłatne użytkowanie pod potrzeby kierunku lekarskiego.

UROCZyste PRZECIECIE WSTĘGI. OD LEWEJ: DZIEKAN WLiNoZ PROF. MAREK SPACZYŃSKI, MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO ELŻBIETA ANNA POLAK, POSŁANKA NA SEJM RP BOŻENNA BUKIEWICZ, REKTOR UZ PROF. TADEUSZ KUCZYŃSKI, DYREKTOR SZPITALA WOJEWÓDZKIEGO ZBIGNIEW HUPAŁO

Poza tym zarząd województwa zdecydował o przekazaniu 350 tys. zł na wyposażenie budynku.

esa

PROGRAM

17 listopada 2015

Aula Rektoratu, ul. Licealna 9

8.30 - 9.00 Rejestracja uczestników

9.00 Powitanie uczestników i otwarcie Konferencji
JM Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. dr hab.
inż. Tadeusz Kuczyński
Prof. Piotr Szurek, Dziekan Wydziału Artystycznego
Dr hab. Jerzy Szymaniuk, prof. UZ, Dyrektor Instytutu
Muzyki, kierownik naukowy Konferencji

Sesja I

Prowadzenie obrad: dr hab. Bartłomiej Stankowiak, prof. UZ

9.15 - 10.15 Prof. Jacek Niedziela-Meira (PL), Akademia
Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu
*Ewolucja zarysu programowego jazzowej edukacji na
poziomie akademickim*
Prof. Joris Teepe (NL), Dyrektor Instytutu Jazzu w Prins
Claus Conservatorium, Groningen *New York Comes to
Groningen*
Dr hab. Ryszard J. Piotrowski, prof. nadzw. UKW
w Bydgoszczy *Dyrygent - lider zespołu rozrywkowego
w muzycznym ruchu amatorskim*

10.15 - 10.35 dyskusja

Sesja II

Prowadzenie obrad: prof. Jacek Niedziela-Meira

11.00 - 12.20 Mgr Piotr Baron (PL), Państwowa Wyższa
Szkoła Zawodowa w Nysie, Instytut Jazzu *Autodydaktyc-
zna edukacja jazzowa w powojennej PRL*
Mgr Krzysztof Niżnik (PL), Wrocław *Miejsce jazzu w
polskiej edukacji muzycznej w latach 1960-1990. Posta-
wy, deklaracje, fakty*
Mgr Andrzej Winiszewski (PL), Zielona Góra *Jazz w
mediach - programy edukacyjne w czasach „wielkiego
otwarcia”*

Christof Griesse (DE), Head of Jazz Department Musik-
schule City West of Berlin *New Aspects for Understand-
ing and Practicing Scales*

12.20 - 12.40 dyskusja

Warsztat I

14.30 - 15.30 Christof Griesse (DE)

Warsztat II

15.45 - 16.45 Prof. Joris Teepe (NL)

Zajazd Pocztowy, ul. Jedności 78

20.00 Jam session

18 listopada 2015

Aula Rektoratu, ul. Licealna 9

Sesja III

Prowadzenie obrad: dr Katarzyna Kwiecień-Długosz

9.30 - 10.30 Mgr Bartosz Pernal, (PL), Uniwersytet Zielono-
górski *Zagadnienia rytmiczne w edukacji jazzowej
w kontekście problemów wykonawczych i interpretacyj-
nych*

Andy Middleton (USA), Professor of Jazz Composi-
tion, Jazz Theory and Jazz Saxophone, Konservatorium
Wien Privatuniversität der Stadt Wien *Melody in Jazz
Improvisation and the Fallacy of the “In-Out” Polarity
Regarding Harmonic Content*

Mgr Artur Majewski, (PL), Uniwersytet Zielonogórski
*Pozamelodyczne elementy improwizacji i ich rola
w edukacji jazzowej*

10.30 - 10.50 dyskusja

Sesja IV

Prowadzenie obrad: mgr Bartosz Pernal

11.30 - 12.30 Joan Chamorro (ES), profesor i dyrektor
projektu Sant Andreu Jazz Band *Sant Andreu Jazz Band*,

el jazz y los más jóvenes

Dr Jakub Stankiewicz, (PL), Uniwersytet Zielonogórski

Europejskie ślady standardów jazzowych

Dr hab. Jerzy Szymaniuk, prof. UZ (PL), Uniwersytet
Zielonogórski *Riff w muzyce jazzowej - próba komplek-
sowego ujęcia*

12.30 - 12.50 dyskusja

Warsztat III

13.30 - 14.30 Andy Middleton

*Melodic Improvisation and Composition Techniques for
all Styles of Music*

Sesja V

Prowadzenie obrad: dr hab. Barbara Literska, prof. UZ

14.45 - 16.00 Mgr Leszek Wiśniowski (PL), doktorant
Akademii Muzycznej w Krakowie *Rozwój języka wyko-
nawczego fletistów w muzyce jazzowej od roku 1913 do
współczesności*

Dr Przemysław Jarosz, (PL), Akademia Muzyczna im.
Karola Lipińskiego we Wrocławiu *Zagadnienia dynamicz-
ne w warsztacie współczesnego perkusisty jazzowego*
Mgr Marcin Banaszek (PL), Akademia Muzyczna w Kra-
kowie *Przedmiot „Fortepian Dodatkowy” w edukacji
jazzowej*

16.00 Podsumowanie obrad

18.00 Uroczysta kolacja, Palmiarnia Zielonogórska,
ul. Wrocławska 12 A

Klub Jazzowy U Ojca, ul. Szafrana 8

20.00 koncert Piotr Wojtasik Quintet: “On Tour - Novem-
ber 2015” Piotr Wojtasik (PL) - tp, Viktor Toth (HU) -
as, Sylwester Ostrowski (PL) - ts, Joris Teepe (NL) - b,
John Betsch (USA) - dr

19 listopada 2015

Aula Uniwersytetu Zielonogórskiego, ul. Podgórna 50

Akademia Jazzu dla gimnazjów

12.00 Andrea Motis and Joan Chamorro Group (ES)

Andrea Motis - vocals, Trumpet, Alto sax and Soprano
Sax, Joan Chamorro - Double bass and Tenor sax, Josep
Traver - Electric Guitar, Ignasi Terraza - Piano, Esteve
Pi Ventura - Drums

Klub Jazzowy U Ojca, ul. Szafrana 8

Warsztat IV

15.00 David Dorůžka (CZ), Academy of Music in
Prague (HAMU), Janáček Academy of Music in Brno
(JAMU), Conservatory of Jaroslav Ježek in Prague *Devel-
oping an Original Sound and Approach in a Contempo-
rary Jazz Trio*

Aula Uniwersytetu Zielonogórskiego, ul. Podgórna 50

19.00 koncert Andrea Motis and Joan Chamorro Group (ES)

Andrea Motis - vocals, Trumpet, Alto sax and Soprano
Sax, Joan Chamorro - Double bass and Tenor sax, Josep
Traver - Electric Guitar, Ignasi Terraza - Piano, Esteve
Pi Ventura - Drums

Klub Jazzowy U Ojca, ul. Szafrana 8

21.00 koncert David Dorůžka Trio (CZ)

David Dorůžka - Guitar, Jiří Slavík - Upright bass, Martin
Novák - Drums

20 listopada 2015

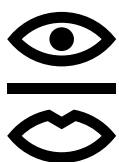
Aula Uniwersytetu Zielonogórskiego, ul. Podgórna 50

19.00 Wiek Jazzu - koncert piosenek Franka Sinatry, Billy
Holiday, Jeremiego Przybory w setną rocznicę urodzin
artystów

Big Band Uniwersytetu Zielonogórskiego p/d Jerzego
Szymaniuka i goście specjaliści: Ida Zalewska i Wojciech
Myrczek

WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE

_WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

Wydział
Artystyczny
Uniwersytetu
Zielonogórskiego

Wydział Artystyczny oraz Instytut Sztuk Wizualnych i Instytut Muzyki od października br. mają spólnie zaprojektowany system identyfikacji wizualnej. Autor całości, **Feliks Marciniak** studiował w Instytucie Sztuk Wizualnych, prowadził do niedawna własną działalność jako freelancer w Zielonej Górze. Obecnie pracuje w studio projektowym Oskara Zięty we Wrocławiu.

Instytut
Muzyki
UZ

_Warsztaty w Calella

Wakacje studenta to nie tylko okazja do zasłużonego odpoczynku po trudach pracy przez cały rok i odreagowania stresu po zaliczeniu sesji egzaminacyjnej, ale też szansa do nabierania doświadczenia, szlifowania warsztatu swojej przyszłej pracy zawodowo-artystycznej oraz rozwijania pasji pod okiem wybitnych pedagogów. Łącząc przyjemne z pożytecznym, udało nam się każdy z tych elementów zrealizować podczas lipcowych warsztatów chóralnych w miejscowości Calella w Hiszpanii, zainicjowanych i zorganizowanych przez dr hab. Iwonę Wiśniewską-Salamon, wykładowcę Instytutu Muzyki Uniwersytetu Zielonogórskiego. Pod Jej opieką, w roli korepetytorów wokalnych pracujących z chórami, uczestniczyło dwoje studentów kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej*: Piotr Watras (III rok studiów I st.) oraz Małgorzata Schmidt (I rok studiów II st.).

Uczestnikami warsztatów były: Oleśnicki Chór Kameralny „Appassionata”, Chór „Campanella” Państwowej Szkoły Muzycznej I st. im. I. J. Paderewskiego w Sycowie, prowadzone przez mgr Edytę Szostak-Kirzyc, Chór Kameralny „Vocantes” z Murowanej Gośliny, „Don Bosko” z Poznania oraz „Motet et Madrigal” z Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, prowadzone przez prof. Leszka Bajona, wykładowcę tejże uczelni. Zespoły te mają na swoim koncie wiele koncertów, udział w festiwalach i konkursach oraz liczne nagrody.

Plan warsztatów był szczegółowo określony: po śniadaniu spotykaliśmy się na rozpiewaniu - w pierwszych dniach prowadzonych przez panią Wiśniewską-Salamon, a później przez nas, studentów. Później rozchodziliśmy się do pracy w poszczególnych głosach, by uczyć nowego repertuaru. Naszym głównym - studentów - zadaniem było prowadzenie

zająć z głosami dziecięcymi i stanowiło to wyzwanie, choćby ze względu na umiejętność utrzymania w rytmie ich koncentracji. Po tym etapie pracy zbieraliśmy się razem, aby pod okiem pań dyrygentek łączyć nauczone fragmenty utworów w całość.

Efekty warsztatów można było usłyszeć podczas występów w Calelli, Barcelonie i Montserrat. Pierwszy z nich odbył się w niedzielę, 12 lipca, kiedy to obydwie chóry prowadzone przez panią Szostak-Kirzyc włączyły się w oprawę mszy świętej w miejscowym kościele. Profesjonalne i pewne prowadzenie chóru przez obie dyrygentki, czułość i wrażliwość chórzystów na gest oraz współpraca na linii chórzyci - dyrygent zaowocowała wzruszeniem nie tylko słuchaczy, ale i samych chórzystów. Kolejne występy odbywały się w kościołach Barcelony i w kaplicy Matki Boskiej „La Moreneta” (tzw. „czarnulki” z uwagi na czarny kolor twarzy figury) w Montserrat.

Koncert wieńczący warsztaty odbył się 16 lipca w Calelli i wystąpiły w nim wszystkie chóry. Jako pierwszy zaśpiewał Chór Dziecięcy z Sycowa, wykonując m.in. kanon, pieśń prawosławną i żartobliwą piosenkę *Ptasie plotki* autorstwa M. Jasińskiego. Po nich zaprezentował się Chór Mieszany z Oleśnicy wykonując utwory o tematyce sakralnej. Potem wystąpiły chóry pod dyktando prof. Leszka Bajona, a finałem koncertu było wspólne wykonanie pieśni *Bogorodice Djevo* S. Rachmaninowa. Bogactwo emocji muzycznych tego cerkiewnego utworu odkryte przez chórzystów sprawiły satysfakcję zarówno publiczności jak i wykonawcom.

Oprócz pracy był oczywiście czas i na odpoczynek. Calella, w której mieszkaliśmy, jest uroczą miejscowością,

FOT. Z WYDZIAŁU

położoną na wybrzeżu Morza Śródziemnego, leżącą 50 km od stolicy Katalonii - Barcelony. Korzystając ze słonecznej pogody czas wolny spędzaliśmy wygrzewając się na plaży, która wieczorem stawała się miejscem spotkań, rozmów i śpiewów przy gitarze.

W tzw. międzyczasie oddawaliśmy się błogiemu lenistwu, ale i zwiedzaliśmy okolice, oglądając wszelkie atrakcje architektoniczne i ciekawostki turystyczne, po których oprowadzała nas Pani Profesor. Podczas całonocnej wycieczki po Barcelonie zobaczyliśmy m.in. dzieło wybitnego architekta Gaudiego, czyli Świątynię Sagrada Família, Park Güella z najdłuższą ławką na świecie, stadion Camp Nou, na którym rozgrywane są mecze klubu FC Barcelona oraz kation olimpijski. Poczuliśmy atmosferę Wzgórza Montjuïc, u podnóża którego znajduje się Plac d'Espanya z monumentalnym Narodowym Muzeum Sztuki Katalońskiej oraz

FOT. Z WYDZIAŁU

Występy odbywały się w kościołach Barcelony i w kaplicy Matki Boskiej „La Moreneta” (tzw. „czarnulki” z uwagi na czarny kolor twarzy figury) w Montserrat

Montserrat. Oprócz tego mogliśmy zobaczyć Tossa de Mar z fortyfikacjami obronnymi z XII wieku oraz Lloret de Mar. Zwiedziliśmy również Gironę oraz Figueres, znane przede wszystkim ze znajdującego się w nim Muzeum Salvadora Dalego z niezwykle bogatą i interesującą kolekcją jego surrealistycznych dzieł.

Pobyty w Hiszpanii zaliczamy do bardzo udanych. Zarówno warsztaty chóralskie, jak i zapewnione atrakcje przerosły nasze oczekiwania. Pracując na „żywym” materiale mogliśmy nabrać cennego doświadczenia pod okiem pełnych wiedzy, zaangażowania i entuzjazmu profesorów: dr hab. Iwony Wiśniewskiej-Salamon i prof. Leszka Bajona. Wielkie brawa należą się przede wszystkim naszej Pani Profesor, która od kilku lat z powodzeniem organizuje takie warsztaty, a od kilkunastu wkłada całe swoje serce w rozwój chóralskiej w Polsce. Szczególne wyrazy podziękowania należą się także Rektorowi Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. dr. hab. inż. Tadeuszowi Kuczyńskiemu, który swym wsparciem finansowym umożliwił nam wyjazd.

Na owoce warsztatów nie trzeba było długo czekać. Już udało nam się nawiązać dalszą współpracę artystyczną z chórmi ze Śląska i w najbliższym czasie mamy zaplanowane wspólne działania. Wierzymy, że nie były to nasze ostatnie warsztaty, a chóralska w Polsce będzie się dalej prężnie rozwijała za sprawą oddanych jej osób.

Małgorzata Schmidt

Instytut Sztuki
Wizualnych
UZ

CO ZAWIERA ROZBITA CZASZKA - WSTĘP DO PRÓBY

„Jeżeli zgodzimy się, że OBRAZOWANIE, tworzenie obrazów, może być wyrazem aktywnego, ofensywnego stosunku do świata i do pojęcia bóstwa, wyrazem dynamicznej koncepcji rzeczywistości, wyrazem nadziei, aktem zuchwałości i wiary, że każda jednostka na swój sposób uzupełnia i wzbogaca obraz świata, musimy zgodzić się na to, że niektóre nasze obrazo-twórcze poczynania mogą okazać się obraźliwe.”

Ryszard Woźniak, *Czy sztuka może obrażać?*, 2003

...Chcę opowiedzieć o malarstwie znanym mi od trzydziestu lat, będącym jednocześnie, mimo to, ciągłą tajemnicą, niespodzianką i nieustannym olśnieniem. Dlatego opowiem o twórczości Ryszarda Woźniaka z punktu widzenia nie tyle kogoś wtajemniczonego, co po prostu uważnie, acz z zaangażowaniem, patrzącego.

Od samego początku swojej aktywności Woźniak komentował własną twórczość swoimi tekstami, będącymi może nie niezbędnym, ale istotnym dopowiedzeniem, nie tyle interpretacją, co raczej opowieścią o celach, zamierzeniach, odczuciach i koniecznościach. Opowieścią całkowicie serio, choć nie zawsze ze śmiertelną powagą. Jest bowiem Woźniak artystą konceptualnym, w takim sensie jak każdy artysta tworzący ze świadomością, czym jest sztuka w danym momencie swojej historii.

„Gruppa”, sześciu przyjaciół, artystów, malarzy, była formacją artystyczną, współtworzącą obraz sztuki polskiej lat 80. Ich obrazy weszły do kanonu, są szacownymi obiektami muzealnymi, po wielokroć opisywanymi, reprodukowanymi w podręcznikach. Artyści Gruppy malowali, czasem wspólnie, organizowali happenings, wydawali druk artystyczny - pismo „Oj dobrze już”, a poza tym po prostu świetnie się bawili, mimo trudnych i opresyjnych czasów. Ten „formacyjny” okres jest dla twórczości Woźniaka niezmiernie ważny, ale podobnie jak koledzy, kiedy „Gruppa” przestała istnieć, artysta umiał znaleźć własną drogę, kontynuując poszukiwanie sposobów ekspresji w atmosferze wątpliwości i w możliwość i sens klasycznego „zamknięcia” dzieła.

1 __ RYSZARD WOŹNIAK „NOWA FAŁA POPIERDAŁA”, 1982, AKRYL, PŁ, 80x200;

2 __ RYSZARD WOŹNIAK „DAS LETZTE LOCH”, 2008, OLEJ, PŁ, 130x162;

3 __ RYSZARD WOŹNIAK „CO SIĘ DZIEJE MIĘDZY TYMI LUDŹMI (Z M. SOBCZYKIEM)”, 1984, TEMPERA _PAPIER, 600X300

Wystawa, której towarzyszy katalog, jest wyimkiem nie-wielkim z summy, którą artysta tworzy bezustannie. Ale autorski wybór jest nieprzypadkowy - prawie połowa obrazów to prace z lat 80., niektóre bardzo znane, niektóre nie pokazywane zbyt często. Mimo kontekstu czasu, w których powstawały, stanowią dzieła ponadczasowe. Jednym z najbardziej znanych obrazów z tego okresu jest *Nowa fala popierdala*. Warto przytoczyć tu niewielki fragment autokomentarza artysty: „Namalowałem ten obraz na początku 1982 roku. Należy on do serii prac będących moją reakcją na wprowadzenie w Polsce stanu wojennego. (...) Ważne jest, że obraz ten powstał ze świadomości, że to ja jestem źródłem sztuki malarstwa, i że nie odwołuję się w nim do niczego co wcześniej widziałem. (...) W tym przypadku chodziło mi o osiągnięcie wrażenia, że widzimy flagę Rosji Sowieckiej, jednak bez malowania jej dosłownie. Symbol po prawej stronie; palma i księżyc zastępuje sierp i młot. Zwierzę na obrazie reprezentuje wszystkich wypchniętych na scenę wbrew ich woli, kiedy stają nadzy w pełnym świetle, w stanie konsternacji. Ktoś ich wypchnął ale jest również możliwe, że entuzjastycznie sami wskoczyli tu, z głupoty.”⁴ Woźniak daje nam punkt wyjścia, opowiada historię powstania pracy, nierozzerwalnie splecioną z historią Polski a jednocześnie zostawia pole do odbioru własnego. Mam przy tym nieodparte wrażenie, że ta praca nadal zadziwia swoją bezkompromisowością, można powiedzieć nawet - dezynwolturą w sposobie malowania, nie mówiąc już o samym przedstawieniu. Jasne, że czerwień połączona z kształtem podobnym do połączenia sierpa i młota (choć będącym połączeniem innych elementów) odsyła nas do flagi nieistniejącego już dziś państwa, wtedy - złowrogiego agresora, oficjalnie sojusznika.

Obrazy Woźniaka stanowią pewne Uniwersum, myślę o tym, kiedy rekonstruuje zwrot „obraz Woźniaka”. Ich świat to nie to samo, co JEGO świat. Jest ich twórcą, ale w swoich kształtach stwarzają obszar samoswój, wielokształtne gąszcz form, postaci, zaczerpniętych z realnej rzeczywistości i mitologii, która przecież jest rzeczywistością, tyle że zbudowaną z symboli. Popatrzmy na inny obraz z tego samego roku, *Zabieg*, będący w swoim wyrazie zaprzeczeniem „Nowej fali...” Łączy je kolor czerwony, który tu staje się jednoznacznie kolorem krwi, cierpienia i bólu. I o ile w tym poprzednim punkcie wyjścia jest ten sam - opresja i szok stanu wojennego, o tyle ten drugi obraz to kliniczny zapis czegoś, co jest pomiędzy porodem, poronieniem, a okrutną operacją na otwartym kobiecym łonie. Nie ma tu miejsca na niuans, wydawałoby się - jest za to obrazoburcze i bardzo przejmujące jednocześnie zestawienie symbolu narodowego z krwawym *L'origine du monde*. Obraz jest namalowany uderzeniami pędzla, farba ścieka jak krew w trakcie rytuału, operacji, zabójstwa. Orzeł może być oprawcą, a może się rodzi, wbija szpony w ciało, ale może tylko wytłania się z tła. To jest obraz-krzyk, wyraz rozpacz, nietłumionej, przekształconej w dzieło w akcie twórczym, który widać, bo cały czas trwa rozciągnięty w zwolnionym tempie. Nie ma tu miejsca na definitywne zakończenie. Wszystko się rozgrywa, a farba/krew nie zasycha.

Ale symbole pojawiające się w tej twórczości rzadko kiedy są aż tak jednoznaczne. Uniwersum artysty zaludnione jest różnymi postaciami, przedmiotami, roślinami

4 RYSZARD WOŹNIAK „ROZBIJ CZASZKĘ”, 1985, TEMPERA, PAPIER, 240x190;

5 RYSZARD WOŹNIAK „DWA KWADRATY”, 2012, AKRYL, PŁ., 65x65

mi, obiektami ze świata sztuki. Światy, które tworzy, nie są jednorodne, nie mają cech „stylu”, jest bowiem Woźniak z tych malarzy, którzy uciekają od samouwieżenia w sztywnej postawie, którzy jak ognia boją się osiągnięcia jednoznacznej „rozpoznawalności” (choć przecież nietrudno rozpoznać jego prace, nawet jeśli od razu nie widzimy podpisu).

1 Piotr Bazyłko, Krzysztof Masiewicz, 77 dzieł sztuki z historią, Warszawa 2010

A przecież ma ogromny szacunek dla technologii, jakby to źle nie brzmiało i banalnie, i - „wartości malarskich”. Jest, w całym swoim skonceptualizowaniu i krystalicznej świadomości, malarzem materialności.

Popatrzmy na *Rozbij czaszkę*, tytułowy obraz, który powstał w okresie „intensywnego poszukiwania duchowego domu, sensu porządkującego rzeczywistość.”² To ciągle gwałtownie ekspresyjne malowanie, gdzie gest tworzenia, malujące uderzenie, przedłuża się w działaniach przedstawianych zdarzeń i postaci. Rozbijanie czaszki jest aktem gwałtu, ale także usymbolizowaniem próby dotarcia do Innego, ostatecznym zawłaszczeniem, poznawaniem. Nie wiemy też, czy to pusta czaszka, czy kołacz się w niej jakaś resztką świadomości, czy to pojemnik na pustkę. Pierwotny, nagi człowiek to bezmyślny barbarzyńca, albo rodzący się myśliciel. Gest, zatrzymany, dąży do ostateczności, napięcie jest materialne, jak cała przedstawiona sytuacja.

...Mam swoją niesprawdzoną teorię - dużą rolę w przemianach twórczości Woźniaka odegrał fakt, że lata 90. to czas jego intensywnej działalności pedagogicznej. Nagle okazało się, że samodzielne nauczanie to wyzwanie także dla twórczości. Może to jest trochę naciągana teza, ale autoanaliza, którą uprawiał, była na pewno bardzo przydatna w procesie tłumaczenia adeptom malarstwa, czym właściwie jest obraz. Tak jakby badając akt malarski chciał zrozumieć jego sens jeszcze inaczej, by móc udostępnić go innym. Stąd być może sukcesy artystyczne jego byłych studentów i ich pełna świadomość tego, czym jest sztuka. To dygresja, choć sądzę, że praca ze studentami jest dla artysty bardzo istotnym elementem, w poczuciu nierozdzielności tworzenia i uczenia.

Obrazy powstałe w XXI wieku pokazują wielotorowość malarskich poszukiwań Woźniaka. Są tu prace z cyklu „Plądrografia” czy *Parada równości*. Woźniak po latach wra-

ca do opisu rzeczywistości, często poprzez media i zapośredniczenia, ale jest to wyraz zainteresowania światem, w podobnym sensie, jak w latach 80. Oczywiście, doświadczenia osobiste i zbiorowe czynią go mniej już fizycznie zaangażowanym, jest raczej bezlitosnym obserwatorem. W cytowanym tekście Stach Szablowski konkluduje: „Ten malarz pozostaje niereformowalny w swojej odświeżającej przekorze. To świetne, ironiczne malarstwo, które ma nie tylko dobrze wyglądać (choć wygląda), lecz także wchodzić w konfrontację z rzeczywistością, wytrącać z równowagi, siać inspirujący zamęt i ferment.”³

Zobrazowaniem postawy Ryszarda Woźniaka jako człowieka i artysty, jest dla mnie obraz *Dwa kwadraty*. W jednym kształcie spotykają się tu: taniec śmierci, Matka Boska z Dzieciątkiem, Pieta, Mysza Miki, Adolf Hitler, Kazimierz Malewicz, Vincent Van Gogh - jeśli widzicie jeszcze coś/kogoś, to całkiem możliwe. Obraz nie rebus, ale raczej złożenie kształtów współtworzących przestrzeń symboliczną naszego świata. Przeróżający, ale groteskowy. Namalowany prosto, ale po mistrzowsku. Z poczuciem pełnej malarskiej świadomości i nieograniczonych możliwości, a jednocześnie bezradności wobec okrucieństwa świata zewnętrznego, niemalarskiego. A może jednak z łagodnym przeświadczeniem o nieuniknionym przenikaniu życia i śmierci, piękna i brzydoty, dobroci i zła. To obraz prowokacyjny i afirmatywny, odrzucający i fascynujący. Będący jasną deklaracją wiary artysty w moc sztuki i jej żywotność, a jednocześnie wirtuozerską grą z konwencją.

Pamiętać też trzeba, że mimo wrażenia sumy, to jest twórczość dziejąca się. Niezamknięta, ciągle w swojej zmienności fascynująca, ciągle ważna w swoim stawianiu pytań, reakcji na problemy świata, mądra doświadczeniem i młoda w braku pokory wobec autorytetów i samej siebie.

Wojciech Kozłowski
Zielona Góra, sierpień 2015

2 Ryszard Woźniak, Autoreferat, <http://www.ryszardwozniak.pl/> (stan na 15.08.2015)

3 op.cit.

Fragmenty tekstu z katalogu: RYSZARD WOŹNIAK *ROZBIJ CZASZKĘ* / Galeria BWA/Miejski Ośrodek Sztuki/Gorzów Wielkopolski/2015
ISBN 978-83-65153-04-3

skrót: al

FOT. Z ARCHIWUM ARTYSTY

Ryszard Woźniak
malarz, performer, autor tekstów,
pedagog

1976-81 studiował malarstwo pod kierunkiem profesora Stefana Gierowskiego w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, gdzie uzyskał dyplom z wyróżnieniem.

W czasie studiów działał w Kole Naukowym Wydziału Malarstwa.

1982-92 współtworzył (z Ryszardem Grzybem, Pawłem Kowalewskim, Jarosławem Modzelewskim, Włodzimierzem Pawlakiem i Markiem Sobczykiem) formację artystyczną **GRUPPA**, był współwydawcą jej pisma „*Oj dobrze już*” i fundatorem Stypendium imienia Potencjału Białego Sera. Uczestniczył w większości wystaw i wystąpień Grupy.

W latach osiemdziesiątych współtworzył ruch kultury niezależnej.

1982-88 pracował na stanowisku wykładowcy w Pracowni Technologii i Technik Malarskich w warszawskiej ASP kierowanej przez adiunkta Ryszarda Wojciechowskiego.

1986 przebywał w Berlinie Zachodnim na stypendium Europejskiego Funduszu na rzecz Solidarności.

1985-89 wykonał (z Markiem Sobczykiem) unikalną polichromię w cerkwi neounickiej w Kostomłotach nad Bugiem.

1993-94 z Jarosławem Modzelewskim i Markiem Sobczykiem współtworzył prywatną **Szkołę Sztuki** w Warszawie w której uczył rysunku i malarstwa.

1995-2000 współtworzył Stowarzyszenie **KRAAA** (Kolektywny Ruch Animacji Aktywności Artystycznej), które działało w oparciu o prywatną przestrzeń wystawienniczą, Galerię Mieczykowa 7, animował **Galerię PWW** - Pracownia Wolnego Wyboru w Zielonej Górze. Należał do grona fundatorów nagrody dla wyróżniających się studentów w ramach Funduszu na Rzecz Popychania Sztuki do Przodu im. Jerzego Ludwińskiego, działającego w Zielonej Górze.

2003-2008 redagował stronę internetową www.artpilot.pl prezentującą sztukę wybranych studentów i absolwentów oraz promującą malarstwo i inne koncepcje obrazu.

Od 1992 roku samodzielnie prowadzi dyplomującą pracownię malarstwa w Instytucie Sztuk Wizualnych na Uniwersytecie Zielonogórskim. Obecnie jest

profesorem tej uczelni. W latach dziewięćdziesiątych kilkakrotnie otrzymał stypendium Ministra Kultury Sztuki i Dziedzictwa Narodowego. Uprawia malarstwo sztalugowe, tworzy instalacje i działania z zastosowaniem obrazów. Prace malarskie Ryszarda Woźniaka znajdują się w prestiżowych kolekcjach państwowych i w ważnych zbiorach prywatnych.
www.ryszardwozniak.pl

Wybrane wystawy indywidualne od 2000 roku

- 2002, *Metafora siły***, wystawa obrazów, akcja typu performance, Galeria XX1, Warszawa
- 2003, *Entuzjizm sztuki***, wystawa obrazów, akcja typu performance, Galeria Awangarda BWA, Wrocław
- 2004, *Dokumenty estetyczne***, Galeria Nowy Wiek, Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra
- 2006, *Parada Równości***, Galeria Klimy Bocheńskiej, Warszawa
- 2008, *Grand Reserva***, Galeria Studio, Warszawa
- 2010, *Plądrografia***, Galeria Appendix 2, Warszawa
- 2012, *Kunst Die Ich Liebe***, Museum Junge Kunst, Frankfurt(Oder), Niemcy
- 2014, *Zmysł porządku***, Galeria Test, Warszawa

Wybrane wystawy zbiorowe od 2000 roku

- 2000, *Polonia Polonia***, Narodowa Galeria Sztuki Zachęta, Warszawa

- 2000, *Die vier Jahreszeiten. Polskie malarstwo pejzażowe od połowy XVIII wieku do chwili obecnej***, Schirn Kunsthalle Frankfurt/M, Niemcy
- 2001, *Irreligia, Morfologia nie-sakrum w dwudziestowiecznej sztuce polskiej***, Atelier 340, Bruksela, Belgia
- 2004, *Powinność i bunt, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie 1944-2004***, Narodowa Galeria Sztuki Zachęta, Warszawa
- 2005, *Europe in art***, Galeria Królikarnia, Muzeum Narodowe, Warszawa
- 2005, *Warszawa-Moskwa/Moskwa-Warszawa 1900-2000***, Narodowa Galeria Sztuki Zachęta, Warszawa
- 2006, *W Polsce, czyli gdzie***, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Warszawa
- 2007, *Dowcip i władza sądenia, asteizm w Polsce***, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Warszawa
- 2008, *Republika bananowa. Ekspresja lat osiemdziesiątych***, Wałbrzyska Galeria Sztuki, BWA Zamek Książ
- 2010, *W pierwszej osobie liczby pojedynczej***, Pałac Wystaw, Centrum Komunikacji Kultur w Klajpedzie, Litwa
- 2011, *Przybysze i tubylcy. 20 lat Instytutu Sztuk Wizualnych UZ***, Galeria Biura Wystaw Artystycznych, Zielona Góra
- 2012, *Uśpiony kapitał***, wystawa kolekcji Barbary i Andrzeja Bonarskich, Oranżeria Pałacu w Wilanowie, Warszawa
- 2013, *„Obrazy symboliczne”***, Muzeum Sztuki Współczesnej, Radom

ECHO Normana Smużniaka w galerii POKUSA w Wiesbaden

N o r m a n Smużniak nie trzeba przedstawiać wiesbadeńskiej publiczności. Wielokrotnie wystawiał swoje dzieła w naszej galerii „Pokusa”

i w Kunsthau w Wiesbaden. Rozświełaliśmy razem z nim w Wiesbaden wystawę pt. *Neonlicht*, przeżyaliśmy *Podróż - poza czasem i Millisekunden (when the poets dreamt of angels)*, doświadczyliśmy wystawy *Wunderwelt (Genotype et mutations)* i świętowaliśmy 25-lecie partnerstwa miast Wrocławia i Wiesbaden.

Wystawa pt. *Echo* jest następnym przystankiem w rozwoju wrocławskiego malarza. Obrazy Normana Smużniaka przekonują niezmienną i mocną techniką malarską. Malarz układa następujące po sobie warstwy barw, które pulsują w określonych rytmach, tworząc wyrazisty porządek na płótnach. Całość dopełniają ostro wykreślone linie, podkreślające tenże pulsujący ład. Dźwięk, harmonia i przenikające się drżące warstwy barw, pracują na płaszczyźnie we wszystkich możliwych kierunkach. Ten emocjonalny i zarazem uporządkowany zapis malarski jest rodzajem podróży w głąb obrazu, otwierając widzowi twórczy kosmos malarza.

Kurator wystawy
Ewa Hartmann

NORMAN SMUŻNIAK „CRISTAL”,
149 x 130 cm.

TECHNIKA OLEJNO-ŻYWICZNA NA BAWĘNIE GRUNTOWANEJ,
2014-2015

FOT. EWELINA BENISZ

Wystawa *Echo* jest pomyślana jako konsekwencja twórcza poprzedniego cyklu, do którego zaliczam artystyczną realizację habilitacyjną. Struktura i barwa, to dla mnie dwa najistotniejsze nośniki obrazowania. Cykle: *Dwanaście czarnych tęczy* i *Ogród zimowy* były doskonałym polem do poszukiwań wielowarstwowych kompozycji, w których tkanka malarska przypomina wycinki fragmentów przestrzeni kosmicznej lub preparatów widzianych pod mikroskopem. Cykl *Echo* zakłada redukcję estetyki na rzecz struktur powtarzalnych. To właśnie w nich upatruję siłę nośną mojego malarstwa, które mocno osadzone w tradycji wrocławskiego strukturalizmu i koloryzmu, odnajduje powoli swoją niszę pośród dokonań innych twórców związanych z tą szkołą. Efekty artystyczne nie byłyby możliwe bez konsekwentnego użycia i rozwijania klasycznej techniki malarskiej - techniki olejno-żywicznej. Rytmy i struktura malarska tworzą tylko pozorna dysharmonię, ponieważ będąc w interakcjach są źródłem światła malarskiego, bez którego żaden obraz nie jest w stanie prowadzić dialogu z widzem.

Norman Smużniak
Wrocław, październik 2015 r.
Wystawa „Echo”, Galeria Pokusa,
Wiesbaden,
18.09.-01.11. 2015 r.

Od 01.11.2015 r. wystawa
reprezentuje Galerię Pokusa
w wydarzeniu „Tatorte Kunst”,
Wiesbaden

Prace artysty można oglądać aktualnie również w Narodowym Forum Muzyki we Wrocławiu, na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu oraz w Galerii Sztuki w Legnicy w ramach konkursowego XXVII Przeglądu Plastyki Zagłębia Miedziowego, w którym artysta otrzymał honorowe wyróżnienie jury za obraz *Cristal*. Artysta jest laureatem Grand Prix im. Bronisława Chyły, w poprzedniej edycji przeglądu, za obraz *Riverside*.

- 1 ___ NORMAN SMUŻNIAK „EIN MOMENT BITTE”
 98 x 92 cm, TECHNIKA OLEJNO-ŻYWICZNA NA BAWELNIE GRUNTOWANEJ, 2015, FOT. EWELINA BENISZ
- 2 ___ NORMAN SMUŻNIAK „REZONANS”
 99 x 92 cm, TECHNIKA OLEJNO-ŻYWICZNA NA BAWELNIE GRUNTOWANEJ, 2015, FOT. EWELINA BENISZ

„Inspirujący wyjazd na początek

Studenci kierunku architektura wnętrz rozpoczęli rok akademicki Koła Naukowego Studentów Kierunków Projektowych „ART inside”, od intensywnego wyjazdu do Poznania i Nowego Tomysła.

Impulsem do wyjazdu była konferencja *Wspólna nie znaczy niczyja* organizowana przez Miasto Poznań i Stowarzyszenie Forum Rewitalizacji. Ponadto w ramach konferencji otwarto wystawę *Tylko miasto*, upamiętniającą działalność artystyczną i projektową niezwykle Profesora, Wiesława Krzyżaniaka, pracownika Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, uznanego projektanta wnętrz i form przemysłowych, twórcy grafiki użytkowej, którego mieliśmy okazję poznać na konferencjach, warsztatach i letnich plenerach.

Ze względu na ograniczoną ilość miejsc, dwie studentki *architektury wnętrz* miały okazję uczestniczyć jako przedstawicielki Koła w pełnym programie dwudniowych warsztatów, dotyczących projektów dla przestrzeni publicznych w ramach tejże konferencji. Pozostała grupa w trakcie wyjazdu zwiedziła imponującą, multimedialną ekspozycję **Bramy Poznania ICHOT**. Była to niezwykle ciekawie i różnorodnie przedstawiona historia Polski i osadnictwa na terenie Ostrowa Tumskiego. Studentki zostały urzeczone niebanalnymi prezentacjami, interaktywnymi formami przekazu oraz niezwykle plastycznie i wrażliwo opracowanymi kolejnymi odsłonami wystawy. Całość ścieżki zwiedzania, tworząca ujmujący trakt przez historię dziejów, zachwycała całą grupę. Dla przyszłych projektantów był to niewątpliwie najciekawszy punkt wizyty w Poznaniu. Ponadto mieliśmy okazję odwiedzić Muzeum Narodowe i Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu, przyjrzeć się przebiegowi warsztatów projektowych „Art & Fashion Forum” organizowanych w Starym Browarze, jak również obejrzeć przykłady poznańskiej architektury.

W drodze powrotnej zatrzymaliśmy się w Nowym Tomysku, korzystając z zaproszenia aż na trzy wystawy. Na Placu Niepodległości prezentowano w plenerze projekty Parku Kultury i Wypoczynku w Nowym Tomysku, opracowane przez studentów Pracowni Projektowania Struktur Krajobrazu Regionalnego pod kierunkiem dr. hab. Piotra Szwieca i dr. Patrycji Mikołajczyk. Konstrukcje do wystawy plenerowej zaprojektowała mgr inż. Marta Szwiec.

Natomiast o godzinie 18.30 w Galerii Nowotomyskiej na wystawie *Cicha Góra* mieliśmy okazję spotkać się

w szerokim gronie uczestników lipcowych warsztatów badawczych. Na pierwszą odsłonę wystawy przybyli bardzo licznie mieszkańcy wsi, przedstawiciele lokalnych władz i stowarzyszeń oraz przedstawiciele uczelni artystycznych i akademii z: Łodzi, Warszawy, Poznania i Zielonej Góry, w tym uczestnicy i sympatycy warsztatów.

Na zakończenie zostaliśmy zaproszeni na otwarcie wystawy dr. hab. Piotra Szwieca *Biżuteria*, zorganizowanej w przylegającej małej sali Galerii Nowotomyskiego Ośrodka Kultury.

GRUPA STUDENTEK PRZED BRAMĄ POZNANIA ICHOT (FOT. JOANNA LEGIERSKA-DUTCZAK)

WERNISAŻ WYSTAWY POWARSZTATOWEJ CICHĄ GÓRĄ W NOWOTOMYSKIM OŚRODKU KULTURY (FOT. JOANNA LEGIERSKA-DUTCZAK)

Wyjazd zorganizowało Koło Naukowe Studentów Kierunków Projektowych „ART inside” pod opieką mgr Joanny Legierskiej-Dutczak i koordynatora dr. hab. Piotra Szwieca.

Co prawda studenci nie spodziewali się aż tak intensywnego wyjazdu, ale już zgłaszają kolejne pomysły. Wróciliśmy zmęczeni, ale z motywacją do działań. I jakże bogatsi o obserwacje, doświadczenia i inspiracje.

Joanna Legierska-Dutczak

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA, ARCHITEKTURY I INŻYNIERII ŚRODOWISKA

61. KONFERENCJA NAUKOWA W KRYNICY

W dniach 20-25 września w Krynicy odbyła się już 61. Konferencja Naukowa zorganizowana przez Komitet Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN oraz Komitet Nauki PZITB, od lat zwyczajowo nazywana **Konferencją Krynicką**.

Współorganizatorem Konferencji był Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy. Patronat honorowy nad Konferencją objęli: Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Polska Izba Inżynierów Budownictwa, Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa oraz Urząd Miasta Bydgoszczy.

Komitetowi Naukowemu przewodniczył prof. dr hab. in. Wojciech Radomski, natomiast pracami Komitetu Organizacyjnego kierował prof. dr hab. inż. Adam Podhorecki.

W słowie wstępnym organizatorzy Konferencji przypomnieli, że Konferencje Krynickie są (cyt.) „...największymi, najważniejszymi i najciekawszymi wydarzeniami o szczególnie wysokim prestiżu dla środowisk akademickich, naukowo-badawczych i technicznych pracujących oraz działających przede wszystkim na rzecz budownictwa.

Zgodnie z wieloletnią tradycją Konferencja składa się z dwóch części: problemowej i ogólnej.

Część problemowa tegorocznej Konferencji nosi nazwę: **Budownictwo energooszczędne w Polsce - stan i perspektywy**. Problematyka ta jest w pełni aktualna, bowiem między innymi wiadomo, że:

- z ostatnio znowelizowanej Dyrektywy UE z dnia 19.05.2010 roku dotyczącej charakterystyki energetycznej budynków wynika, że wszystkie nowo budowane budynki będą musiały spełniać - od 2021 roku - podwyższone wymogi energooszczędności oraz charakteryzować się niemal zerowym zużyciem energii, z wykorzystaniem w bardzo wysokim stopniu energii ze źródeł odnawialnych, w tym energii wytwarzanej na miejscu lub w pobliżu;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Regionalne Programy Operacyjne i inne programy przewidziane do realizacji w latach 2014-2020 są mocno nakierowane na budownictwo energooszczędne. Chodzi tutaj przede wszystkim o przejście na energooszczędną gospodarkę niskoemisyjną;
- z komunikatu Komisji Europejskiej z dnia 31.07.2014 r. wynika, że nowa strategia ożywienia sektora budownictwa w UE ma opierać się w głównej mierze na promowaniu budownictwa energooszczędnego;
- prawodawstwo w UE, a w tym i w Polsce, jest niejednoznaczne, brak pełnych i kompleksowych uregulowań prawnych odnoszących się do budownictwa energooszczędnego”.

W części ogólnej, tradycyjnie już, poruszane są problemy naukowo-badawcze między innymi z budownictwa

ogólnego, geotechniki, inżynierii materiałowej, fizyki budowli, inżynierii komunikacyjnej, konstrukcji betonowych i metalowych, mechaniki budowli i z innych dziedzin blisko związanych z ogólnie pojętym budownictwem.

W ramach części ogólnej zgłoszono 136 prac, z których Komitet Naukowy wybrał do publikacji i wygłoszenia 115 referatów.

W tegorocznej Konferencji, jak zwykle zresztą, liczną i aktywną obecnością zaznaczyli swój udział pracownicy Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego. Byli oni autorami następujących referatów:

- A. Bazan-Krzywoszańska, A. Łączak, M. Mrówczyńska i M. Skiba przedstawiły prace pt. *Przyszłość budownictwa energooszczędnego w świetle nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej (2014-2020) na przykładzie miasta Zielona Góra*;
- A. Wysokowski, M. Mońka są autorami referatu na temat *Badania laboratoryjne fundamentów z blach stalowych stosowanych w mostach gruntowo-powłokowych*;
- J. Szelka, Z. Kamyk: *Pokonywanie przeszkód terenowych za pomocą wojskowych konstrukcji składanych*;
- J. Szelka, Z. Wrona: *Odkrywanie wiedzy z baz danych w obszarach przedsięwzięć budowlanych*;
- J. Korentz: *Wpływ imperfekcji geometrycznych postaci wyboczenia na zachowanie pozakrytyczne prętów zbrojeniowych*.

Nasi Koledzy pełnili również inne zaszczytne funkcje, na przykład w dziale Inżynieria Komunikacyjna - Mosty współprzewodniczącym sesji II był prof. Janusz Szelka, natomiast współprzewodniczącym sesji III prof. Adam Wysokowski.

W ramach Konferencji odbyły się również inne, ważne wydarzenia jak na przykład wręczenie nagród i medali PZITB, czy zorganizowanie konkursu na najlepszy samodzielny referat młodego naukowca. W czasie między obradami miały miejsce wystawy i promocje licznych firm związanych tematycznie z branżą budowlaną.

Marek Dankowski

XIII SYMPOZJUM PSMB

W dniach 24-26 września w Darłównie Zachodnim, niedaleko Darłowa odbyło się XIII Sympozjum Polskiego Stowarzyszenia Mykologów Budownictwa, pod nazwą **Ochrona Obiektów Budowlanych przed Wilgocią, Korozją Biologiczną i Ogniem**. Współorganizatorami Konferencji byli:

PREZYDIUM XIII SYMPOZJUM PSMB. FOT. M. DANKOWSKI

PROF. M. PIĄTEK I MGR H. LECHÓW Z UZ W CZASIE OB-
RAD SYMPOZJUM. FOT. M. DANKOWSKI

Komitet Technologii Drewna Polskiej Akademii Nauk, Wydział Technologii Drewna Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i Instytut Technologii Drewna, Poznań.

W Komitecie Honorowym zasiadali: prof. dr hab. inż. Ewa Dobrowolska - przewodnicząca Komitetu Technologii Drewna PAN (Warszawa), prof. dr hab. Roman Kołacz - Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i prof. dr hab. inż. Krzysztof Jan Krajewski - Dziekan Wydziału Technologii Drewna SGGW (Warszawa).

Komitetowi Naukowemu Sympozjum przewodniczył prof. dr hab. inż. Wojciech Skowroński (Wrocław), natomiast przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był dr inż. Zygmunt Matkowski (Wrocław).

Obrazy podzielone zostały na 8 sesji tematycznych, w trakcie których zaprezentowano 29 referatów problemowych, w tym również referaty opracowane przez przedstawicieli Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego, a w tym:

- M. Piątek, J. Marcinowski, H. Lechów - *Biodeteriogeny na figurze Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata w Świebodzinie*;
- M. Dankowski - *Strefowość zasiedleń owada spuszczala pospolitego w drewnianych więźbach dachowych*.

W trakcie Sympozjum miały miejsce również inne wydarzenia jak na przykład wręczenie medali PSMB zasłużonym członkom Stowarzyszenia.

26 września odbył się XV Zwyczajny Zjazd Polskiego Stowarzyszenia Mykologów Budownictwa, na którym wybrano nowe władze Stowarzyszenia. Jego przewodniczącym został wybrany ponownie prof. dr hab. inż. **Wojciech Skowroński**, natomiast nasza Koleżanka, prof. dr hab. **Marlena Piątek** została przewodniczącą Sekcji Mykologów PSMB.

Serdecznie gratulujemy i całemu nowo wybranemu Zarządowi PSMB życzymy udanej nowej kadencji.

Marek Dankowski

„KIELNIA LUBUSKA DLA PROF. TADEUSZA BILIŃSKIEGO

24 września podczas dorocznej **Gali Budownictwa** prof. dr hab. inż. **Tadeusz Biliński** z Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska UZ, został wyróżniony „Kielnią Lubuską”.

Wyróżnienie, dla którego przyjęto nazwę „Kielnia Lubuska”, zostało pomyślane jako pewnego rodzaju nobilitacja i docenienie wkładu poniesionego przez wyróżnione osoby w ogólny rozwój budownictwa w naszym regionie. Wyróżnienie to przynajmniej się w drodze Konkursu, które-

go organizatorem jest Lubuska Izba Budownictwa. Patronat nad Konkursem objęli: Wojewoda Lubuski i Marszałek Województwa Lubuskiego. W celach i założeniach Konkursu podaje się na pierwszym miejscu popularyzację budownictwa i uhonorowanie osób, które swym działaniem przyczyniły się do rozwoju lubuskiej sceny budowlanej, czyli osób które przez lata związane są czynnym udziałem z wydarzeniami reprezentującymi budownictwo na terenie województwa lubuskiego. Konkurs skierowany jest w kierunku różnych środowisk, w tym na przykład przedsiębiorstw budowlanych, projektantów, architektów, dziennikarzy, polityków, czy też wreszcie pracowników uczelni.

Kandydat nominowany do nagrody musi spełniać określone regulaminem warunki, wśród których wyróżnia się między innymi: aktywność na rynku budowlanym, lobbing na rzecz firm lubuskich, dbanie o rozwój lokalnego rynku budowlanego, kształcenie kadr młodych „budowlańców”, czy też reprezentowanie rodzimego środowiska budowlanego na arenie krajowej i międzynarodowej, ale także bezsprzeczne uznanie w środowisku lokalnym, nienaganna opinia oraz rozpoznawalna marka firmowana nazwiskiem i budowana latami.

Komisja Konkursowa rozstrzygnęła, że prof. Tadeusz Biliński z Instytutu Budownictwa UZ spełnia wszystkie te, bardzo wygórowane, wymagania. Pan Profesor otrzymał okolicznościowy dyplom oraz pamiątkową statuetkę „Kielni Lubuskiej”, specjalnie zaprojektowaną na tę uroczystość, z rąk **Zenona Bambrowicza** - przewodniczącego Lubuskiej Izby Budownictwa.

Panu Profesorowi z okazji tak zaszczytnego wyróżnienia serdecznie gratulujemy i życzymy jeszcze wielu, wielu lat działania na rzecz lubuskiego budownictwa.

Marek Dankowski

STATUETKA „KIELNIA LUBUSKIEJ”. FOT. M. DANKOWSKI

„WYKŁAD PROFESORA ANTONIEGO MORAWSKIEGO Z ZUT

16 października na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska odbył się wykład prof. dr hab. inż. **Antoniego Waldemara Morawskiego** z Zachodnio-Pomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie (ZUT). Temat wykładu to: **Fotokatalityczny nano-ditlenek tytanu - od laboratorium do aplikacji środowiskowych**.

Profesor Antoni W. Morawski jest dyrektorem Instytutu Technologii Chemicznej Nieorganicznej i Inżynierii Środowiska na Wydziale Technologii i Inżynierii Chemicznej ZUT. Wraz z prowadzonym przez siebie zespołem, od lat zajmuje się badaniami nad fotokatalitycznymi właściwościami TiO_2 oraz nad zastosowaniem tego związku w praktyce. Nie wnikając tutaj w skomplikowane reakcje chemiczne, warto jednak przybliżyć nieco to zagadnienie.

Wobec ogromnego zanieczyszczenia atmosfery naszej planety różnymi związkami, w tym tlenkami siarki, azotu i węgla, możliwość fotokatalizacyjnego rozkładu zanieczyszczeń w powietrzu i także w środowisku wodnym, stwarza niepowtarzalną i niezwykle skuteczną perspektywę usuwania tych substancji ze środowiska naturalnego. Jak to działa? Nanokrystaliczny dwutlenek tytanu ulega aktywacji pod wpływem promieniowania słonecznego i to zarówno jego składowej UV, jak i widzialnej. Dlatego też nazywany jest fotokatalizatorem. W dalszej kolejności, na powierzchni materiałów zawierających TiO_2 , także w obecności wody, tworzą się wolne rodniki wodorotlenowe będące bardzo silnymi utleniaczami. W wyniku intensywnie przebiegających procesów utleniania, wszystkie zanieczyszczenia organiczne ulegają zupełnej mineralizacji do prostych związków nieorganicznych, np. azotanów, czy siarczanów, które następnie splukiwane są przez np. deszcz. W ten sposób można oczyszczać nie tylko powietrze. Takiemu „samooczyszczaniu” mogą ulegać na przykład elewacje budynków, nawierzchnie chodników, parkingów i jezdni, i to z tłustych plam olejowych. Nanokrystaliczny TiO_2 można stosować jako dodatek do wszelkiego rodzaju farb budowlanych, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych, do lakierów i innych materiałów pokrywowych różnych przedmiotów i urządzeń codziennego użytku. Preparaty zawierające ten fotokatalizator mają właściwości biobójcze w stosunku do bakterii, grzybów pleśniowych, mszyc i innych szkodników biologicznych.

Dwutlenek tytanu może również znaleźć zastosowanie w efektywnym oczyszczaniu ścieków komunalnych. Profesor przedstawił na wykładzie zaprojektowaną przez jego zespół instalację, służącą właśnie do tego celu.

Przeprowadzony wykład był pod względem merytorycznym niezwykle wartościowy, gdyż ukazał mało znane aspekty poszukiwań naukowych, zmierzających w ogólności do efektywnej poprawy jakości środowiska, w którym żyjemy. A szczególnie cenny jest fakt, że takie badania prowadzone są również w Polsce i to tuż za naszą granicą, w Szczecinie. Ich poziom nie odbiega od poziomu światowego, a nawet w niektórych aspektach może go przewyższać. Profesor Antoni W. Morawski, autor wielu patentów w tej dyscyplinie, współpracuje w tym zakresie z wieloma renomowanymi ośrodkami naukowymi na całym świecie, w tym w Japonii.

Marek Dankowski

_JESIENNE SZKOŁY ARCHITEKTURY 2015

Celem Letnich Szkół Architektury, interdyscyplinarnych warsztatów organizowanych od 1991 r. pod kierunkiem prof. Zbigniewa Bacia, jest rozszerzenie programu kształ-

cenia przyszłych architektów o warsztatowy model pracy w bezpośrednim kontakcie z problematyką podejmowanych zadań projektowych. Tegoroczna edycja Letniej Szkoły Architektury, czternasta z kolei i pierwsza organizowana przez Uniwersytet Zielonogórski, zorganizowana przez Katedrę Architektury i Urbanistyki na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska UZ w dniach 16-31 lipca br. w Krzywej k. Nowogrodu Bobrzańskiego spotkała się z dużym zainteresowaniem studentów kierunku Architektura i Urbanistyka, toteż zorganizowana została jej kontynuacja w postaci dwóch Jesiennych Szkół Architektury.

I Jesienna Szkoła Architektury w Parku Narodowym Gór Stołowych, Warsztaty Inwentaryzacyjno-Projektowe w Pasterce k. Karłowa.

UCZESTNICZY I JESIENNEJ SZKOŁY ARCHITEKTURY 2015r.
FOT. J. JUCHIMIUK

Organizatorami I Jesiennej Szkoły Architektury w dniach 23-26 września br. byli: Katedra Architektury i Urbanistyki na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Dyrekcja Parku Narodowego Gór Stołowych we współpracy z Kołem Naukowym Studentów kierunku Architektura i Urbanistyka WBA-ił UZ „Architektura w Przestrzeni Zrównoważonej”.

I Jesienna Szkoła Architektury odbyła się w Pasterce, wsi położonej w środkowej części Gór Stołowych u podnóża masywu Szczeliniec, w dolinie Pasterskiego Potoku. Jest to miejscowość sąsiadująca bezpośrednio z granicą polsko-czeską. Nazwa wsi ma odpowiedniki w dwóch językach: niemieckim - Passendorf i czeskim - Pasterkov, co wynika zarówno z jej historii jak i położenia miejscowości na styku wpływu trzech kultur: czeskiej, niemieckiej i polskiej. Wg źródeł historycznych zasiedlanie wsi rozpoczęło się pod koniec XIV wieku, a połączenie traktem z miejscowością Machov i włościami ówczesnego klasztoru benedyktynów

_DYREKTOR PARKU NARODOWEGO GÓR STOŁOWYCH J. KORYBO,
PROF. Z. BAĆ, MGR J. JUCHIMIUK ORAZ UCZESTNICZY. FOT. J. JUCHIMIUK.

_PROF. Z. BAĆ ORAZ UCZESTNICZY. FOT. J. JUCHIMIUK.

_UCZESTNICZY. FOT. J. JUCHIMIUK.

UCZESTNICZY FOT. J. JUCHIMIUK.

PARK NARODOWY GÓR STOŁOWYCH UCZESTNICZY FOT. J. JUCHIMIUK.

PROF. Z. BAC Z UCZESTNIKAMI. FOT. J. JUCHIMIUK.

PASTERKA – MATERIAŁY ARCHIWALNE PARKU NARODOWEGO GÓR STOŁOWYCH

STUDENTKI I INWENTARYZOWANY OBIEKT FOT. J. JUCHIMIUK.

WIDOK WNETRZA INWENTARYZOWANEGO OBIEKTU FOT. J. JUCHIMIUK.

w Policy nad Metują w Czechach, wpłynęło na jej rozwój. W okresie międzywojennym wieś zyskała popularność jako letnia miejscowość klimatyczna (Luftkurort) oraz baza dla sportów zimowych¹. Jej obecny układ przestrzenny ma charakter rozproszonej miejscowości łańcuchowej, położonej po obu stronach doliny Pasterskiego Potoku.

Przed uczestnikami I Jesiennej Szkoły Architektury postawione zostało zadanie wykonania dokumentacji inwentaryzacyjnej wybranych obiektów we wsi Pasterka oraz koncepcji projektowych adaptacji dawnego gospodarstwa na Muzeum Osadnictwa trzech kultur. W ramach części seminaryjnej warsztatów architektonicznych studenci mieli okazję uczestniczenia w wykładzie wprowadzającym prof. dr. inż. arch. Zbigniewa Bacia oraz dyrektora Parku Narodowego Gór Stołowych, Janusza Korybo, który mówił o zagadnieniach związanych z ochroną przyrody w parkach narodowych, prowadzonych badaniach naukowych, procesie edukacji ekologicznej w PNGS oraz o historii miejscowości Pasterka.

Studenci sporządzili także dokumentację fotograficzną obszaru inwentaryzowanej miejscowości oraz jej okolic w obrębie Parku Narodowego Gór Stołowych. Dokonali również analiz oznakowania szlaków turystycznych i zastanych elementów małej architektury. Druga część warsztatów architektonicznych odbywała się w Kudowie-Zdroju, tam powstały koncepcje projektowe, które zostały zaprezentowane podczas seminarium oraz poddane dyskusji.

Na przełomie października i listopada br. planowana jest kontynuacja I Jesiennej Szkoły Architektury. Opracowane w Pasterce koncepcje zostaną dopracowane w trakcie kilkudniowych warsztatów architektonicznych, zorganizowanych tym razem w Zielonej Górze na WBaiŚ UZ, pod kierunkiem prof. Zbigniewa Bacia, mgr inż. arch. Justyny Juchimiuk i mgr. inż. arch. Michała Golańskiego we współpracy z Kółem Naukowym studentów kierunku AIU WBaiŚ

UZ „Architektura w przestrzeni zrównoważonej”. Jako efekt końcowy w listopadzie przewiduje się seminarium połączone z wystawą posterową opracowań.

¹⁾ Góra S., (2015) Pasterka, WIK- Wróbel U., Pasterka.

II Jesienna Szkoła Architektury Habitat Ekologiczny „BAĆ-ARKA”, Warsztaty inwentaryzacyjno-projektowo-budowlane w Krzywej k. Nowogrodu Bobrzańskiego, 24-27 września 2015

Zadaniem studentów uczestniczących w II Jesiennej Szkole Architektury była kontynuacja działań inwentaryzacyjno-projektowych oraz budowy jednostki mieszkaniowej - habitatu ekologicznego „BAĆ-ARKA” o pow. użytkowej 35m² i podcieniu o pow. 15m². Podobnie jak w przypadku Szkoły Letniej odbyła się ona na terenie ośrodka Fundacji Wzajemnej Pomocy „Arka”, która zapewniła nocleg, wyżywienie i materiały niezbędne do przeprowadzenia warsztatów. W trakcie prac budowlanych zakończono fundamentowanie na potrzeby zespołu 3 budynków

WARSZTATY INWENTARYZACYJNO-PROJEKTOWO-BUDOWLANE W KRZYWEJ K. NOWOGRODU BOBRZAŃSKIEGO FOT. J. JUCHIMIUK.

i zakończono etap wzniesienia konstrukcji drewnianej budynku pilotażowego na potrzeby ośrodka pomocowego, który jest bezpieczną przystanią dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

„BAĆ-ARKA” to eksperymentalny i uniwersalny element powtarzalny zespołu budynków w zabudowie atrialnej. Osiedle atrialne zaprojektowane i opracowane przez zespół pracowników naukowo-dydaktycznych Uniwersytetu Zielonogórskiego pod kierownictwem prof. Z. Bacia w Katedrze Architektury i Urbanistyki na WBAiIŚ UZ jest „Habitatem”, przedmiotem projektu naukowo-badawczego pt. *Proekologiczny,*

doświadczalny zespół zabudowy atrialnej. W terminologii nauk przyrodniczych „habitat” definiowany jest jako „środowisko, w którym zespoły poszczególnych gatunków organizmów znajdują najdogodniejsze warunki życia”. Twórcą idei Habitatu w odniesieniu do organizacji siedlisk ludzkich jest prof. Zbigniew Bać. Habitat przybiera zwykle postać jednostki, która składa się z przestrzeni o określonych rozmiarach i zamieszkiwanej przez grupę o pewnej liczebności: od 3 do 150 rodzin. Bardziej niż zbiorem gotowych kanonów jest ona filozofią projektowania, jak również stałą dyskusją dotyczącą formułowania środowiska mieszkaniowego oraz próbą tworzenia teoretycznych podstaw do wskazywania problemów.

W ramach podsumowania obu szkół w Krzywej - letniej i jesiennej, 18 października br. odbyła się konferencja zorganizowana przez Fundację Wzajemnej Pomocy „Arka” we współpracy z Katedrą Architektury i Urbanistyki, podczas której prof. Bać wygłosił wykład dotyczący idei i problematyki projektowania habitatów. Nastąpiło też oficjalne przekazanie efektów dot. części inwentaryzacyjnej i projektowej, jak również prezentacja zrealizowanych dwóch etapów jednostki z eksperymentalnego zespołu zabudowy atrialnej - Habitat Ekologiczny „BAĆ-ARKA”.

Efektom 3 szkół architektury organizowanych w tym roku przez Katedrę Architektury i Urbanistyki są m.in.: raporty, zawierające karty obiektów i miejscowości, szczegółowe inwentaryzacje wybranych budynków, na których podstawie wykonano kilkuwariantowe rysunkowe opracowania koncepcyjne. Odrębny dział stanowią rysunki odręczne i mapy mentalne wykonane przez uczestników oraz reportaż fotograficzny dokumentujący przebieg działań warsztatowych, wystaw, wizyt studialnych oraz zrealizowanych prac budowlanych w terenie. Zapraszamy do obejrzenia fotorelacji z wydarzeń, które opublikowane zostały na stronach internetowych: Katedry AiU www.aiu.uz.zgora.pl/warsztaty oraz Koła Naukowego studentów kierunku architektura i urbanistyka WBAiIŚ UZ „Architektura w przestrzeni zrównoważonej” www.apz.wba.uz.zgora.pl.

Justyna Juchimiuk & Michał Golański

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA ORAZ WYJAZD NAUKOWO-STUDIALNY DO NIEMIEC I HOLANDII PT. NATURA - TECHNOLOGIA - KULTURA - ZRÓWNOWAŻONE ŚRODOWISKO ŻYCIA

W dniach 3-7 września br. piątka pracowników Katedry Architektury i Urbanistyki (prof. dr inż. arch. Zbigniew Bać, dr inż. arch. Justyna Kleszcz, dr inż. arch. Romuald Pustelnik, mgr inż. arch. Michał Golański, mgr inż. arch. Justyna Juchimiuk) wzięła udział w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej oraz Wyjeździe Naukowo-Studialnym do Niemiec i Holandii pt. *Natura - Technologia - Kultura - Zrównoważone Środowisko Życia* - The Conference of Polish Universities and Research Trip - Germany, Netherlands *Nature - Technology - Culture - Sustainable Living Environment*.

Organizatorem głównym połączonej z wyjazdem studialnym konferencji, był Wydział Budownictwa i Architektury ZUT w Szczecinie, zaś współorganizatorami Katedra Architektury i Urbanistyki WBAiIŚ UZ oraz biuro Anitour, jako partner organizacyjno-logistyczny. Konferencja organizowana pod auspicjami Komisji Architektury i Urbanistyki Polskiej Akademii Nauk adresowana była do pracowników naukowych i doktorantów zainteresowanych najnowszą architekturą i technologią, rozwiązaniami aktywnymi energetycznie oraz badaniami naukowymi nad podnoszeniem jakości środowiska zbudowanego. Uczestnicy konferencji reprezentowali 5 krajowych ośrodków naukowych (Politechnika Częstochowska, Politechnika Poznańska, Politechnika Wrocławska, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny oraz Uniwersytet Zielonogórski). Otwarcie konferencji miało miejsce w Zielonej Górze na WBAiIŚ UZ, zaś poszczególne sesje naukowe odbywały się w różnych miejscach na trasie wyjazdu studialnego w Niemczech i Holandii. Tematyka prezentowanych referatów obejmowała szeroki zakres zagadnień związanych m.in.: z jakością środowiska mieszkaniowego, najnowszymi osiągnięciami techniki i technologii w architekturze, rozwojem zrównoważonym w architekturze i urbanistyce (ekonomia, ekologia społeczeństwo i kultura, budownictwo energooszczędne, pasywne, aktywność energetyczna, kogeneracja, OZE a środowisko zbudowane, strategie prosumenckie, inteligencja środowiska zbudowanego i zarządzanie) oraz projektowaniem na podstawie badań naukowych przedprojektowych, projektowaniem parametrycznym i generatywnym. Podejmowano również tematykę powiązaną z wykorzystaniem najnowszych osiągnięć z zakresu technologii cyfrowych, projektowania morfogenetycznym, inżynierią materiałową, naturalnymi materiałami budowlanymi oraz projektowaniem uniwersalnym (Universal Design) i jego znaczenia dla jakości współczesnego środowiska zbudowanego.

UNIwersytet HAFENCY

WIZYTA STUDIALNA UCZESTNIKÓW KONFERENCJI W DZIELNICY VAUBAN WE FRYBURGU BRYZGOWIJSKIM 2

WIZYTA STUDIALNA W FEDERALNEJ AGENCJI OCHRONY ŚRODOWISKA W DESSAU.

OBROTOWY BUDYNEK HELIOTROP WE FRYBURGU BRYZGOWIJSKIM.

ELBPHILHARMONIE HAMBURG W DZIELNICY HAFENCITY.

WIZYTA STUDIALNA UCZESTNIKÓW W DZIELNICY RIESENELD WE FRYBURGU BRYZGOWIJSKIM

DESSAU PROF. Z. BAĆ I PROF. J. RĘBIELAK.

WIZYTA STUDIALNA W FEDERALNEJ AGENCJI OCHRONY ŚRODOWISKA W DESSAU 2.

WIZYTA STUDIALNA UCZESTNIKÓW KONFERENCJI W DZIELNICY RIESENELD WE FRYBURGU BRYZGOWIJSKIM 2.

WIZYTA STUDIALNA WE FRAUNHOFER-INSTITUT FÜR SOLARE ENERGIESYSTEME WE FRYBURGU BRYZGOWIJSKIM.

UCZESTNICZY KONFERENCJI W DZIELNICY RIESENELD WE FRYBURGU BRYZGOWIJSKIM.

WIZYTA STUDIALNA UCZESTNIKÓW KONFERENCJI W DZIELNICY VAUBAN WE FRYBURGU BRYZGOWIJSKIM 3

WIZYTA STUDIALNA UCZESTNIKÓW KONFERENCJI W DZIELNICY VAUBAN WE FRYBURGU BRYZGOWIJSKIM 3

FOT. JUSTYNA JUCHIMIUK, MICHAŁ GOLAŃSKI

Pierwszym punktem wizyty studialnej było Dessau, gdzie uczestnicy zwiedzili siedzibę główną Federalnej Agencji Środowiska Niemiec (architekci Sauerbruch-Hutton). Następny był Fryburg Bryzgowijski, gdzie miało miejsce spotkanie na temat dzielnicy Freiburg-Vauban z mgr Astrid Mayer, reprezentującą Freiburg Future Labs. Dzielnica Vauban to udany przykład realizacji miasta ekologicznego dla 5000 mieszkańców, które łączy przestrzeń mieszkalną, socjalną, handlową, biznesową i rekreacyjną. Ze swoimi niewielkimi rozmiarami stanowi modelowe połączenie ekologicznych rozwiązań architektonicznych zapewniających jednocześnie wysoki standard życia. W tę skalę wpisuje się lokalny transport i wytwarzanie ciepła ze źródeł odnawialnych. Wizyta studialna we Fryburgu Bryzgowijskim objęła także: zapoznanie się z najnowszymi rozwiązaniami OZE w Instytucie Fraunhofera (Fraunhofer-Institut für Solare Energiesysteme ISE). Kolejnym punktem związanym z energią odnawialną była wystawa tematyczna *Im Mittelpunkt die Sonne* oraz następna, poświęcona zastosowaniu naturalnych materiałów budowlanych, obie w Solar Centre ISE- Freiburg. Wizyta objęła również eksperymentalny, podążający za słońcem, energetycznie samowystarczalny dom jednorodzinny Heliotrop (architekt Rolf Disch) oraz bibliotekę Uniwersytetu Alberta Ludwika (architekci Degelo Architekten).

W ramach towarzyszącej konferencji wizyty studialnej w Kolonii, uczestnicy zapoznali się z rozwiązaniami zastosowanymi w aktywnym energetycznie, krzywoliniowym budynku Weltstadthaus (architekt Renzo Piano) oraz Düsseldorf: zaprojektowany i wykonany cyfrowo aktywny energetycznie zespół biurowy Neuer Zollhof (architekt Frank Gehry) będący częścią

zrewitalizowanego portu i zlokalizowany w centrum wielofunkcyjny zespół Kö-Bogen (architekt Daniel Libeskind, 2014) stanowiący część zakrojonej na szeroką skalę przebudowy centrum miasta. W Amsterdamie uczestnicy konferencji zapoznali się z rozwiązaniami urbanistycznymi dla Ijburga, najnowszej zbudowanej na 6 sztucznych wyspach dzielnicy Amsterdamu (Masterplan: Amsterdam DRO) i osiedlem domów na wodzie Steigereiland, a w Hamburgu z nową dzielnicą Hafen City, Filharmonią Łaby - Elbphilharmonie (architekci Herzog&de Meuron) oraz Uniwersytetem HafenCity (architekci Martin Boden i Volker Giezek). Ważnymi punktami w programie wizyty studialnej w Hamburgu były budynki wchodzące w skład Międzynarodowej Wystawy Budownictwa IBA Hamburg 2006-2013 oraz IBA 2014+: punkt informacyjny IBA-Dock (architekt Han Slawik), eksperymentalne budynki wystawowe IBA oraz zrewitalizowana dzielnica Wilhelmsburg (kwartał Weltquartier), bункier energii (Energiebunker), wzgórze energii (Georgswerder) oraz centrum edukacyjne Tor zur Welt. Uczestnicy konferencji zapoznali się również z planami dla miasta Hamburg w ramach wystawy w „Innerstadtkonzept Hamburg” w nowym budynku Ministerstwa Rozwoju Miasta i Ochrony Środowiska (Behörde für Stadtentwicklung und Umwelt).

Wrześniowa konferencja w Niemczech i Holandii należała do cyklu konferencji o problematyce efektywności ekologicznej w architekturze XXI wieku organizowanych przez Katedrę Architektury i Urbanistyki na WBAiŚ UZ we współpracy z Wydziałem Budownictwa i Architektury ZUT w Szczecinie.

Justyna Juchimiuk, Michał Golański

WYDZIAŁ EKONOMII I ZARZĄDZANIA

Konferencja Naukowa na wydziale Ekonomii i Zarządzania

W dniach 24-25 września 2015 r. w Zielonej Górze odbyła się III Międzynarodowa Konferencja Naukowa *IT Solutions in Logistics* organizowana przez Katedrę Logistyki, Katedrę Inżynierii Zarządzania oraz Zakład Controllingu i Informatyki Ekonomicznej Wydziału Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Głównym nurtem Konferencji były obecne zastosowania, innowacyjne rozwiązania, a także nowe trendy w obszarze rozwiązań informatyczno-organizacyjnych wykorzystywanych w systemach logistycznych oraz w zarządzaniu łańcuchami dostaw. Celem Konferencji była wymiana poglądów, prezentacja wyników badań oraz dyskusja na temat aktualnych problemów i perspektyw rozwoju logistyki, ze szczególnym uwzględnieniem stosowanych w tej dziedzinie rozwiązań informatyczno-organizacyjnych.

Prezentacje prelegentów w szczególności dotyczyły następujących obszarów tematycznych: globalne trendy w zarządzaniu łańcuchem dostaw, aplikacje komputerowe w logistyce (e.g. APS, ERP, Simulations and Modelling), inteligentne systemy transportowe w logistyce miejskiej, smart logistics, nowe koncepcje w systemach logistycznych (Lean, Elastyczny, Agile, Odporność, 3V, KPI), zarządzanie informacją w łańcuchu dostaw, e-commerce.

Konferencja zorganizowana została w Zielonej Górze, dzięki czemu jej uczestnicy mogli poznać zarówno otoczenie Uniwersytetu Zielonogórskiego, na którym odbywały się sesje pierwszego dnia, a także piękno naszego miasta. W pierwszym dniu Konferencji odbyły się 2 sesje plenarne w języku angielskim: *New trends in logistics* (Nowe trendy w logistyce) i *New aspects for development IT solutions in logistics* (Nowe aspekty rozwoju IT w rozwiązaniach logistycznych). W tym dniu odbyła się także sesja plakatu, na której nagrodzono dwie prezentacje:

Planowanie i harmonogramowanie w procesach produkcyjnych i logistycznych z wykorzystaniem narzędzi modelowania i symulacji, dr hab. inż. Jerzy Feliks, prof. AGH, dr hab. inż. Marek Karkula, prof. AGH, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie,

Integracja systemów ERP i DES we wspomaganiu weryfikacji przepływu produkcji w warunkach ograniczeń lo-

FOT. KAZIMIERZ ADAMCZEWSKI

FOT. KAZIMIERZ ADAMCZEWSKI

FOT. WIESŁAW WASILEWSKI

FOT. WIESŁAW WASILEWSKI

FOT. KAZIMIERZ ADAMCZEWSKI

gistycznych, dr hab. inż. Damian Krenczyk, prof. PŚL., dr inż. Mieczysław Jagodziński, Politechnika Śląska.

Natomiast w drugiego dnia odbyły się 2 sesje w języku polskim: *Systemy logistyczne w ekonomii* oraz *Globalne trendy i aplikacje komputerowe w zarządzaniu łańcuchem dostaw*. Łącznie w Konferencji uczestniczyło 61 osób z różnych ośrodków akademickich z całej Polski, a także: Słowacji, Niemiec i Wielkiej Brytanii. Konferencję wsparło także wiele organizacji, których przedstawiciele brali czynny udział w wydarzeniu, wspierając je swoją wiedzą oraz doświadczeniem praktycznym. Wśród partnerów Konferencji należy wymienić: Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Urząd Miasta Zielona Góra, Kronopol, Hurtel, Biuro Plus, Esos, ProAlpha, Seven, e-obuwie.

Wygłoszone na Konferencji referaty, po uzyskaniu pozytywnej recenzji, zostaną opublikowane w czasopiśmie *Logistyka* oraz w monografii anglojęzycznej „IT Solutions in Logistics”.

Paweł Szudra
Katarzyna Huk

Inauguracja roku akademickiego 2015/2016 na Wydziale Ekonomii i Zarządzania

Zgodnie z tradycją, w pierwszym tygodniu października (8.10.2015), na Wydziale Ekonomii i Zarządzania odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2015/2016. Na uroczystość przybyło wielu gości, kadra akademicka oraz liczna grupa studentów. Władze Uniwersytetu reprezentowała Profesor Magdalena Graczyk, **Prorektor ds. Jakości Kształcenia**, a Wydziału: Profesor Janina Stankiewicz - **Dziekan Wydziału**, Profesor Piotr Kułyk, **Prodziekan ds. Studenckich**, Profesor Sebastian Saniuk, **Prodziekan ds. Nauki**, Profesor Krzysztof Witkowski, **Prodziekan ds. Jakości Kształcenia** oraz Magister Anna Greinert, **Kierownik Dziekanatu**. Uroczystość rozpoczęto od wysłuchania *Gaudeamus igitur* i hymnu państwowego. W dalszej części ceremonii głos zabrala Pani Dziekan, prof. Janina Stankiewicz - ciepło witając wszystkich przybyłych gości, grono profesorskie, kadre akademicką, pracowników administracji, a w szczególności studentów naszego Wydziału. Następnie głos zabrala prof. Magdalena Graczyk, która w imieniu władz Uczelni powitała nowych studentów naszego Wydziału mówiąc, że wybór Uniwersytetu Zielonogórskiego to dobry wybór. Obchodzimy właśnie po raz 50. inaugurację roku akademickiego w Zielonej Górze. Obecnie w murach naszej Uczelni studenci kształcą się na 58 kierunkach na 12 Wydziałach, tak więc jest z czego wybierać. Pani Rektor życzyła studentom sukcesów, wytyczania i realizacji nowych celów, miłego studiowania.

Następnie głos zabral prof. Sebastian Saniuk, który przedstawił strukturę organizacyjną Wydziału. Obecnie w jednostce jest zatrudnionych 22 profesorów, w tym 7 zwyczajnych, 44 adiunktów, 11 asystentów oraz 7 starszych wykładowców i lektorów. Pan Prodziekan życzył studentom owocnej współpracy z kadrami akademicką oraz wiele satysfakcji.

Prof. Krzysztof Witkowski, przybliżył ofertę dydaktyczną, mówiąc o 4 prowadzonych na Wydziale kierunkach kształcenia- *zarządzaniu, ekonomii, bezpieczeństwie narodowym i logistyce*, z czego na *zarządzaniu, ekonomii i bezpieczeństwie narodowym* możemy pochwalić się

kształceniem studentów na drugim stopniu. Pan Prodziekan wspominał też o możliwościach studiowania w ramach programu Erasmus i Most, gdzie studenci mogą zdobywać wiedzę, rozwijać swoje pasje w ramach wymiany międzyuczelnianej na Uczelniach za granicą oraz w Polsce. Wspominał o możliwości rozwijania zainteresowań poprzez pracę w kołach naukowych czy organizacjach studenckich. Na zakończenie również życzył studentom samych sukcesów i dużo radości ze studiowania.

Jako kolejny głos zabral prof. Piotr Kułyk, który przedstawił zgromadzonemu wyniki tegorocznej rekrutacji. Obecnie na Wydziale studiuje około 2400 osób, z czego znaczną część stanowią studenci I roku studiów - ponad 1000 osób, z czego 690 osób przyjęto na studia stacjonarne, a 329 na studia niestacjonarne. Pan Prodziekan wyraził zadowolenie, że nasza oferta dydaktyczna spotkała się z takim zainteresowaniem młodych ludzi. Jest to dla nas nie tylko powód do dumy, ale również ogromna odpowiedzialność. Następnie przedstawił poszczególnych opiekunów studentów pierwszego roku. W dalszej części ceremonii studenci pierwszego roku złożyli ślubowanie, które poprowadził Prodziekan ds. Studenckich. Podczas inauguracji Nowego Roku Akademickiego wystąpili również przedstawiciele władz samorządowych: Wiceprezydent Miasta Zielona Góra - Dariusz Lesicki, Przewodniczący Rady Miasta Zielona Góra - Adam Urbaniak oraz Radny Miasta Zielona Góra - Andrzej Brachmański, którzy podzielili się spostrzeżeniami z czasów, kiedy sami studiowali, jak również informacjami dotyczącymi współpracy władz samorządowych z Uniwersyteciem Zielonogórskim. Głos zabrala również przedstawicielka Parlamentu Studenckiego Uniwersytetu Zielonogórskiego - Maria Iurkova, która wypowiedziała się na temat funkcjonowania Samorządu Studenckiego naszej Uczelni oraz dr Marcin Garbat, *Pełnomocnik Rektora ds. Niepełnosprawnych Studentów*, informując o możliwości pomocy dla studentów niepełnosprawnych we wszelkich sprawach dotyczących funkcjonowania na Uczelni. Dodał również, że jesteśmy jedną z uczelni w Polsce, gdzie studiuje duża grupa osób niepełnosprawnych. Na zakończenie wysłuchano wykładu inauguracyjnego pt. *Polityka spójności UE w Polsce. Doświadczenia i perspektywy*, który wygłosił pracownik naszego Wydziału - Prof. Waldemar Stugocki - od 2015 sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, poseł na Sejm VII kadencji.

Po zakończeniu wykładu Pani Dziekan ogłosiła zakończenie uroczystej inauguracji nowego roku akademickiego 2015/2016 na Wydziale Ekonomii i Zarządzania. Ceremonię prowadził mgr Wiesław Wasilewski.

Anetta Barska
Janusz Śnihur

Pani Mgr Katarzynie Krawczyk

wyrazy najgłębszego współczucia z powodu śmierci

Taty

składając

*Dziekan, Prodziekani oraz współpracownicy
z Wydziału Ekonomii i Zarządzania*

Kolejna edycja studiów podyplomowych „Mechanizmy funkcjonowania strefy Euro”

7 listopada 2015 r. zainaugurowano VII edycję bezpłatnych studiów podyplomowych „Mechanizmy funkcjonowania strefy Euro”. Zajęcia rozpoczęło 60 słuchaczy (w poprzednich edycjach studia podyplomowe ukończyło 366 osób). Studia podyplomowe „Mechanizmy funkcjonowania strefy euro” dofinansowane są przez Narodowy Bank Polski. Organizowane są w 15 ośrodkach akademickich w całej Polsce.

Zajęcia będą odbywać się w cyklu spotkań sobotnio-niedzielnym, prowadzonych przez ekspertów z zakresu funkcjonowania strefy euro z renomowanych ośrodków akademickich w Polsce, obejmujących od 10 do 15 godzin zajęć (wykładów i ćwiczeń). W ramach każdego spotkania przewidziany jest komentarz aktualnych wydarzeń ekonomicznych (w wymiarze krajowym i międzynarodowym) wpływających na zachowania rynków finansowych i gospodarki. Ponadto zajęcia będą wzbogacane o szczegółową analizę case study oraz animowaną przez prowadzącego zajęcia dyskusję pomiędzy uczestnikami zajęć. Planowane są również wykłady gościnne (dotychczas gośćmi byli m.in. tacy ekonomiści jak prof. Marek Belka, prof. Dariusz Rosati, dr Ryszard Petru czy prof. Dariusz Zarzecki). Studia będą trwały od listopada 2015 r. do czerwca 2016 r.

Studia podyplomowe Mechanizmy funkcjonowania strefy euro adresowane są do różnych środowisk opiniotwórczych, tj. dziennikarzy, pracowników administracji, pracowników sektora finansowo-bankowego (przede wszystkim ekonomistów), nauczycieli oraz studentów. Preferowani będą kandydaci posiadający dyplom studiów ekonomicznych, minimum pierwszego stopnia. Minimalnym warunkiem, który musi spełniać potencjalny przedstawiciel grupy docelowej jest posiadanie dyplomu licencjackiego.

Należy podkreślić, że w 2014 r. właśnie za prowadzenie tych studiów, Uniwersytet Zielonogórski został laureatem programu EuroSymbol 2014 w kategorii Nowoczesne Kształcenie. Kapituła Programu doceniła Uniwersytet

FOT. MAGDALENA WASYLKOWSKA

Zielonogórski przede wszystkim za projekt studiów podyplomowych Mechanizmy funkcjonowania strefy euro prowadzonych wspólnie z Narodowym Bankiem Polskim przez Wydział Ekonomii i Zarządzania UZ, który gwarantuje studentom wszechstronną wiedzę na temat procesu wymiany narodowej waluty.

esa

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

XVII Międzynarodowa Konferencja Sławistyczna

Już po raz 17. Na Uniwersytecie Zielonogórskim odbyła się *Międzynarodowa Konferencja Sławistyczna Literatury i języki wschodniosłowiańskie wobec swego czasu historycznego*. Tę cykliczną imprezę, która zajmuje ważne miejsce na naukowej mapie Polski ze względu na istotny wkład w poznawanie i eksplorowanie nowych i nierzadko złożonych polsko-wschodniosłowiańskich zależności literackich, językowych i kulturowych, po raz kolejny zorganizował Instytut Neofilologii Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali w auli Biblioteki UZ dziekan Wydziału Humanistycznego dr hab. Sławomir Kufel, prof. UZ, dyrektor Instytutu Neofilologii prof. zw. dr hab. Andrzej Ksenicz oraz Stanisław Domasz-Domaszewicz, członek Prezydium Zarządu Krajowego Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód.

W obradach uczestniczyło dwudziestu sześciu prelegentów zarówno z polskich ośrodków badawczych (m.in. z

Bydgoszczy, Gdańska, Katowic, Krakowa, Olsztyna, Warszawy), jak i z uczelni zagranicznych (m.in. z uniwersytetów w Brnie, Hradec Králové i Witebsku). Oprócz gospodarzy naszą rodzimą uczelnię reprezentowali także przedstawiciele Instytutu Filologii Polskiej i Instytutu Historii.

Na posiedzeniu plenarnym odczytali prof. zw. dr hab. Halina Mazurek z Katowic (*Kondycja gatunku komedii w dramaturgii rosyjskiej naszych czasów*) oraz prof. zw. dr hab. Bazyli Tichoniuk z Zielonej Góry (Nazwiska z formantem -uk/-czuk w słowniku Kazimierza Rymuta). W ramach dalszej pracy obradowały dwie sekcje problemowe: językoznawcza i literaturoznawcza.

Obrady w sekcji językoznawczej rozpoczęło wystąpienie dr. Jindřicha Kesnera, który przeanalizował funkcję czasowników zwrotnych w języku rosyjskim i czeskim. W centrum zainteresowania dr. Iwony Borys znalazł się koncept „zwierzę” w tradycyjnej kotysance polskiej i wschodniosłowiańskiej. Dr. Joanna Gorzelana wraz z lic. Roksaną Owczarż omówiły elementy kultury rosyjskiej wykorzystywane w funkcji hasła w krzyżówkach popularnych polskich tygodników. Dr. Joanna Nawacka skonfrontowała językowy obraz świata z komunikacją wirtualną, natomiast mgr. Jolanta Fainstein omówiła barwną leksykę we współczesnej poezji sieci-

FOT. Z WYDZIAŁU

wej. Tatiana Sinkiewicz poświęciła wystąpienie pogańskim nazwom jezior na Witebszczyźnie. Dr Tatiana Slesariewa przeanalizowała właściwości semantyczne imion bohaterów w powieści Henryka Sienkiewicza *Krzyżacy*. Dr Agnieszka Łazarz wygłosiła tekst o notowanych współcześnie w Polsce nazwiskach, pochodzących od nazw terenowych, z sufiksem -ow/-ew, -iw/-yw, -ow. Z kolei dr Joanna Mampe wskazała zasady badania pilotażowego struktur komunikatywnych w ujęciu dyskursywnym. Obrady sekcji językoznawczej zamknęło wystąpienie prof. dr hab. Małgorzaty Łuczyk na temat doznań sensualnych w prozie Jarosława Iwaszkiewicza.

Obrady w sekcji literaturoznawczej zainaugurowała swym wystąpieniem dotyczącym komedii rosyjskiej pierwszego dwudziestolecia XX wieku dr Jadwiga Gracla. Motyw cmentarza w literaturze rosyjskiej na przykładzie twórczości Aleksandra Puszkina, Fiodora Dostojewskiego i Michaiła Arcybaszewa przybliżył uczestnikom sympozjum mgr Patryk Witczak. Doc. Josef Dohnal omówił zagadnienie upadku norm kulturowych w mikropowieści Walerija Briusowa *Republika Krzyża Południowego*. Dr Elena Janchuk poświęciła referat kategorii czasu w twórczości Mariny Cwietajewej. Dr Nel Bielniak poruszyła w swym wystąpieniu problem dzieciństwa w opowiadaniach Aleksandra Kuprina. Mgr Danuta Nowak omówiła portret Stalina w polskich podręcznikach historii. Dr Adam Karpiński ukazał panoramę osiemnastowiecznej Rosji przez pryzmat romansu awanturniczo-historycznego Borysa Klimyczewa *Markiz de Tomsk*. Mgr Joanna Kasprończ prześledziła wątki kultury i mitologii ukraińskiej w twórczości Olgii Kobylańskiej i Łesi Ukrainki. Prof. Andrzej Ksenicz przedstawił postać Dmytra Pawłyuczki, współczesnego poety ukraińskiego, natomiast prof. dr hab. Zygmunt Zbyrowski omówił stanowisko Borysa Pasternaka wobec kultury swoich czasów. W centrum zainteresowania mgr Marty Moniki Zawichrowskiej znalazły się cechy szczególne oniryzmu w powieści *Mistrz i Małgorzata* Michaiła Bułhakowa. Dr Aleksandra Urban-Podolan przeanalizowała podobieństwa i różnice w przedstawianiu śmierci w utworach Walentyna Rasputina i ich ekranizacjach. Dr Izabella Siemianowska poruszyła problem relacji człowieka i historii w twórczości Aleksandra Solżenicyna i Władimira Maksimowa, zaś dr Liliana Kalita w referacie kończącym obrady sekcji literaturoznawczej skonfrontowała bohaterów kryminałów Aleksandry Marininy ze współczesnymi im czasami.

Swego rodzaju symboliczną klamrą spinającą obrady dwóch głównych sekcji było, jak zawsze zajmujące, wystąpienie prof. dr hab. Katarzyny Węgorowskiej o charakterze interdyscyplinarnym, która przeanalizowała dawne północnokresowe wątki tatarskie w świetle faktów językowo-historyczno-kulturowych.

Wśród wygłoszonych referatów najwięcej miejsca zajęły badania nad literaturą, kulturą i językiem rosyjskim. Niemniej jednak pojawiły się również prace z zakresu białorusistyki i ukrainistyki, a także bohemistyki i polonistyki, w których eksponowano nie tylko aspekt językowy i literacki, lecz także historyczny i kulturologiczny. Umożliwiło to wymianę doświadczeń i refleksji teoretycznych, związanych z najnowszymi trendami i badaniami w językoznawstwie, literaturoznawstwie oraz dziedzinach pokrewnych. Dokonano przeglądu ogólnego stanu dotychczasowych osiągnięć polskiej i zagranicznej myśli sławistycznej oraz podczas ożywionej dyskusji starano się wskazać dalsze cele i kierunki badań, ku którym winny zmierzać badania sławistów.

Zgodnie z oczekiwaniem uczestników organizatorzy zapewnili, że tradycja organizowania Konferencji Sławistycznych w naszym ośrodku akademickim będzie kontynuowana.

Nel Bielniak

„Wiejskie stroje z „serbskiego kąta” koło Lubka

Doktorantka Instytutu Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego, mgr Agnieszka Łachowska, wzięła udział w indywidualnym projekcie badawczym wiejskich strojów dolnośląskich po obu stronach Nysy Łużyckiej.

Organizatorem projektu, badającego wiele aspektów strojów ludowych oraz wizerunek kobiet, była Maria Eliowska-Winkler, dyrektorka *Schule für Niedersorbische Sprache und Kultur/Šula za dolnoserbsku rěc a kulturu w Chociebużu* (niem. Cottbus, dolnośl., Chóšebuz/Niemcy). Pomyśl został zgłoszony przez doktorantkę mgr Agnieszkę Łachowską w 2014 r., a wszystkie działania zrealizowano w ramach programu *Europa der Regionen 2015 - Wendische Tracht zwischen Neu Zauche und Lubsko (Polen) im 19./20. Jh. Was haben Sackjacke und Jakle gemeinsen?* Na terenie Dolnych Łużyc od Lubka, Żar, Gubina po Nową Niwę, koło Chociebuża, stroje ludowe zachowały tożsame, tradycyjne, oryginalne formy, kreując odświętny wizerunek kobiet i zarazem je zdobiąc. Szczególnie chodzi tutaj o damskie jakle (niem. Sackjacke) zwane jaczkami lub kaftanami. Jakle to luźne, kosztowne okrycie wierzchnie, najczęściej szyte w drugiej połowie XIX w. do 1945 r. Krój jakli zachowywał wyraz elegancki i szykowny, dlatego też był to popularny element stroju ślubnego, niedzielnego, kościelnego oraz świątecznego. Były rozszerzone ku dołowi z długimi rękawami, sięgające do bioder, wykańczano je stójką. Plecy krojono dłuższe u dołu lekko zaokrąglając. Z przodu jakle zapinano szeregiem jednorzędowych lub dwu-

rzędowych guzików. Cechą charakterystyczną były wszycia długich rękawów, dołem zwężanych. Czasem stosowano zabieg krawiecki w postaci bufki na ramieniu lub wszywano je prosto, bez bufek i marszczenia. Najbardziej eleganckie jakle szyte były z czarnego aksamitu, sukna oraz z połyskujących materii takich jak jedwab czy lustyna. Jakle dekorowano na różne sposoby. Stosowano ozdobne guziki oraz zdobienia brzegów rękawów pasmenterią sznureczkową, gipiurą, niewielkimi guziczkami, kóteczkami kartonowymi obleczonymi nicią oraz rogiem zwierzęcym. Czarny kolor wówczas był bardzo powszechny. Do dolnego brzegu, wokół bioder zawsze doszywano ręcznie misterną, tiulową koronkę, która odciążała gruby materiał, co nadawało lekkości całemu fasonowi. Czarna koronka, wzmacniała wrażenie odświętności i bogactwa. Na ich posiadanie w przeszłości wydawano ogromne sumy.

Analiza tekstylna i krawiecka oryginalnych elementów serbołużyckich strojów ludowych, będących własnością wysiedlonej ludności autochtonicznej z terenu Dolnych Łużyc, które po II wojnie przypadły Polsce, a odnalezionych w ostatnim czasie na terenie Niemiec, potwierdziła, że każdy z prezentowanych zestawów stroju ma charakter autentyczny oraz niepowtarzalny, gdyż tworzony był indywidualnie. Szeroka gama surowcowa i bogata paleta dekoracyjna odzieży reprezentacyjnej, odświętnej, posiada niezwykle charakter.

Efektom finalnym projektu badawczego, były fachowe konsultacje przeprowadzone z krawcowymi we wsi Burg (dolnołuż. Bórkowy), położonej na terenie Dolnych Łużyc w mikroregionie Spreewaldu w Niemczech. Na tym obszarze do dziś funkcjonują specjalistyczne, indywidualne zakłady szyjące tradycyjne stroje ludowe. Dlatego też reprezentantami branży krawieckiej byli: pani Jojanna Sapjatzter, właścicielka Trachtenschneiderei und Stickerei, Werben, OT Ruben, specjalista w dziedzinie krawiectwa strojów serbołużyckich, pani Christa Dziumbła, Trachtenstickerei, Burg/Spreewald, specjalista w dziedzinie krawiectwa strojów serbołużyckich oraz państwo Marie-Elisabeth i Herbert Jacobik, Meisterbetrieb Trachten - Maßschneiderei Burg/Spreewald, specjaliści w dziedzinie krawiectwa strojów serbołużyckich.

Jakla ze wsi Górzyn koło Lubuska, pochodząca z początków XX w. w zbiorach *Die Stiftung Brandenburg - Haus Brandenburg* we Fürstenwalde koło Berlina/Niemcy. Parafę Górzyn nazywano „serbskim kątem“, ze względu na przewagę ludności pochodzenia Serbołużyckiego. Fot. P. Łachowski, 2014 r.

Udział w projekcie był związany z przygotowywaną pracą doktorską na temat *Odzież wiejska jako element kapitału społecznego i kulturowego w XIX - XX w. na przykładzie Wschodnich Łużyc*. Promotorem tej pracy jest prof. Tomasz Jaworski z Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Agnieszka Łachowska

Europejskie Dni Dziedzictwa: konferencja *Dziedzictwo kulturowe na Ziemi Lubuskiej po 1945 roku. Losy, ochrona i wyzwania w perspektywie powojennego siedemdziesięciolecia*.

FRAGMENT SALI PLENARNEJ KONFERENCJI. FOT. RYSZARD PATORSKI.

11 września 2015 r. w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Z. Herberta w Gorzowie Wlkp. odbyła się konferencja naukowa pt. *Dziedzictwo kulturowe na Ziemi Lubuskiej po 1945 roku. Losy, ochrona i wyzwania w perspektywie powojennego siedemdziesięciolecia*. Zapoczątkowała ona obchody Europejskich Dni Dziedzictwa w województwie lubuskim. Głównymi organizatorami imprezy byli: Polskie Towarzystwo Historyczne, Oddział w Zielonej Górze wspólnie z Instytutem Historii UZ, Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków (także główny sponsor), WiMBP w Gorzowie Wlkp. i inni partnerzy z Gorzowa Wlkp., Zielonej Góry i regionu. Patronat Honorowy objęli: Marszałek Województwa Lubuskiego - Elżbieta Anna Polak, która też wsparła przedsięwzięcie finansowo, Wojewoda Lubuska - Katarzyna Osos i Prezydent Gorzowa Wlkp. - Jacek Wójcicki. Spotkanie otworzyło wystąpienie dr Moniki Kuhnke z Departamentu Prawno-Traktatowego Ministerstwa Spraw Zagranicznych pt. *Straty wojenne Polski w zakresie dziedzictwa kulturowego. Zagadnienie z dziedziny historii czy spraw aktualnych*. Następnie odbyły się trzy wykłady, wprowadzające w problematykę trzech paneli konferencji: dr Barbary Bielinis-Kopeć (Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków): *Zniszczenia miast Ziemi Lubuskiej w 1945 roku i ich konsekwencje dla współczesnych przestrzeni miejskich*, prof. dr. hab. Czesława Osękowskiego (Uniwersytet Zielonogórski): *Bariery akceptacji przez polskich osadników dziedzictwa kulturowego zastanów na Ziemi Lubuskiej po 1945 roku*, prof. UAM, dr hab. Beaty Halickiej (Polsko-Niemiecki Instytut Badawczy w Słubicach): *„Polski Dzik Zachód”*. Początki życia społecznego na obszarze Nadodrza w 1945 roku. Po tych wystąpieniach uczestnicy udali się na panele tematyczne: Panel A: „Losy dziedzictwa materialnego”, Panel B: „Kreowanie tożsamości wokół dziedzictwa”, Panel C: „Powojenne życie społeczne i kulturalne”. Wygłoszono na nich ok. 30 kolejnych referatów (listę tytułów zamieszczamy poniżej). Ich problematyka oscylowała wokół tematów, związanych z badaniem dziedzictwa kulturowego regionu lubuskiego i jego ochroną, realizowanym od dawna w takich instytucjach, jak Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Zielonej Górze, archiwa państwowe, muzea i oddziały PTH w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze, Polsko-Niemiecki Instytut Badawczy przy Collegium Polonicum w Słubicach, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp., Instytut Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego - który pro-

wadzi także studia licencjackie *ochrona i bezpieczeństwo dziedzictwa kulturowego*. W konferencji, oprócz już wspomnianych osób, wzięli udział przede wszystkim przedstawiciele wymienionych instytucji i organizacji, w tym liczna

WYSTĄPIENIE DR BARBARY BIELNIS-KOPEĆ (LUBUSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW), OBOK DYREKTORA WiMBP W GORZOWIE, EDWARD JAWORSKI. FOT. RYSZARD PATORSKI.

grupa doktorantów Wydziału Humanistycznego UZ. Referaty zostaną wydane drukiem w publikacji, przewidywanej na listopad 2015 r.

Tomasz Nodzyński, Marceli Tureczek

PROGRAM PANELI konferencji Dziedzictwo kulturowe na Ziemi Lubuskiej po 1945 roku. Losy, ochrona i wyzwania w perspektywie powojennego siedemdziesięciolecia

Panel A: Losy dziedzictwa materialnego

- Dr hab. Zbigniew Bujkiewicz - Archiwum Państwowe w Zielonej Górze: *Baza lokalowa szkolnictwa polskiego na Ziemi Lubuskiej w latach 1945-1950 - przejęte dziedzictwo kulturowe*.
- Mgr Agnieszka Dębska - Miejski Konserwator Zabytków w Gorzowie Wlkp.: *Kościół Mariacki w Gorzowie Wielkopolskim po 1945 roku Losy architektury i wystroju wnętrza*.
- Mgr Janusz Opaska - Zielona Góra - Warszawa: *Architektura i urbanistyka okresu realizmu socjalistycznego w Zielonej Górze. Zasób, jego znaczenia i wartości oraz potrzeby i zakres ochrony*.
- Dr Agnieszka Gontaszewska - Uniwersytet Zielonogórski: *Losy kopalni węgla brunatnego na Ziemi Lubuskiej w powojennej Polsce*.
- Mgr Maciej Siwicki - Uniwersytet Zielonogórski: *Założenia rezydencjonalne - istotny fragment krajobrazu kulturowego Ziemi Lubuskiej. Analiza stanu zachowania wybranych obiektów w latach 1945-2015*.
- Dr Przemysław Słowiński - PWSZ w Gorzowie Wlkp.: *Miejsca pamięci narodowej związane z II wojną światową na terenie województwa lubuskiego*.
- Mgr Kinga Olimpia Zawadzka - Uniwersytet Zielonogórski: *Cmentarze jako miejsca pamięci na terenie Zielonej Góry*.
- Mgr Magdalena Kulczyk - Uniwersytet Zielonogórski: *Pomnik chłopca z konikiem sprzed zielonogórskiej Palmiarni w przestrzeni historycznej Krosna Odrzańskiego i Zielonej Góry*.
- Mgr Tomasz Jędraszak, dr hab. prof. UZ Tomasz Nodzyński, dr Jolanta Skierska - Uniwersytet Zielonogórski: *Krajobraz przemysłowy i poprzemysłowy na terenie dzisiejszego tzw. Lubuskiego Trójkąta po 1945 roku*.
- Dr Marceli Tureczek - Uniwersytet Zielonogórski: *Układ urbanistyczny Międzyrzecz w perspektywie powojennego siedemdziesięciolecia. Przemiany i problemy w zakresie ochrony historycznego miasta*.
- Mgr Grzegorz Urbanek - Towarzystwo Historyczne Ziemi Międzyrzeckiej: *Losy dziedzictwa kulturowego w Skwierzynie i okolicach w kontekście 1945 roku oraz pierwszych lat powojennych*.

Panel B: Kreowanie tożsamości wokół dziedzictwa

- Dr Alexander Tölle - Polsko-Niemiecki Instytut Badawczy w Ślubicach: *Kształtowanie przestrzeni publicznej a kreowanie tożsamości lokalnej w podzielonych miastach nadodrzańskich i nadnyskich*.
- Dr Izabela Korniluk - Muzeum Ziemi Lubuskiej: *(Nie)chciane dziedzictwo? (Nie)chciana tożsamość? Zielona Góra oczami pierwszych osadników*.

- Prof. UZ, dr hab. Olgierd Kiec - Uniwersytet Zielonogórski: *Pęknięta tożsamość. Ziemia Lubuska pomiędzy tradycjami Śląska i Nowej Marchii*.
- Mgr Sylwester Woźniak - Uniwersytet Zielonogórski: *Kształtowanie się tożsamości religijnej na Ziemi Lubuskiej po 1945*

WYSTĄPIENIE PROF. CZESŁAWA OSEKOWSKIEGO Z INSTYTUTU HISTORII UZ. FOT. RYSZARD PATORSKI.

roku na przykładzie placówki rzymskokatolickiej Sieniawie Lubuskiej.

- Prof. UZ, dr hab. Bohdan Halczak - Uniwersytet Zielonogórski: *Mniejszość ukraińska na Ziemi Lubuskiej w latach 1956-2014*.

Dyskusja

- Mgr Danuta Nowak - Uniwersytet Zielonogórski: *Regionalizm w edukacji historycznej na Ziemi Lubuskiej po 1945 roku*.
- Mgr Joanna Kaspróvicz - Uniwersytet Zielonogórski: *Pomniki pamięci o ofiarach hitlerizmu na Ziemi Lubuskiej w świadomości młodzieży wybranych miejscowości*.
- Dr Krzysztof Wasilewski - WiMBP Gorzów Wlkp.: *Przemiany pamięci zbiorowej mieszkańców Ziemi Lubuskiej*.
- Dr Ksymbena Filipowicz-Tokarska - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu: *Relacje między władzą a obywatelami w narracjach założycielskich lubuskich pisarek*.
- Dr Marta Bąkiewicz-Polsko - Niemiecki Instytut Badawczy w Ślubicach: *Kulturowo-historyczny krajobraz Nadodrza w kręgu odpominań*.
- Dr Aleksandra Ibragimow-Polsko-Niemiecki Instytut Badawczy w Ślubicach: *Pamięć, integracja i dziedzictwo kulturowe - studium przypadku na przykładzie granicznego odcinka rzeki Odry*.

Panel C: Powojenne życie społeczne i kulturalne

- Mgr Leszek Kania - Muzeum Ziemi Lubuskiej: *Sztuka współczesna w Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze jako element kształtowania tożsamości regionalnej*.
- Dr Longin Dzieżyc - Muzeum Ziemi Lubuskiej: *Tradycje winiarskie i ich znaczenie w kształtowaniu tożsamości kulturowej Zielonej Góry i regionu w latach 1945-2015*.
- Dr Arkadiusz Cincio - Muzeum Ziemi Lubuskiej: *Gromadzenie i prezentacja niemieckiego dziedzictwa kulturowego przez Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze*.
- Mgr Grzegorz Biszczyński - Uniwersytet Zielonogórski: *Lubuskie w ikonografii dawnych kart pocztowych pierwszej powojennej dekady*.
- Dr Alina Polak - Muzeum Ziemi Lubuskiej: *Rękopisy z okresu XVI-XVIII w. ze zbiorów Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze w procesie badania tożsamości regionalnej*.
- Mgr Natalia Gorzkiewicz - Urząd Miasta w Gorzowie Wlkp.: *Gorzowska „babokracja”, czyli kobiety w rozwoju kulturalnym miasta Gorzowa Wlkp. w latach 1945-1968*.
- Mgr Grzegorz Wanatko - Muzeum Ziemi Lubuskiej: *Nieudana próba wyświęcenia greckokatolickiego księdza Władysława Pajtasza*.
- Mgr Michał Trojanowski - Uniwersytet Zielonogórski: *Kształtowanie się nielegalnej wymiany handlowej na pograniczu polsko-niemieckim w latach 1945-1955, na przykładzie działalności Lubuskich Brygady WOP*.
- Dr Anitta Maksymowicz - Muzeum Ziemi Lubuskiej: *Fragmenty lustra - trzy nowe wystawy stałe w zielonogórskim Muzeum jako odbicie lubuskiej tożsamości*.

„Konferencja naukowa „Las i historia” (Gołuchów, 8-9 października 2015 r.)

W Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie zorganizowana została konferencja naukowa „Las i historia”, nad którą patronat objął dyrektor generalny Lasów Państwo-

roku 2017, odbywającej się w cyklu dwuletnim. Jej celem, tak jak i obecnej, będzie zebranie opracowań uzupełniających istniejący stan wiedzy historycznej na temat lasu, a także upowszechnienie najnowszych ustaleń badaczy w dziedzinie „Las i historia”.

Mariusz Jaśkowiak

wych Adam Wasiak. To już trzecie, i jak zapowiedziano, nie ostatnie spotkanie tego cyklu. W konferencji udział wzięło 26 prelegentów z różnych środowisk naukowych. W większości to historycy zajmujący się historią gospodarczą, ale również filolodzy, prawnicy oraz oczywiście leśnicy. Do Gołuchowa zjechali naukowcy z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Instytutu Dendrologii Polskiej Akademii Nauk w Kórniku oraz Uniwersytetu Zielonogórskiego. Naszą uczelnię reprezentowały cztery osoby z prof. dr. hab. Tomaszem Jaworskim na czele, który przedstawił bardzo ciekawe spojrzenie na *Las w kulturze Serbołużyczan*. Poza tym pozostali reprezentanci UZ również wygłosili swoje referaty: mgr Mariusz Jaśkowiak (UZ) mówił o *Roli lasu w industrializacji Ziemi Lubuskiej po II wojnie światowej*, mgr Wiktor Krajniak (UZ) o *Wpływie zalesienia na częstotliwość powodzi w lewym dorzeczu Odry od XV do XX wieku*, a mgr Justyna Rogińska (UZ) o *Wiedzy o drzewach skompilowanej w XVII-wiecznych kalendarzach niemieckich*.

Podczas podzielonej na pięć sesji konferencji zaprezentowane zostały następujące grupy tematów: Lasy i gospodarka leśna, Zwierzęta i łowy, Rola lasu i handel drewnem, Las i kultura, Silva rerum. Wśród uczestników konferencji znalazł się dziekan Wydziału Historii UAM prof. dr hab. Kazimierz Iliski, prodziekan Wydziału Leśnego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu dr hab. Cezary Beker, przedstawiciele RDLP w Poznaniu, Szczecinie, Krośnie, nadleśniczowie i leśnicy. Wśród uczestników byli również pracownicy okolicznych muzeów, przedstawiciele towarzystw historycznych i regionalnych. Dwudniowe prezentacje zakończyła prawie godzinna dyskusja. Zwrócono uwagę na ciekawą i różnorodną tematykę wystąpień, od przybliżenia sylwetek leśników, symboliki lasu w wierzeniach celtyckich i germańskich, po powojenne zadania leśników na tzw. Ziemiach Odzyskanych. Zarysowano rolę i funkcję lasów, stanowiącą dobro nas wszystkich. Podkreślono również wysoki poziom wystąpień autorów konferencji. Konferencja cieszyła się również sporym zainteresowaniem słuchaczy.

Prof. dr hab. Dariusz J. Gwiazdowicz, przewodniczący komitetu organizacyjnego, jak i dr inż. Benedykt Rożmiarek, dyrektor Ośrodka Leśnego w Gołuchowie, byli zgodni co do zorganizowania kolejnej sesji naukowej w

„Konferencja Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych

W bieżącym roku Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze świętowała siedemdziesiątą rocznicę funkcjonowania Lasów Państwowych na Ziemiach Zachodnich. Wśród wielu wydarzeń związanych z tym jubileuszem, przy współpracy Instytutu Historii UZ oraz Polskiego Towarzystwa Leśnego zorganizowano konferencję „Lasy Zielonogórskie na przestrzeni wieków”. Obrady tego sympozjum odbyły się 20 października, w siedzibie zielonogórskiego Centrum Przyrodniczego. Wśród zaproszonych gości w spotkaniu uczestniczyła Katarzyna Osos - wojewoda lubuski oraz przedstawiciele władz samorządowych, leśnictwa, służb ochrony przyrody, pracownicy nauki i regionaliści.

Na konferencji wygłoszono 11 referatów z różnych dziedzin, które merytorycznie związane były z lasami lubuskimi. Godnym zauważenia jest fakt, iż większość z prelegentów związanych jest z Towarzystwem Studiów Łużyckich działającym przy Wydziale Humanistycznym UZ. Tuż po wystąpieniu inauguracyjnym dyrektora RDLP w Zielonej Górze, mgr. inż. Leszka Banacha, swój referat pt. *Kształtowanie się polskiej administracji leśnej w latach 1945-1968 na terenie obecnej RDLP w Zielonej Górze* przedstawił mgr Mariusz Jaśkowiak. W dalszej części obrad referat dotyczący dawnego nazewnictwa na terenie Borów Tarnowskich wygłosił mgr Paweł Łachowski. Obydwaj magistrowie są doktorantami na studiach doktoranckich w Instytucie Historii UZ.

Spore zainteresowanie wśród słuchaczy zyskało wystąpienie prezesa TSL prof. Tomasza Jaworskiego, który podjął tematykę dziejów oraz symboliki zabytkowych leśniczówek na terenie RDLP. Bogato ilustrowana prezentacja towarzyszyła wystąpieniu pt. *Ślady kultury łowieckiej na terenie Lasów Zielonogórskich* wygłoszonemu przez dr. Marka Maciantowicza. Kolejny z referatów wygłoszonych przez członka TSL dotyczył wałów, bruzd i kopców granicznych zachowanych na terenach wokół Trzebiela. Został on przedstawiony przez mgr. Piotra Haracza. Część konferencyjną zamknął referat dr. Rafała Szymczaka - *Zielony Las - historia niezwykłego miejsca*. Warto w tym miejscu nadmienić, że Rafał Szymczak obronił pracę doktorską na Uniwersytecie Zielonogórskim tydzień wcześniej.

Uczestnicy Konferencji poza uczestnictwem w obradach zwiedzili także, niedawno otwarte, Centrum Przyrodnicze oraz prezentowaną tam wystawę „Via Regia” przygotowaną przez pracowników Muzeum Przyrodniczego w Görlitz.

Była to też okazja do indywidualnych rozmów na temat wygłoszonych wcześniej prelekcji, w tym tych przygotowanych przez liczne grono działaczy Towarzystwa Studiów Łużyckich.

Paweł Łachowski

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Wojna/pokój - humanistyka wobec wyzwań współczesności

W dniach 18-19 listopada 2015 r. na Wydziale Humanistycznym odbędzie się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *Wojna/pokój - humanistyka wobec wyzwań współczesności*. Organizatorami tego wydarzenia są: Instytut Filozofii, Instytut Filologii Polskiej i Instytut Politologii we współpracy z Państwowym Uniwersytetem im. Iwana Franki w Żytomierzu i Państwowym oraz z Regionalnym Ośrodkiem Debaty Międzynarodowej i Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej w Zielonej Górze. W Konferencji zapowiedziało swój udział 60 naukowców z wielu ośrodków akademickich w Polsce, ale też z kilku ukraińskich uczelni, m.in. z Państwowego Uniwersytetu w Żytomierzu, Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki w Kijowie, Salahadin University - Erbil w Iraku i Uniwersytetu w Mediolanie.

Program konferencji

18 listopada 2015 r.

Miejsce obrad: Aula Biblioteki Uniwersyteckiej, Al. Wojska Polskiego 71

Godz. 13.50 - Otwarcie Konferencji

Obrady plenarne - cz. I

Prowadzący: dr hab. Roman Sapeńko, prof. UZ, Instytut Filozofii, Uniwersytet Zielonogórski

14.00 - 14.20

1. Rola działaczy kultury i sztuki w wojennym konflikcie na Wschodzie Ukrainy/Роль деятелей культуры и искусства в военном конфликте на востоке Украины
Prof. Nikołaj Browko, Narodowa Akademia Muzyczna Ukrainy, Kijów, Ukraina

14.20 - 14.40

2. Kryzys na Ukrainie: specyfika dyskursu politycznego i świadomości/Kризис в Украине: особенности политического дискурса и сознания

Prof. Irina Wilczyńska, Kijowski Narodowy Uniwersytet Kultury i Sztuki, Kijów, Ukraina

14.40 - 15.00

3. Strategie przetrwania. Polska filozofia w czasie II wojny światowej
Dr hab. Stefan Konstańczak, prof. UZ, Uniwersytet Zielonogórski

15.00 - 15.20

4. Studium wybranych aspektów konfliktu w przestrzeni gier komputerowych
Dr hab. inż. Sławomir Nikiel, prof. UZ, Uniwersytet Zielonogórski

Dyskusja

Obrady plenarne - cz. II

Prowadzący: dr hab. Jarosław Macała, prof. UZ, Instytut Politologii, Uniwersytet Zielonogórski

16.00 - 16.20

5. Pokój w wypowiedziach Jana Pawła II na podstawie wypowiedzi wygłoszanych podczas Światowych Dni Modlitw o Pokój w Asyżu
Dr hab. Anastazja Seul, Uniwersytet Zielonogórski

16.20 - 16.40

- 6 - Hektor w bratobójczej walce. Heroiczne wzorce w kilku antycznych narracjach o wojnach domowych
Dr Mariusz Plago, Uniwersytet Wrocławski

16.40 - 17.00

7. Uchodźcy w Polsce. Problemy metodologiczne i etyczne w ujęciu zjawiska
Dr Joanna Janiszewska, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

17.00 - 17.20

8. Bezradność. Polska proza wobec II wojny światowej
Dr hab. Dariusz Kulesza, prof. UwB, Uniwersytet w Białymstoku

17.20 - 17.40

9. Michaela Walzera teoria wojny sprawiedliwej
Dr Agnieszka Szczap, Uniwersytet Zielonogórski

Dyskusja. Zakończenie obrad

19 listopada 2015 r.

Miejsce obrad: Galeria Biblioteki Uniwersyteckiej, Al. Wojska Polskiego 71

Godz. 9.00 - 10.30 - Debata pt. Współczesne oblicza wojny

Prowadząca: Iwona Szablewska - Dyrektor Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Zielonej Górze

Panel I - Filozoficzny

Godz. 11.00 - 13.45

Miejsce obrad: Aula Biblioteki Uniwersyteckiej, Al. Wojska Polskiego 71

Prowadzący: dr hab. Stefan Konstańczak, prof. UZ, Instytut Filozofii, Uniwersytet Zielonogórski

1. Tolerancja/atolerancja w warunkach konfliktu wojennego a problem artystycznej racjonalności świata/«Толерантность/интолерантность» в условиях военного конфликта и проблема художественной рациональности мифа
Prof. Eliena Poliszczuk, Państwowy Uniwersytet w Żytomierzu, Ukraina
2. Michał Bakunin - apostoł zniszczenia?
Mgr Katarzyna Turonek-Ostrowska, Uniwersytet Zielonogórski
3. Filozofowanie jako „stan wojny”. Uwagi metafizyczne, metodologiczno-heurystyczne i historyczno-filozoficzne
Mgr Antoni Płoszczyniec, Uniwersytet Wrocławski
4. Polifurkacja cywilizacji: świat człowieka w czasie wojny i pokoju/Полифуркация цивилизации: жизненный мир человека в войне и в мире
Prof. Natalia Żukowa, Instytut Kulturoznawstwa Narodowej Akademii Sztuki Ukrainy, Kijów, Ukraina
5. Wojna a media na przykładzie konfliktu Ukraina-Rosja
dr hab. Roman Sapeńko, prof. Uniwersytet Zielonogórski
6. Muzeum jako propagator pamięci zbiorowej w warunkach kon-

fliktu zbrojnego na wschodzie Ukrainy/Музей как выразитель коллективной памяти в условиях вооруженного конфликта на востоке Украины
 Maria Czumak, doktorantka Instytutu Sztuki, Folklorystyki i Etnologii im. M. Ryłskiego NANU, Kijów, Ukraina

Dyskusja

Panel II - Literaturoznawczy

Godz. 11.00 - 13.45

Miejsce obrad: Aula A, al. Wojska Polskiego 69

Prowadzący: dr hab. Dariusz Kulesza, prof. UwB, Uniwersytet w Białymstoku

1. *Portrety czeczeńskich bojowników w reportażach Wojciecha Jagielskiego*
 Dr Katarzyna Sokołowska, Uniwersytet w Białymstoku
2. *W imieniu Kobiet Podziemnych, czyli odwołania do topiki wojennej w piśmarstwie Sylwii Chutnik*
 Mgr Bożena Fąfara, Uniwersytet Rzeszowski
3. *Człowiek w wojennych przestrzeniach. Topika wojny w prozie Piotra Guzega*
 Mgr Marcelina Janisz, Uniwersytet Rzeszowski
4. *Literackie świadectwa czasu wojny. Rzeczy, które nieśli Tima O'Brien i Daleka północ Alfreda Rogalskiego*
 Mgr Marta Adaśko, Uniwersytet Jagielloński
5. *„Oblicze wojny” jako odpowiedź ukraińskiej artystki Darii Marczenko na rosyjsko-ukraiński konflikt/”Лицо войны” как ответ украинского художника Дарьи Марченко на русско-украинский военный конфликт*
 Mgr Inna Isniuik, Państwowy Uniwersytet w Żytomierzu, Ukraina
6. *Ironia i patos w polskiej poezji o Zagładzie*
 Mgr Anna Hajduk, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie
7. *„Zawód totalny”. Wkład korespondenta wojennego w objaśnianie rzeczywistości*
 Mgr Aleksandra Bączek, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
8. *Wojna i poezja. Krąg Stefana Georga i „Tajne Niemcy”/War and poetry. The circle of Stefan George and the „Secret Germany”*
 Dr Giancarlo Lacchin, Uniwersytet w Mediolanie, Włochy
9. *Wojna i pokój jako temat literatury kurdyjskiej/War and peace as a theme in Kurdish literature*
 Dr Farhang M. Muhammad, Salahadin University - Erbil, Irak

Panel III - Politologiczny

Godz. 11.00 - 13.45

Miejsce obrad: Aula H, al. Wojska Polskiego 71 A

Prowadzący: dr hab. Ryszard Michalak, Instytut Politologii, Uniwersytet Zielonogórski

1. *Wojna i bezpieczeństwo w warunkach globalizacji*
 Dr Jadwiga Błahut-Prusik, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
2. *Antywojenne założenia geopolityki krytycznej*
 Dr Tomasz Klin, Uniwersytet Wrocławski
3. *Historia w służbie polityki - wykorzystanie polityki historycznej do legitymizacji rosyjskiej agresji na Ukrainę*
 Dr Przemysław Mazur, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie
4. *Reżim ustrojowy, jako determinant obrony państwa. Analiza zagadnienia na przykładzie PRL i III RP*
 Dr Paweł Skorut, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie
5. *Ameryka Łacińska - ziemia nadziei czy przeklęta?*
 Dr Ryszard Gaj, Uniwersytet w Białymstoku
6. *Wojna jako forma przemocy w czasie socjalnych transformacji/Война как форма насилия в период социальных трансформаций*
 Dr Wadim Ślusar, Państwowy Uniwersytet w Żytomierzu, Ukraina
7. *Czy na Bliskim Wschodzie możliwy jest trwały pokój?*
 Mgr Beata Belica, Wyższa Szkoła Komunikacji Społecznej w Gdyni
8. *Wojny futbolowe w Hiszpanii przedłużeniem polityki?*
 Mgr Wioletta Huzar, Uniwersytet Zielonogórski

Dyskusja

Panel IV - Wojna w kulturze popularnej

Godz. 11.00 - 13.45

Miejsce obrad: sala seminaryjna 212 (2 p.) Biblioteki Uniwersyteckiej, Al. Wojska Polskiego 71

Prowadzący: dr hab. Bogdan Trocha, prof. UZ, Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet Zielonogórski

1. *Wizualne praktyki wojny: sytuacja modernizmu i postmodernizmu/Визуальные практики войны: ситуация Модерна и Постмодерна*
 Prof. Eliena Pawłowa, Kijowski Narodowy Uniwersytet im. T. Szewczenki, Kijów, Ukraina
2. *Różne sposoby mówienia o pokoju. Idee pacyfistycznie w filmowych komediach*
 Mgr Alicja Skowronek, Uniwersytet Szczeciński
3. *Kodeksy etyczne robotów bojowych*
 Dr Rafał Kopeć, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie
4. *Cywilizacja agresji a media*
 Mgr Julita Oparska, Uniwersytet Zielonogórski
5. *Zabawa w wojnę - reprezentacje wojny w grach komputerowych*
 Dr Marcin Sieńko, Uniwersytet Zielonogórski
6. *Rola współczesnych gier w kształtowaniu postawy militarystycznej*
 Mgr Kamil Kleszczyński, Uniwersytet Zielonogórski
7. *Okropności wojny - nowoczesne formy estetyzacji okrucieństwa*
 Dr Artur Pastuszek, Uniwersytet Zielonogórski

Panel I - Filozoficzny, cz. 2

Godz. 15.00 - 17.45

Prowadzący: dr hab. Tomasz Mróz, Instytut Filozofii, Uniwersytet Zielonogórski

1. *Problem „wojny i pokoju: refleksja egzystencjalno-kulturologiczna/ Проблема «войны и мира»: экзистенциально-культурологические рефлексии*
 Doc. Łarisa Babuszka, Narodowy Uniwersytet Technologii Żywności, Kijów, Ukraina
2. *Alberta Schweitzera koncepcja pokoju jako wypływająca z idei czci dla życia*
 Mgr Dorota Brylla, Uniwersytet Zielonogórski
3. *„Cywilizacja na ławie oskarżonych”. Problematyka wojny i pokoju w filozofii Leszka Kołakowskiego*
 Mgr Renata Merda, Uniwersytet Zielonogórski
4. *Anarchokomunizm jako pokojowa wizja społeczeństwa w twórczości Piotra Kropotkina*
 Mgr Angelina Weimann, Uniwersytet Zielonogórski
5. *Thomasa C. Schellinga filozofia wojny, czyli teoria gier a wojna*
 Mgr Radosław Plato, Uniwersytet Szczeciński
6. *Miasto jako przestrzeń konfliktu: wpływ irracjonalnych komponentów struktury miejskiej/Город как пространство где воплощается конфликт: влияние иррациональных компонентов городской структуры*
 Mgr Ksenia Gurzi, Ukraiński Instytut Strategii Globalnego Rozwoju, Kijów, Ukraina

Panel II - Literaturoznawczy, cz. 2

Godz. 15.00 - 17.45

Prowadzący: dr hab. Anastazja Seul, Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet Zielonogórski

1. *Spór i wojna w strukturze narracji greckiej tradycji oralnej*
 Dr Karol Zieliński, Uniwersytet Wrocławski
2. *Idea ojczyzny jako wartość kształtująca poetycką eschatologię i poetycki autoportret Tadeusza Gajcego*
 Mgr Rafał Brasse, Uniwersytet Zielonogórski
3. *Czy można nadrobić zaległości w wychowaniu pokoleń? Wojna jako bezwzględna nauczycielka*
 Mgr Katarzyna Popek, Uniwersytet Łódzki
4. *„W Drodze” jako przykład czasopisma wojennego*
 Mgr Wioletta Radziejewska, Uniwersytet Zielonogórski
5. *Ku reorientacji myślenia studentów: humanistyczny kontekst pokojowej wizji świata*
 Dr Joanna Kapica-Curzytek, Uniwersytet Zielonogórski
6. *Pokój i wojna w metaforach/МИР и ВОЙНА в метафорах*
 Dr Tatiana Nabierieźniewa, Kijowski Narodowy Uniwersytet im. T. Szewczenki, Kijów, Ukraina

Panel III Politologiczny, cz. 2**Godz. 15.00 - 17.45**

Prowadzący: dr hab Stefan Dudra, prof. UZ, Uniwersytet Zielonogórski

1. *Politycy z FDP w sprawie wojny i pokoju*
Dr Aleksandra Kruk, Uniwersytet Zielonogórski
2. *Wojna (nie)sprawiedliwa? Warunek causa iusta*
Mgr Patryk Petrus, Uniwersytet Zielonogórski
3. *Wojna czy pokój? Analiza stosunków chińsko-tajwańskich*
Mgr Ewa Świętek, Uniwersytet Zielonogórski
4. *Co by było gdyby? Hipotetyczna refleksja nad krajobrazem III wojny światowej*
Dr Piotr Pawlak, Instytut Kultury Europejskiej UAM w Gnieźnie
5. *Polska wobec problemu Państwa Islamskiego*
Dr Piotr Pochyły, Uniwersytet Zielonogórski
6. *Wojny pogodowe - spekulacje, a fakty*
Mgr inż. Robert Zielonka, Uniwersytet Zielonogórski
7. *Etapy formowania się doktryny „Ruskiego Świata” oraz jej rola we wschodnioukraińskim konflikcie/Этапы формирования доктрины “Русский мир” и ее роль в восточнoукраїнському конфлікті*
Włodimir Gurzi, Ukraiński Instytut Strategii Globalnego Rozwoju, Kijów, Ukraina

Dyskusja
**Wspomnienie
o Profesorze
Wiesławie Olszewskim
(1956-2015)**

Przyjaciel Uniwersyte-
tu Zielonogórskiego od-
szedł nagle. Kilkakrotnie
uczestniczył w organizo-
wanych przez mnie kon-
ferencjach poświęconych Afryce. Był uczniem profesora
Antoniego Czubińskiego, regionalistą wielkopolskim, bada-
czem dziejów powszechnych XIX i XX wieku oraz kultury
Azji, Afryki, Pacyfiku i Dalekiego Wschodu. Pracę naukową
łączył z pasją podróżniczą. Wiesław Marian Olszewski był
pracownikiem naukowym Uniwersytetu im. Adama Mickie-
wicza, profesorem zwyczajnym w Instytucie Wschodnim.
Profesor Wiesław Olszewski był honorowany licznymi od-
znaczeniami krajowymi i zagranicznymi, otrzymał m.in.
Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasłu-
gi w upowszechnianiu wiedzy o najnowszej historii Polski.

Uroczysty pogrzeb odbył się 29 października 2015 roku
na poznańskim cmentarzu Junikowo.

Będzie nam Go brakowało. Cześć Jego pamięci.

Wiesław Hładkiewicz

**WYDZIAŁ INFORMATYKI,
ELEKTROTECHNIKI I AUTOMATYKI**
**International School on Non-sinusoidal Currents and
Compensation, ISNCC 2015**

W dniach 15-18 czerwca 2015 r. w Łagowie Lubuskim
odbyła się XII Konferencja „International School on Non-
sinusoidal Currents and Compensation, ISNCC 2015”. Kon-
ferencja została zorganizowana przez Instytut Metrologii
Elektrycznej i Instytut Inżynierii Elektrycznej Uniwersytetu
Zielonogórskiego. Miejszem konferencji był Ośrodek Wypo-
czynkowy „Leśnik” i Zamek Joannitów.

W konferencji uczestniczyli teoretycy i praktycy, w tym
młodzi pracownicy nauki, zajmujący się: teorią mocy w ob-
wodach elektrycznych z niesinusoidalnymi napięciami i prą-
dami, metodami i układami pomiarowymi wielkości elek-
trycznych, metodami i układami kompensacji odkształceń
w obwodach prądu przemiennego, implementacją układów

energoelektronicznych w systemach niesinusoidalnych oraz
systemami komunikacyjnymi występującymi w strukturach
AMI (Advanced Metering Infrastructure).

W konferencji wzięło udział 47 uczestników (w tym 11
studentów studiów doktoranckich) z 14 państw położonych
w Europie, Azji, Ameryce Północnej i Ameryce Południo-
wej. Uczestnicy reprezentowali ośrodki akademickie i in-
stytucje naukowo-badawcze. W ramach „szkoły” zostało
zaprezentowanych 6 wykładów przez specjalistów z Polski
i USA. Podczas konferencji wygłoszono 36 referatów. Refer-
aty zostały opublikowane w materiałach konferencyjnych
wydanych na płycie DVD oraz zamieszczone w bibliotece
cyfrowej IEEEExplore. Komitet Naukowy Konferencji udzielił
rekomendacji autorom 28 referatów do opracowania arty-
kułów naukowych, które zostaną opublikowane w czasopi-
śmie „Przegląd Elektrotechniczny”.

Uczestnicy konferencji byli pod wrażeniem urokliwego
Łagowa, pięknych jezior i cudownych krajobrazów.

Leszek Furmankiewicz

UCZESTNICY KONFERENCJI NA DZIEDZINCU ZAMKU
JOANNITÓW W ŁAGOWIE

XLVII Międzyuczelniana Konferencja Metrologów MKM'2015

Zielona Góra - Łagów, 6-9 września 2015 r.

W dniach 6-9 września 2015 r. w Zielonej Górze oraz w Łagowie odbyła się XLVII Międzyuczelniana Konferencja Metrologów - MKM'2015. Konferencja MKM adresowana jest do środowiska metrologów z różnych dziedzin i co roku organizowana jest przez inną krajową uczelnię. Instytut Metrologii Elektrycznej Uniwersytetu Zielonogórskiego (wcześniej Wyższej Szkoły Inżynierskiej) w prawie półwiecznej historii konferencji był jej organizatorem w latach 1985, 1995, 2005 oraz w bieżącym, 2015 roku.

Jak wynika z wieloletniej tradycji konferencji, jest ona przede wszystkim adresowana do młodych pracowników nauki, choć w tym roku możliwość prezentacji swoich wyników mieli również bardziej doświadczeni naukowcy. W obradach MKM'2015 udział wzięło 33 uczestników, w tym 7 studentów studiów magisterskich i doktoranckich. Uczestnicy reprezentowali krajowe ośrodki akademickie i instytucje naukowo-badawcze. Liczną grupę stanowili pracownicy Głównego Urzędu Miar.

Na konferencji wygłoszono 21 referatów dotyczących różnych zagadnień związanych z aparaturą pomiarową i pomiarami wielkości elektrycznych i nieelektrycznych, takich jak pomiar masy, odległości, pomiary chemiczne itp. Rozszerzone streszczenia referatów zostały opublikowane w materiałach konferencyjnych wydanych przez Oficynę Wydawniczą Uniwersytetu Zielonogórskiego. Komitet Naukowy Konferencji udzielił rekomendacji autorom 20 referatów do opracowania artykułów naukowych, które zostaną opublikowane w czasopiśmie naukowym „Przegląd Elektrotechniczny” oraz „Measurement Automation Monitoring”.

— FOT. Z WYDZIAŁU

Spełnienie wymagań EMC przez urządzenie oznacza, że nie generuje ono zaburzeń elektromagnetycznych, które mogłyby zakłócać pracę innych urządzeń elektronicznych, a także to, że samo urządzenie pracuje poprawnie w swoim środowisku elektromagnetycznym.

Zagadnieniom zapewnienia kompatybilności elektromagnetycznej poświęcone było „Seminarium EMC”, które odbyło się 20 października br. Zostało ono zorganizowane przez Instytut Inżynierii Elektrycznej na Wydziale Informatyki Elektrotechniki i Automatyki, firmę Wurth Elektronik, Zielonogórski Oddział PTETIS, oraz studenckie koło SEP.

W seminarium i połączonym z nim szkoleniu udział wzięli pracownicy (głównie działów R&D) firm z naszego regionu, pracownicy uczelni oraz studenci. Prelekcje z zakresu EMC połączone były z prezentacją materiałów, elementów i podzespołów wykorzystywanych do poprawy EMC urządzeń elektronicznych, oferowanych przez firmę Wurth Elektronik. W harmonogramie seminarium znalazło się również zwiedzanie Środowiskowego Laboratorium Kompatybilności Elektromagnetycznej Instytutu Inżynierii Elektrycznej. Laboratorium świadczy usługi pomiarowe i doradcze w zakresie EMC dla większości firm z branży elektronicznej naszego regionu i jest jednym z najdłużej działających laboratoriów tego typu w kraju.

Seminarium stało się okazją do wymiany doświadczeń oraz zacieśniania współpracy pomiędzy firmami a Laboratorium EMC UZ.

Piotr Leżyński

— FOT. Z WYDZIAŁU

Obrady MKM'2015 toczyły się w Ośrodku wypoczynkowym „Leśnik” w Łagowie oraz w sali konferencyjnej Biblioteki Uniwersyteckiej UZ w Zielonej Górze. Konferencja odbywała się w trakcie trwania Dni Zielonej Góry. W ramach programu turystyczno-krajoznawczego uczestnicy konferencji mieli okazję poznać tradycje winiarskie Regionu Lubuskiego.

Radosław Kłosiński

Seminarium EMC 20 października 2015 r.

Producenci urządzeń elektrycznych i elektronicznych muszą spełnić wiele różnych wymagań technicznych i prawnych, aby móc wprowadzić swój wyrób na rynek Unii Europejskiej. Jednym z tych wymagań jest zapewnienie kompatybilności elektromagnetycznej (EMC).

INSTYTUT STEROWANIA I SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH

Seminaria Naukowe - semestr letni 2014/2015 oraz zimowy 2015/2016

W semestrze letnim 2014/2015 w miesiącach maj i czerwiec oraz w semestrze zimowym 2015/2016 w miesiącach październik i listopad zrealizowane oraz przewidziane do realizacji zostały następujące wystąpienia naukowe w ramach seminarium naukowego Instytutu Sterowania i Systemów Informatycznych:

07.05.2015 - Grzegorz Mzyk, dr hab. inż., Katedra Automatyki, Mechatroniki i Systemów Sterowania, Wydział Elektroniki, Politechnika Wrocławska, Parametryczno-nieparametryczna identyfikacja systemów blokowych

14.05.2015 - Piotr Witczak, mgr inż., doktorant WEIT, UZ, Projekt autonomicznego, czterowirnikowego drona latającego. Od szkicu do lotu

21.05.2015 - Jarosław Gramacki, dr inż., Centrum Komputerowe Uniwersytetu Zielonogórskiego, Systemy IT w Centrum Komputerowym UZ

28.05.2015 - Van Cao Long, dr hab. inż., Instytut Fizyki, Wydział Fizyki i Astronomii, Uniwersytet Zielonogórski, Automaty komórkowe na przykładzie układu N atomów dwu- i truwymiarowej wnece

11.06.2015 - Grzegorz Krzywoszyja, mgr inż., doktorant WEIT, UZ, System wspomagania diagnostyki pszczół

25.09.2015 - Harald Aschemann (Speaker) and Julia Kersten, Chair of Mechatronics, University of Rostock, Germany, Active Tower Damping and Observer-Based Decentralised Control for an Innovative Wind Turbine with a Hydrostatic Transmission

08.10.2015 - Łukasz Stefanowicz, mgr inż., doktorant WIEiA, Uniwersytet Zielonogórski, Implementacja algorytmów hipergrafowych pod kątem analizy specyfikacji behawioralnej sterowników logicznych

15.10.2015 - Grzegorz Bazydło, dr inż., Instytut Inżynierii Elektrycznej, WIEiA, UZ, Od UML do FPGA

22.10.2015 - Marcel Luzar, mgr inż., ISSI, WIEiA, UZ, SSNN toolbox for non-linear system identification

29.10.2015 - Łukasz Hładowski, dr inż., ISSI, WIEiA, UZ, Pełny dynamiczny regulator ILC

05.11.2015 - Didier Theilliol, Prof., (Speaker) and Philippe Weber, Universite de Lorraine, Nancy, France, Fault-Tolerant Control Methods for Dynamic Systems based on Reliability

12.11.2015 - Ziemowit Dworakowski, mgr inż., Katedra Robotyki i Mechatroniki, Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków, Zastosowanie metod sztucznej inteligencji w automatycznej diagnostyce struktur płytowych

19.11.2015 - Błażej Cichy, dr inż., ISSI, WIEiA, UZ, Iteracyjne sterowanie z uczeniem na przykładzie mikromostka elektrostatycznego

26.11.2015 - Marek Sawerwain, dr inż., ISSI, WIEiA, UZ, Poziom splątania w krótkich łańcuchach spinowych

Seminaria odbywają się w sali konferencyjnej Instytutu Sterowania i Systemów Informatycznych (budynek A-2, sala 412, ul. prof. Z. Szafrana 2) o godzinie 10:45. Semina prowadzi prof. dr hab. Roman Gielerak.

Marek Sawerwain

WYDZIAŁ MATEMATYKI, INFORMATYKI I EKONOMETRII

Wizyta profesora Witolda Jarczyka w Chinach

Od 13 do 29 września br. prof. Witold Jarczyk przebywał w prowincji Sichuan w Chinach. Odwiedził cztery zaprzyjaźnione uczelnie: Sichuan University i Southwest Jiaotong University w Chengdu, Normal University w Chongqing oraz Normal University w Neijiang. Współpraca profesora Jarczyka z chińskimi matematykami trwa już ponad 20 lat i została zapoczątkowana kontaktami naukowymi z profesorem Weinianem Zhangiem z Sichuan University. Dotyczy ona przede wszystkim dyskretnych układów dynamicznych oraz iteracyjnych równań funkcyjnych.

Tegoroczna wizyta w Chinach była już trzecią wizytą naukową. Profesor Jarczyk wygłosił cztery godzinne referaty, poświęcone pierwiastkom iteracyjnym oraz funkcjom wypukłym określonym na grupach i półgrupach, po jednym w każdym z wizytowanych ośrodków. Wziął udział w licznych dyskusjach z profesorem Weinianem Zhangiem, a także z jego uczniami: Liu Liu, Wenmengiem Zhangiem, Yong Guo Shi, Xiao Bing Gongiem oraz z Bing Xu. Dr Wenmeng Zhang przebywał przez rok na Wydziale Matematyki, Informatyki i Ekonometrii Uniwersytetu Zielonogórskiego i tu uzyskał stopień doktora. Jego promotorami byli profesor Witold Jarczyk i profesor Weinian Zhang. Innym wyrazem bogatej współpracy z matematykami chińskimi będzie także roczna wizyta dr Liu Liu na naszym wydziale, która rozpocznie się pod koniec lutego nadchodzącego roku.

W czasie swojej wizyty profesor Witold Jarczyk nawiązał także kontakty z profesorem Wu Zhiyou, dziekanem School of Mathematical Sciences of Chongqing Normal University, która jest żywotnie zainteresowana współpracą naukową i dydaktyczną naszych wydziałów. W szczególności, jak się

wyda, możliwy będzie przyjazd młodzieży z Chin na studia matematyczne i informatyczne do Zielonej Góry.

FOT. Z WYDZIAŁU

Wyróżnienia dla Koła Naukowego Laboratorium Matematyczne Paradoxs

5 października 2015 r. podczas Inauguracji roku akademickiego 2015/2016 na Uniwersytecie Zielonogórskim Koło Naukowe Laboratorium Matematyczne Paradoxs z siedzibą na Wydziale Matematyki, Informatyki i Ekonometrii Uniwersytetu Zielonogórskiego zostało uhonorowane przez JM Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. dr. hab. inż. Tadeusza Kuczyńskiego dyplomem dla Studenckich Kół Naukowych za wyróżniającą działalność oraz vo-

ucherem upominkowym o wartości 25 pkt. w Konkursie na Działalność Kół Naukowych Studentów i Doktorantów.

Krystyna Białek

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, PSYCHOLOGII I SOCJOLOGII

Migracje w XXI wieku - wybór, konieczność, czy przymus

Konferencja *Migracje w XXI wieku - wybór, konieczność, czy przymus?* odbyła się w dniach 14-15 października 2015 r. Wydarzenie to było czwartą z cyklu konferencji, poświęconych szeroko definiowanej tematyce migracyjnej, organizowaną przez Komitet Badań nad Migracjami PAN od 2011 r., tym razem we współpracy z Instytutem Socjologii UZ, Urzędem Statystycznym w Zielonej Górze oraz Kostrzyńsko-Stubicką Specjalną Strefą Ekonomiczną. W trakcie konferencji przedstawiciele różnych dyscyplin naukowych, w tym między innymi demografowie, etnografowie, antropologowie, socjologowie, politologowie, których łączy wspólny obszar zainteresowań jakim są procesy migracyjne, debatowali o istotnych dla rozwoju społecznego procesach demograficznych, ekonomicznych, społecznych i kulturowych konsekwencjach migracji, skutkach wymiany kulturowo-społecznej, specyfice migracji, ich wpływie na funkcjonowanie rodziny oraz nowych podejściach metodologicznych. Tematyka konferencji została poświęcona szczególnie przyczynom i konsekwencjom współczesnych migracji. Ich charakter od początku XXI wieku uległ znaczącym zmianom. Czynnikiem,

które wywarły na to największy wpływ, były między innymi procesy globalizacyjne, rozszerzanie Unii Europejskiej i znikanie jej wewnętrznych granic, ale także kryzysy o podłożu ekonomicznym, politycznym, religijnym, społecznym itp., mające miejsce w różnych częściach świata. Imigranci coraz częściej przedstawiani są jako zagrożenie i źródło społecznych problemów, co staje się podstawą do krytyki projektu wielokulturowego społeczeństwa europejskiego. Podjęcie tej tematyki nabrało szczególnego znaczenia w kontekście wydarzeń związanych z kryzysem migracyjnym w Europie. Migracje ulegają bardzo silnym zróżnicowaniom ze względu na indywidualne motywy, plany, przyjęte modele życia. To, co dla jednych stanie się elementem stylu życia, dla innych będzie koniecznością (na przykład z powodów ekonomicznych), a jeszcze inni mogą zostać zmuszeni do zmiany miejsca zamieszkania.

Konferencję poprzedziło otwarte zebranie plenarne KBNM, w trakcie którego wykład dr Agaty Górny zainspirował dyskusję na temat różnych wymiarów migracji ukraińskiej (zrozumieniu jej mechanizmów, kryjących się za nią motywów oraz prób syntezy zjawiska).

Dyskurs migracyjny dotyczył zróżnicowanych kwestii, co znalazło odzwierciedlenie w zorganizowanych w trakcie dwóch dni obrad 7 sesjach tematycznych (oraz towarzyszących im sesjach posterowych):

FOT. Z WYDZIAŁU

1. Rodzina w kontekście migracji, rodziny transnarodowe, transfery i powroty (organizator: prof. Krystyna Slany)
2. Strategie życiowe - strategie migracyjne. Polscy migranci za granicą (organizator: prof. Maria Zielińska)
3. Cudzoziemcy w Polsce (organizator: dr Agata Górny)
4. Transmisja wzorów kulturowych i społecznych jako konsekwencja migracji (organizator: prof. Janusz Mucha)
5. Polityka migracyjna Polski na tle trendów europejskich (organizator: prof. Cezary Żotkowski)
6. Znaczenie migracji zewnętrznych i wewnętrznych dla rozwoju lokalnego i regionalnego (organizator: prof. Romuald Jończy)
7. Nowe kierunki w badaniach migracyjnych (organizator: dr Aleksandra Grzymała-Kazłowska).

W konferencji uczestniczyło 126 osób reprezentujących wiele polskich i zagranicznych ośrodków naukowych i placówek badawczych. Patronat honorowy nad konferencją objęli - Prezes Głównego Urzędu Statystycznego prof. Janusz Witkowski, Marszałek Województwa Lubuskiego - Elżbieta Anna Polak oraz Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego - prof. Tadeusz Kuczyński.

Agata Szymandera

FOT. Z WYDZIAŁU

Studenci resocjalizacji tworzą sztukę w więzieniu

„Sztuka za więziennymi murami to przede wszystkim praca nad własną ekspresją, praca nad sobą. Pozwala ona osadzonemu odnaleźć swoje nowe, ukryte talenty oraz wyładować negatywne emocje.”

Dwukrotnie w czercu br. na terenie Zakładu Karnego w Krzywańcu odbył się spektakl pt. *Nietypowe Przygody Czerwonego Kapturka*. W rolę postaci z bajki wcielili się osadzeni przebywający w jednostce penitencjarnej z oddziału zamkniętego. Scenariusz i scenografię przygotowały studentki Uniwersytetu Zielonogórskiego należące do Koła Naukowego „Prison” - Paulina Sęk, Ilona Kowalczyk, Katarzyna Podgórska, Małgorzata Grzelak, Marika Micał, Angelika Skwara, Patrycja Dominiczak, Aleksandra Zapata oraz Magdalena Mirosławska. Spektakl został przedstawiony w Zakładzie Karnym dla dzieci i matek przebywających na terenie zakładu oraz dla pociech i rodzin „naszych aktorów” z okazji dnia dziecka. Dzięki temu osadzeni mieli możliwość spędzenia odrobinę więcej czasu ze swoimi bliskimi. Było to dla nich budujące i bardzo motywujące. Z wielkim zapalem uczyli się ról, przychodzili na próby, wnosili swoje dygresje oraz nowe pomysły. Można spokojnie powiedzieć, że dla skazanych było to oderwanie od „rzeczywistości” więziennej i codziennej monotonii. Sam pomysł na zorganizowanie takiego spektaklu urodził się podczas wizyt i zajęć prowadzonych w Zakładzie Karnym w Krzywańcu. Studentki działające w Kole Naukowym „Prison” chciały pokazać jak można resocjalizować osoby przebywające w zakładach karnych poprzez sztukę. Jest to najpiękniejsza forma resocjalizacji ponieważ obserwowanie jak osadzony stara się, jak z próby na próbę zmienia swoje nastawienie, otwiera się jest uczuciem niesamowitym. Dla nas jako młodych ludzi, którzy wiążą swoją przyszłą pracę z zakładami karnymi, taka forma resocjalizacji jest bardzo skuteczna i na pewno będzie jeszcze nie jeden raz powielana, bo wiemy, że warto! Podczas realizacji sztuki i warsztatów teatralnych dużym zaangażowaniem i chęcią współpracy wykazał się dyrektor Lubuskiego Teatru w Zielonej Górze, Robert Czechowski. To dzięki niemu osadzeni mieli tak piękne kreacje idealnie pasu-

jące do scenariusza i postaci, w które się wcielali. Szczególne podziękowania kierujemy do naszego opiekuna naukowego, dr hab. Barbary Toroń-Fórmanek, prof. UZ, która daje nam wielki zastrzyk energii i motywacji do działań.

Paulina Sęk, Ilona Kowalczyk,
Katarzyna Podgórska, Patrycja Dominiczak

Sukces absolwentki pedagogiki

Z radością informujemy, że **mgr Beata Kałużna** - absolwentka (2015 r.) *pedagogiki* (specjalność: *pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i profilaktyka*) otrzymała **wyróżnienie** w XII edycji **Ogólnopolskiego Konkursu „OTWARTE DRZWI”** na najlepszą pracę magisterską lub doktorską, organizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W Konkursie brały udział prace, których tematem badawczym jest zjawisko niepełnosprawności w wymiarze zdrowotnym, zawodowym lub społecznym.

Komisja Konkursu „OTWARTE DRZWI” przyznała Pani Beacie wyróżnienie w kategorii prace magisterskie z zakresu rehabilitacji społecznej.

Wyróżniona praca nosi tytuł ***Aspiracje i plany życiowe (nie)pełnosprawnych Zielonogórzanek***. Powstała ona w Katedrze Opieki, Terapii i Profilaktyki Społecznej (obecnie: Katedra Pedagogiki Specjalnej i Profilaktyki) pod kierunkiem promotorów: **dr Jolanty Lipińskiej-Lokś** i **dr Heleny Ochonczenko**.

Gala, podczas której zostaną wręczone nagrody laureatom i osobom wyróżnionym, odbędzie się 20.11.2015 r. w Warszawie.

Gratulujemy wyróżnionej absolwentce i jej promotorom.

FOT. Z WYDZIAŁU

PRACA W DYPLOMACJI? CZEMU NIE?

Lilia Smoła

Biuro Karier

Ostatnio dużo się mówi o braku pracy dla humanistów, w Biurze Karier UZ nie skupiamy się na narzekaniu, tylko wskazujemy humanistom różnorodne ścieżki kariery i rozwoju. Czasem takie, których sami nie braliby pod uwagę.

Na co dzień w Zielonej Górze nie spotykamy dyplomatów, ale to nie znaczy, że nasi studenci i absolwenci nie mogą marzyć o pracy w służbie dyplomatycznej czy instytucjach międzynarodowych.

Żeby marzenia mogły się konkretyzować, zaprosiliśmy attaché w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP, Anitę Sęk, do poprowadzenia wykładu pod tytułem: *Ścieżki rozwoju i kariery dla humanistów*.

19 października 2015 r. ponad stuosobowa grupa studentów otrzymała precyzyjne wskazówki, jak przygotować się do pracy w dyplomacji. Studenci dowiedzieli się, jak funkcjonuje służba dyplomatyczna w Polsce, jakie wymagania muszą spełniać kandydaci, jak wyglądają procedury rekrutacyjne, jak się do nich przygotować oraz kiedy odbywa się najbliższy konkurs na aplikację dyplomatyczno-konsularną.

W dyplomacji XXI wieku potrzebna jest nie tylko wiedza, ale także umiejętność skutecznego prowadzenia negocjacji, prezentacji, obrony interesów czy sprawnego zarządzania zasobami.

Kto, jak nie humaniści, zrobi to najlepiej?

Wykład został przeprowadzony we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Debaty Międzynarodowej, z którym BK UZ nawiązało owocną współpracę już w ubiegłym roku akademickim. Dzięki organizacyjnemu i finansowemu wsparciu RODM, nasi studenci nieodpłatnie uczestniczyli także w bardzo drogiej warsztatach, przygotowujących do konkursów rekrutacyjnych w instytucjach unijnych. Dziękujemy.

Anita Sęk - attaché w MSZ RP, piłkarka w drużynie MSZ. Ukończyła aplikację dyplomatyczno-konsularną. Absolwentka Kolegium Europejskiego w Brugii (EU International Relations and Diplomacy) oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego. Stypendystka LLP ERASMUS na Uniwersytecie Wiedeńskim (2009). Badacz stosunków zewnętrznych UE w think tanku Trans European Policy Studies Association w Brukseli (2012-2013). Wcześniej stażystka w gabinecie Štefana Füle, komisarza ds. europejskiej polityki sąsiedztwa i rozszerzenia w Komisji Europejskiej (2012), Departamencie Strategii Polityki Zagranicznej MSZ (2012), Parlamencie Europejskim (2011), Ambasadzie RP w Moskwie (2010), Instytucie Dyplomacji Kulturalnej (ICD) w Berlinie (2009) oraz Instytucie Spraw Publicznych w Warszawie (2009). Uczestniczka międzynarodowych projektów i konferencji. Członkini honorowa Koła Studentów Stosunków Międzynarodowych UJ.

Członek-założyciel i była prezes stowarzyszenia Centrum Inicjatyw Międzynarodowych.

FOT. BIURO KARIER

MAMY SWOJEGO AMBASADORA KARIERY UE

Lilia Smoła

Biuro Karier

Aleksandra Wieczorek - studentka filologii germańskiej i angielskiej na Uniwersytecie Zielonogórskim, została Ambasadorką Kariery UE!

„Ambasadorowie Karier UE” to program zainicjowany w roku 2010 przez Europejski Urząd Doboru Kadr (EPSO), który ma zachęcić studentów do podjęcia pracy zawodowej w instytucjach unijnych. Poprzez sieć studentów przeszkolonych przez EPSO i pełniących rolę osób kontaktowych na uczelniach, „ambasadorowie” aktywnie promują możliwości pracy w instytucjach UE, udzielają informacji zainteresowanym studentom oraz absolwentom, a także organizują spotkania z urzędnikami UE i lokalnie reprezentują EPSO. Współpracują też z MSZ, Przedstawicielstwem KE w Warszawie oraz organizacjami i samorządami studenckimi. Wspólnie z resortem dyplomacji oraz siecią Regionalnych Ośrodków Debaty Międzynarodowej organizują spotkania i wykłady otwarte o promocji zatrudnienia.

Do tej pory tylko 2 osoby z Polski przebrnęły przez gęste sito rekrutacyjne, a ambasadorami mieli możliwość zostać tylko studenci Uniwersytetów Warszawskiego i Gdańskiego. W tym roku do tego prestiżowego grona dołączyła Aleksandra Wieczorek, studentka filologii germańskiej i angielskiej

na Uniwersytecie Zielonogórskim.

Pani Aleksandra skorzystała z możliwości stworzonej przez Biuro Karier, które za pośrednictwem MSZ zgłosiło akces naszej Uczelni do udziału w programie. Tym samym dołączyliśmy do grona uznanych uczelni Unii Europejskiej obok Uniwersytetu

Cambridge czy Uniwersytetu Berlińskiego.

Cieszymy się z sukcesu naszej studentki, ale to nie znaczy, że chcemy, żeby nasi absolwenci wyjeżdżali z kraju na stałe. Zatrudnienie w instytucjach UE może stanowić jeden z etapów życia zawodowego i osobistego, może stać się także początkiem wielkiej kariery w Polsce.

Tego życzymy naszym studentom i absolwentom, którzy nie są ani gorsi, ani lepsi od swoich kolegów i koleżanek z innych krajów unijnych.

OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ KARIERY 2015

Monika Rutkowska

Biuro Karier

Od 19 do 23 października Biuro Karier UZ kolejny raz zorganizowało na naszej uczelni Ogólnopolski Tydzień Kariery - coroczną akcję Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych, mającą na celu inspirowanie lokalnych inicjatyw i działań na rzecz rozwoju poradnictwa zawodowego. Tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem „Poznaj swojego doradcę kariery!”

Wzorem lat ubiegłych Biuro Karier przygotowało dla studentów ciekawe warsztaty i wykłady otwarte, na którym zgromadzili się studenci, którzy chcieli nabyć nowe kompetencje i umiejętności pożądane przez pracodawców.

Specjalistka ds. wizerunku - Natalia Warszawska z Instytutu Wizerunku, przeprowadziła warsztat pt. *Droga do zbudowania pewności siebie*. Pewność siebie to jedna z kluczowych cech ludzi sukcesu. Jednak w obecnych czasach, coraz więcej osób ma z tym wielki problem. Mówią,

że brakuje im pewności siebie, unikają kontaktów z ludźmi, są nieśmiali, boją się wystąpień publicznych. Pewność siebie nie jest cechą wrodzoną. A to oznacza, że można się jej nauczyć.

Rozmowa kwalifikacyjna to stresujący moment, ale na szczęście można się do niej przygotować i uniknąć ewentualnych potknięć. Na co uważać i o czym absolutnie nie można zapomnieć, na to pytanie i wiele innych odpowiadał eksperci ds. rekrutacji i rynku pracy z firmy Nestlé na warsztacie pt. *Jak zostać mistrzem rozmowy kwalifikacyjnej*. Warsztaty były skierowane do osób zaczynających przygodę z rynkiem pracy - studentów i absolwentów, którzy chcieliby poszerzyć swoją wiedzę w zakresie tego, jak pisać CV, jak skutecznie szukać pracy, jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej, czy jak poradzić sobie ze stresem.

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Zielonej Górze oraz Europe Direct w Zielonej Górze zaprosili na spotkanie otwarte pt. *Ścieżki rozwoju i kariery dla humanistów*. Spotkanie poprowadziła Anita Sęk - attaché

w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP. Udzieliła cennych wskazówek, jak zdobyć wymarzoną pracę po studiach humanistycznych. Opowiedziała o służbie dyplomatycznej w Polsce (aplikacja dyplomatyczno-konsularna) i karierze w instytucjach międzynarodowych (Unia Europejska, NATO, ONZ i inne).

Podczas Tygodnia Kariery studenci mieli także możliwość skorzystania z konsultacji indywidualnych z doradcą oraz coachem kariery z Fundacji od A do Z w zakresie wzmacniania pewności siebie, zmiany przekonań ograniczających, określania kierunku motywacji i formułowania celów zawodowych.

Ponadto odbyły się dwie inauguracje nowych projektów na Wydziale Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki. Od semestru zimowego 2015/16 rozpoczyna swoją działalność Akademia ADB, która jest owocem współpracy Centrum Badań i Rozwoju spółki ADB z Uniwersytetem Zielonogórskim. Celem Akademii jest rozszerzenie wiedzy studentów i młodych pracowników firm zielonogórskich o informacje przydatne po podjęciu pracy. Jest ona skierowana do wszystkich studentów UZ, a zwłaszcza do studentów Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki. Akademia składa się z serii wykładów „otwartych”, czyli takich, na które zaproszeni są wszyscy chętni: studenci oraz młodzi pracownicy chcący przyspieszyć wdrożenie do przemysłu, oraz „zamkniętych” warsztatów prowadzonych w Laboratorium Systemów Multimedialnych WIEA, które zostaną przeprowadzone przez wykwalifikowanych specjalistów firmy z długim stażem i wieloletnim doświadczeniem w branży IT.

Natomiast firma Perceptus z Zielonej Góry zorganizuje cykl wykładów oraz warsztatów praktycznych, poświęconych tematyce bezpieczeństwa informatycznego pod hasłem: Perceptus IT Security Academy. Biorąc udział w zajęciach, studenci nabędą wiedzę oraz praktyczne umiejętności w zakresie nowoczesnych sposobów zapewniania bezpieczeństwa IT. Będą mieli możliwość spróbowania swych sił w rozwiązywaniu rzeczywistych problemów, przy użyciu zaawansowanych narzędzi. Zajęcia będą prowadzone przez najlepszych specjalistów z firmy Perceptus, a także jej branżowych partnerów: Utimaco, Nexus, Dell i Eset, którzy zagwarantują najwyższy poziom merytoryczny.

Ponieważ nasza Uczelnia jest podzielona na dwa Kampusy, w Tygodniu Kariery byliśmy dostępni nie tylko przy al. Wojska Polskiego, gdzie BK ma swoją siedzibę, ale w ramach „Open Office” spotykaliśmy się ze studentami na ich wydziałach również w Kampusie A. Tradycyjnie wśród naszych studentów poszukiwali wolontariuszy: Fundacja Dr Clown i Akademia Przyszłości, a firma Call Center Dynamic Sales S.A. przygotowała ciekawe oferty pracy.

Naszym celem było promowanie wśród studentów świadomego planowania rozwoju własnej kariery. Obecnie na dość trudnym rynku pracy wygrywają Ci, którzy kończąc studia dysponują już pewnym kapitałem w postaci doświadczenia, które zdobywa się podczas praktyk, staży, pracy wolontariackiej, czy na warsztatach i szkoleniach. Mamy nadzieję, że czas poświęcony na uczestnictwo w OTK 2015 nie był czasem straconym i w przyszłym roku ponownie się spotkamy.

„POKONYWAĆ GRANICE” / „GRENZEN ÜBERWINDEN”

09-23 PAŹDZIERNIKA 2015 r.

Barbara Krzeszewska-Zmyślony

III Dni Polsko-Niemieckie na Uniwersytecie Zielonogórskim, podobnie jak II Dni Polsko-Niemieckie w 2014 oraz dziesięć edycji Dni Niemieckich w latach 2003-2012, zainicjowało Centrum Kultury i Języka Niemieckiego Uniwersytetu Zielonogórskiego (CKiJN UZ).

Macieja Ogarka i prof. Bartłomieja Stankowiaka, oraz Hanesa Metze z Berlina.

Podczas koncertu teksty literackie po polsku i po niemiecku wygłaszali studenci Wydziału Filologicznego.

W szkołach podstawowych i przedszkolach odbyły się spotkania z kulturą i językiem niemieckim, oraz z wycinankami Pani Eryki Schirmer, które autorka podarowała CKiJN UZ. W WiMBP im. C. Norwida przygotowano dla szkół pod-

Dni rozpoczęła „Akcja Jabłuszko” przeprowadzona przez młodzież szkół średnich w mieście. Akcję od początku, czyli od 2003 r., wspiera Urząd Miasta Zielona Góra.

Studenci Wydziału Artystycznego UZ z Instytutu Sztuk Wizualnych wzięli udział w organizowanym po raz dziesiąty Konkursie na Plakat. Wernisaż wystawy pokonkursowej, oraz wręczenie pism gratulacyjnych zwycięzcom odbyło się dnia 9. października w Galerii Rektorat przy ul. Licealnej 9. Nagrody za trzy najlepsze projekty Konkursu na Plakat III Dni Polsko-Niemieckich ufundował JM Rektor UZ prof. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński.

12 października w auli UZ przy ul. Podgórnej odbył się koncert Polsko-Niemieckiej Orkiestry Młodzieżowej, pod dyktando dwóch pracowników Instytutu Muzyki UZ: prof.

stawowych, jak co roku *Gry i zabawy z Językiem Niemieckim*. W Gimnazjum nr II młodzież wzięła udział w *Konkursie z polskimi i niemieckimi przysłowiami*. W LO nr V odbył się konkurs niemieckich zwrotów idiomatycznych.

W UTW miało miejsce spotkanie z niemieckojęzycznymi katalogami turystycznymi dla uczących się języka niemieckiego.

Nie odbył się „wprowadzający” kurs języka niemieckiego, który dr Daniel Schumanns z Fachhochschule Würzburg-Schweinfurt przełożył na wiosnę przyszłego roku.

Studenci z UZ i BTU CS z Cottbus zwiedzili teren dawniejszej fabryki dynamitu w Krzystkowicach w rejonie Nowogrodu Bobrzańskiego.

Planowane są dalsze wspólne działania obu partnerskich Uczelni.

FOT. ODAUTORKI

ERASMUS+ W BIBLIOTECE UNIWERSYTETU CYPRYJSKIEGO

STELIOS IOANNOU RESOURCE

Donata Wolska

Biblioteka Uniwersytecka

W dniach od 5 do 9 maja 2015 r. w ramach europejskiego programu Erasmus Plus przebywałam w Bibliotece Uniwersyteckiej w Nikozji na Cyprze.

Pierwszego i ostatniego dnia pobytu spotkałam się z panią dyrektorką Biblioteki Uniwersyteckiej, Eleną Diomidi-Parpouna. W czasie kolejnych dni pozostali współpracownicy oprowadzali mnie po wszystkich działach. Chętnie opowiadali o swojej pracy i dzielili się doświadczeniami. Byli żywo zainteresowani naszą biblioteką i dopytywali o szczegóły przenosin do nowego budynku. W odwiedzanej przeze mnie bibliotece pracuje 51 osób. Wszyscy ukończyli studia bibliotekoznawcze na uniwersytetach w Atenach i Salonikach.

Uniwersytet Cypryjski w Nikozji posiada największą na wyspie bibliotekę, która otrzymała zaszczytną nagrodę EFQM, czyli Nagrodę Doskonałości. W bibliotece mieści się 265 tys. tytułów książek ujętych w 306 tys. egzemplarzy. Co roku kolekcja wzbogaca się o 9 tys. nowych tytułów. W 2002 r. Biblioteka wzięła udział w europejskim programie pod nazwą „Najlepsze europejskie praktyki w technologii informacyjnej dla osób całkowicie niewidzących i niedowidzących” i otrzymała wyróżnienie. Biblioteka jest na wskroś nowoczesna, elektroniczna i funkcjonuje jako biblioteka hybrydowa. Pokazny zbiór znajduje się jednocześnie w oryginale, w wersji cyfrowej i w postaci książek mówionych. Każda z tych wersji figuruje w elektronicznym katalogu dostępnym na stronie internetowej biblioteki pod adresem: <http://library.ucy.ac.cy/>. W zbiorach znajdują się książki tematycznie nawiązujące do większości kierunków prowadzonych na uczelni. Biblioteka ściśle współpracuje ze środowiskiem akademickim, kierując się przy zakupie nowych tytułów wskazówkami i zapotrzebowaniem uniwersyteckiej społeczności. Studenci zainteresowani zakupem nowych książek składają zamówienia elektronicznie bądź osobiście w wypożyczalni. Biblioteka należy do Konsorcjum Greckich i Cypryjskich Bibliotek Akademickich. Pomieszczenia biblioteki znajdują się w różnych miejscach Nikozji. Biblioteka Główna mieści się w budynku przy ulicy Kallipoleos, zewsząd otoczonym parkiem. Rosną tam cyprysy, tuje, krzewy oleandrów i innych egzotycznych kwiatów. Architektura posiada charakter śródziemnomorski. Budynek zbudowany jest w kształcie prostokąta, wewnątrz którego znajduje się ogromny dziedziniec. Prostokąt zwieńczony jest smukłymi wieżami.

W jednej z nich (zegarowej) mieszczą się pomieszczenia biblioteki. Długie krużganki prowadzą do poszczególnych sal. Na skraju dziedzińca znajduje się prawosławny kościółek otwarty od świtu do zmierzchu, a nieopodal studencka stołówka, w której można niedrogo i smacznie zjeść. Część stolików umieszczona jest w gaju pomarańczowym.

Biblioteka Główna dzieli się na kilka oddziałów: Dział Wolnego Dostępu wraz z Oddziałem Zbiorów Specjalnych: Browning, Dervi, Diamanti, Dimitsoyopoulou i Milliex, w którym zgromadzone są książki wydane przed 1890 r. Większość z nich została ofiarowana przez znane z działalności społecznej i kulturalnej osoby. Poszczególne zbiory noszą nazwy od imion ich darczyńców.

Biblioteka przyjmuje darowizny pochodzące z rąk prywatnych darczyńców: bibliofilów, filantropów, sławnych i zasłużonych dla świata kultury i nauki osób oraz innych bibliotek, zarówno cypryjskich jak i zagranicznych. **Kolekcja Darowizn Palla** systematycznie się powiększa. Dimitrios Pallas jest jednym z najhojniejszych darczyńców, który podarował bibliotece niepowtarzalną kolekcję książek i rękopisów sięgających aż XIV wieku. Inny ofiarodawca, Pan Dimitsopoulos przekazał 4611 egzemplarzy książek, spośród których przeszło 800 zostało wydanych przed 1830 r. W tym dziale znajdują się unikalne egzemplarze, które powstały w znanych europejskich wydawnictwach w Bergamo, Bolonii, Dublinie, Edynburgu, Florencji, Frankfurtu, Hanowerze, Kolonii, Londynie, Lozannie, Oxfordzie, Padwie i Wenecji.

Filia Strovolou – jest niedostępna dla czytelników. Użytkownicy zamawiają stamtąd książki przez Internet. Zamówienia realizowane są na dzień następny i udostępniane bądź wypożyczane studentom w Wypożyczalni Głównej.

Biblioteka Archeologii znajduje się przy kierunku Archeologii Śródziemnomorskiej. Jej księgozbiór liczy 23 tys. tytułów książek i 400 czasopism. Książek z tej biblioteki nie wypożycza się do domu. Można z nich skorzystać w czytelni położonej w parku.

Biblioteka Filologii Tureckiej posiada przeszło 20 tys. egzemplarzy książek i 800 tytułów czasopism. Tutaj mieści się również Dział Zbiorów Specjalnych z cenną kolekcją darowizn od: Louis Bazin, Andreas Tieze i Halasi-Khun Tibor.

Filia Leoforou Larnakas znajdująca się w Miasteczku Uniwersyteckim gromadzi dzieła wszystkich wykładowców od zarania pracujących i wykładających na Uniwersytecie Cypryjskim.

Zasób **Czytelni Czasopism** liczy przeszło 30 tys. tytułów, spośród których kilka należy do czasopism, które już nie ukazują się na rynku wydawniczym. Kolekcja zawiera także greckie czasopisma literackie pochodzące z ubiegłego oraz XIX w.

archiwum wszystkich prac doktorskich, które powstały na Cyprze. Przyjmuje również zamówienia od pracowników naukowych, którzy proszą o udokumentowanie swoich badań, jak i również urozmaicenie zajęć dydaktycznych.

CHRISTOS STELIOS IOANNOU FOUNDATION została założona w 1983 r. przez małżeństwo Elli i Steliosa Ioannou. Organizacja poświęcona pamięci ich syna Christosa zajmuje się pomocą niepełnosprawnym dzieciom, wspiera finansowo zdolną młodzież z uboższych domów, pomaga uchodźcom w przystosowaniu się do życia w nowych warunkach, współtworzy Domy Spokojnej Starości i ośrodki rehabilitacyjne. Uczestniczy w wielu programach Unii Europejskiej. Pani Elli ofiarowała na budowę nowej biblioteki przeszło 8 milionów euro. Książnica jest prawie na ukończeniu. Twórcą projektu jest wybitny francuski architekt Jean Nouvel, a biblioteka będzie nosić nazwę od imienia niez-

FOT. OD AUTORKI

W jej gestii mieści się dostęp do 173 licencjonowanych baz danych: bibliograficznych, ekonomicznych, poszczególnych artykułów wraz z abstraktami lub całą zawartością. Z wymienionych baz można skorzystać na terenie uniwersytetu. Studenci chętnie korzystają z zasobów Mediateki. Kolekcja liczy około 9 tys. płyt: CD, DVD i innych kaset dźwiękowych. Powyższy zbiór Biblioteka Uniwersytecka reklamuje jako jedną z najciekawszych form uczenia się i nauczania.

Dział Informacji Naukowej organizuje konferencje naukowe, seminaria, okolicznościowe wystawy, lekcje posługiwania się katalogiem elektronicznym i wyszukiwania różnych źródeł. W budynku książnicy znajduje się specjalne stanowisko, przy którym dyżurują pracownicy pomagający w zdobyciu bibliografii i innych potrzebnych materiałów. W tym celu należy umówić się wcześniej z wybranym bibliotekarzem. **LIKIFOS** to biblioteka cyfrowa. Jej nazwa pochodzi z języka starogreckiego i oznacza wazę, w której przechowywano cenne przedmioty. Dział współpracuje z Centrum Badań Naukowych, Greckim Archiwum Historii, Językoznawstwa i Literatury oraz Narodową Biblioteką Cypryjską. Opracowuje wszystkie zbiory poczynając od najstarszych. Należy do Greckiego Konsorcjum Bibliotek Naukowych, na którego zamówienie digitalizuje poszczególne artykuły, spostrzeżenia i wnioski z badań naukowych. Jednym z priorytetowych zadań **Likifos** jest stworzenie

jącego męża pani Elli - **Stelios Ioannou Resource**. Budynek składa się z pięciu pięter. Cztery spośród nich zostały zasypane ziemią. Wewnątrz obiektu w kształcie rotundy umieszczono kryształową soczewkę rozpraszającą światło i ciepło słoneczne po niewidocznych piętrach. Jedyne szklana kopuła będzie na zewnątrz. Rozciąga się z niej imponujący widok na Nikozję i okalające ją góry. W kopule przewidziano miejsca pracy i kontemplacji dla czytelników.

Z dyrektorem Biblioteki Uniwersytetu Cypryjskiego **Eleoną Diomidi-Parpouna** odbyłam wirtualny spacer po Bibliotece Uniwersytetu Zielonogórskiego. Odpowiedziałam na wiele jej pytań i wątpliwości związanych z przenosinami do nowej książnicy.

Po powrocie, 11 czerwca 2015 r., odbyła się prezentacja mojego pobytu w Bibliotece Uniwersytetu Cypryjskiego. Techniczną oprawę zapewniła nieoceniona Beata Mirkiewicz, a artystyczną Kasia Bartosiak, Ewelina Furtak i Marek Kamiński, którzy pięknie recytowali wiersze greckich poetów. Imprezę wzbogaciły piosenki cypryjskiego piosenkarza Steliosa Konstantasa.

Πανεπιστήμιο
Κόνπρου

Κέντρο Πληροφορικής
Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου»

Η στέγη της Γνώσης

URATOWALI KOLEDZE ŻYCIE!

24 października w siedzibie Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Zielonogórskiego prorektor ds. studenckich, prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski, spotkał się ze studentami II roku studiów niestacjonarnych II stopnia (kierunek *wychowanie fizyczne*) i prowadzącym zajęcia dr. Jerzym Grzesiakiem, którzy 12 października br. udzielili

Akcja ratownicza została przeprowadzona błyskawicznie i bardzo profesjonalnie.

Studenci otrzymali listy pochwalne oraz uniwersyteckie upominki.

W spotkaniu wzięli udział także: prodziekan ds. studenckich Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu - dr Ewa

pierwszej pomocy koledze z grupy z objawami zatrzymania akcji serca, ratując mu życie. Wydarzenie miało miejsce podczas zajęć na sali gimnastycznej. Jeden ze studentów nagle stracił przytomność i gdyby nie natychmiastowa reakcja kolegów z grupy, dziś z pewnością by już nie żył.

Skorupka, kierownik Katedry Nauk o Kulturze Fizycznej - dr hab. Ryszard Asienkiewicz, prof. UZ oraz dr Grażyna Biczysko ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

esa

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Wydobycie węgla brunatnego i rekultywacja terenów pokopalnianych w regionie lubuskim

Praca zbiorowa pod redakcją Andrzeja Greinerta

W polskiej energetyce węgiel brunatny od lat jest paliwem strategicznym, służy bowiem do produkcji około 30% energii elektrycznej rocznie. Ponadto produkcja energii elektrycznej w Polsce w oparciu o węgiel brunatny jest tańsza od wytwarzanej z wykorzystaniem węgla kamiennego i jest najtańsza ze

wszystkich stosowanych technologii. Poziom wydobycia węgla brunatnego w Polsce (około 60-65 mln Mg rocznie) będzie utrzymywać się jeszcze przez kilkanaście lat. Za około 15-20 lat, wobec wyczerpywania się obecnie eksploatowanych złóż węgla brunatnego, może nastąpić poważny deficyt tego strategicznego póki co surowca. Nie ma dziś także w Polsce eko-

nomicznych i technologicznych przesłanek, aby z dnia na dzień wprowadzić na szeroką skalę alternatywne do obecnych źródła do produkcji energii elektrycznej.

Znaczenie węgla brunatnego w polskiej energetyce dostrzegają kolejne rządy, stąd też obowiązujące i przyszłe strategie w tym sektorze zakładają uruchomienie nowych złóż jego wydobycia. Najkorzystniejsze z gospodarczego punktu widzenia są zlokalizowane w kompleksach: Gubin-Brody i Legnica-Ścinawa. Nagli jednak czas, bowiem prace przygotowawcze i budowa nowego kompleksu węglowo-energetycznego trwają 15-20 lat. Pokłady węgla brunatnego w województwie lubuskim są zlokalizowane nie tylko w regionie Gubin-Brody, ale także w innych miejscach m.in. w okolicach Żar, Świebodzina, Międzyrzecza, Sulęcina i Cybinki. Od kilku lat trwają prace przygotowawcze do budowy kompleksu górniczo-energetycznego Gubin-Brody. Fizycznie inwestycję tą warunkuje uzyskanie koncesji na wydobycie węgla oraz polityka klimatyczna Unii Europejskiej.

Każdy proces inwestycyjny wymaga przejścia przez cztery podstawowe etapy: przygotowania koncepcji i dokumentacji,

budowy kompleksu energetycznego, jego eksploatacji dającej dodatni efekt gospodarczy oraz szeroko rozumianej rekultywacji pogórnictwa. Każdy z tych etapów jest zadaniem samym w sobie, ale wszystkie razem są ze sobą powiązane i tworzą zintegrowaną całość.

Budowa kompleksu węglowo-energetycznego w regionie Gubin-Brody znacznie przekracza wymiar lokalny i ma strategiczne znaczenie nie tylko dla województwa lubuskiego, ale i dla Polski, a nawet ma aspekt europejski. Jego wybudowanie i eksploatacja mogą zmienić charakter polskiej części pogranicza z Niemcami, podnieść jakość życia w regionie i zwiększyć jego konkurencyjność.

Kompleks węglowo-energetyczny w regionie Gubin-Brody może stać się jednym z filarów rozwojowych województwa lubuskiego. Drugi filar to szansa związana z budową kopalni rudy miedzi w obszarze Bytomie Odrzańskiego i Kotli oraz w okolicach Zielonej Góry, Nowej Soli i Sulechowa. Realizacja inwestycji z obszaru przemysłu wydobywczego i energetycznego z jednej strony jest poważnym wyzwaniem przede wszystkim dla inwestora, ale także dla władz województwa i państwa polskiego, z drugiej zaś unikalną szansą na zmianę charakteru regionu.

Panu Profesorowi Andrzejowi Greinertowi oraz wszystkim Autorom niniejszej monografii gratuluję podjęcia tak aktualnego i strategicznie ważnego tematu, jakim jest wydobywanie węgla brunatnego i rekultywacja terenów powydobywczych w regionie lubuskim. Mam nadzieję, że wieloaspektowość niniejszej pracy przyczyni się do lepszego zrozumienia znaczenia wydobywania węgla brunatnego w naszym województwie, wygasiłki związane z przejściową degradacją środowiska i będzie stanowiła zasadnicze źródło wiedzy w toczących się dyskusjach, odnośnie konsekwencji uruchomienia kompleksu węglowo-energetycznego Gubin-Brody.

dr inż. Stanisław Iwan
Senator RP

W przygotowanie monografii zaangażowało się wielu naukowców, zarówno z naszej Uczelni, jak spoza niej:

— Anna Bazan-Krzywoszańska, Uniwersytet Zielonogórski
— Michał Drab, Uniwersytet Zielonogórski
— Janusz Fiszer, Politechnika Wrocławska
— Agnieszka Gontaszewska, Uniwersytet Zielonogórski
— Andrzej Greinert, Uniwersytet Zielonogórski
— Barbara Jachimko, Uniwersytet Zielonogórski
— Andrzej Jędrzak, Uniwersytet Zielonogórski
— Andrzej Krański, Uniwersytet Zielonogórski
— Wojciech Krzaklewski, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
— Marek Maciantowicz, RDLP w Zielonej Górze
— Wojciech Naworyta, AGH w Krakowie
— Marcin Pietrzykowski, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
— Marta Skiba, Uniwersytet Zielonogórski
— Łukasz Uzarowicz, SGGW w Warszawie

Homo moralis - homo creativus.
Prace dedykowane profesorowi Zdzisławowi Kalicie Krzysztofowi Kaszyńskiemu, red. i oprac. Joanna Dudek, Stefan Konstańczak, B5, oprawa twarda, s. 230, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2015, ISBN 978-83-7842-201-3

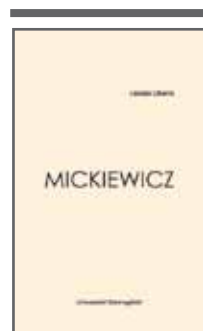
W imieniu całej społeczności akademickiej przekazujemy w darze naszym szanownym Profesorom Zdzisławowi Kalicie

oraz Krzysztofowi Kaszyńskiemu prace, które stanowią skromny wyraz wdzięczności i uznania za ich wieloletnią obecność w Instytucie Filozofii ongiś Wyższej Szkoły Pedagogicznej, aktualnie zaś Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Słowo obecność nie jest przypadkowo użytym terminem, ponieważ czas, który poświęcili pracy naukowej i dydaktycznej, to kilkanaście lat współtworzenia środowiska filozoficznego w Zielonej Górze. Obecność Profesorów przejawiała się nie tylko nauczaniem filozofii, głównie etyki, aksjologii i antropologii filozoficznej, ale również aktywnym udziałem w życiu naukowym kształtującego się instytutu filozofii: sympozjach, seminariach, konferencjach, otwartych wykładach, a także licznych publikacjach.

Obecność ta wyrażała się również w byciu Profesorów naszymi mentorami, opiekunami naukowymi, doradcami w czasie wielu „nielimitowanych” dyskusji i rozmów.

Życzliwość i mądrość Profesorów pozwalały na budowanie dobrej atmosfery w Instytucie, w Zakładzie Etyki oraz w relacjach ze studentami, doktorantami i pracownikami uczelni.

Leszek Libera, Mickiewicz,
21 × 13 cm, oprawa miękka, s. 286,
Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra
2015, ISBN 978-83-7842-180-1

Zacznijmy od początku, czyli od młodości i natchnienia. Natchnionego wyobrażamy sobie może młodziutkiego Mickiewicza rzucającego na papier swe pierwsze ballady. Z błyskiem w oku, albo z okiem zamglonym, z rumieńcem gorączkowym na licu, albo z licem pobladłym; włos zmierzwiony, potargany, kamizelka krzywo zapięta. Znamy nam

są opisy natchnionej twarzy Mickiewicza, bijącej niezwykłym, ba, nieziemskim blaskiem w czasie improwizacji rosyjskich i paryskich. Ale tak naprawdę to nie wiemy jak wyglądał poeta w czasie pisania ballad, młodzieńczych *Dziadów* albo *Grażyny*. Nie wiemy, bo nie było świadków, którzy by to uwiecznili. Mickiewicz siedział wtedy w swej samotni, w skromnej kwaterze nauczycielskiej w Kownie, z dala od znajomych i przyjaciół. A jednak właśnie dzięki temu osamotnieniu mamy najbardziej wiarygodne świadectwa okoliczności powstawania wczesnych utworów romantycznych poety - są nimi jego własne listy do przyjaciół. Wyłaniający się z nich obraz w rzeczy samej się nie pokrywa z naszymi obiegowymi wyobrażeniami o natchnieniu i romantycznym poecie. Wynika z nich bowiem, że niejedna ballada, balladka - jak zwykły mawiać Mickiewicz - powstała przy filiżance kawy. Gorącej, świeżo zaparzonej o wczesnej, bardzo wczesnej godzinie porannej. W liście do Józefa Jeżowskiego, pisany w maju 1820 roku, znajdujemy interesującą w tej mierze informację: „wstaję prawie zawsze o czwartej - *credite posteri* - a dalibóg czasem przed czwartą, a kawę piję zaraz po piątej. Ranek zajęty pisanem seksternów, ćwiczeniem się w niemczyźnie z Szadego, niekiedy balladkami” (XIV, s. 81). Mickiewicz - zdaje się - nie przywiązywał jeszcze wtedy większej wagi do swych „balladek” (głową zaprzętał mu wielki klasyczny dramat o Demostenesie), niemniej widzimy jak boskie romantyczne natchnienie nie kłóciło się z aromatem oparów porannej kawy.

[fragm. s. 132]

Ze spisu treści:
Twórczość
Rękawiczka
Don Carlos

Świtezianka - parafraza ballady ludowej
 Dziady, Faust, Ropelewski i inni Szwajcaria
 Jak czytać *Nad wodą wielką i czystą...*?
Wszyscy byli jak najzupełniej trzeźwi... (O improwizacjach Mickiewicza)

Życie codzienne

Kawa i fajka wieszczka
Chyba się nauczę pić...
 Obiad

Medyczne dylematy

Choroby wileńsko-kowieńskie
 Niedoszły medyk
 Gwatry i teinie
 Choroba Celiny Mickiewiczowej
 Cholera przyczyną śmierci Mickiewicza?

Aktualne problemy prawa wyborczego, red. Bogusław Banaszak, Andrzej Bisztyga, Anna Feja-Paszkiewicz, „Acta Iuridica Lebusana”, vol. 1, B5, oprawa miękka, s. 484, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2015, ISBN 978-83-7842-206-8

Uchwalony w 2011 roku Kodeks wyborczy został już zastosowany we wszystkich rodzajach wyborów, które obejmuje swoją regulacją - w 2011 roku w wyborach parlamentarnych, w 2014 roku w wyborach do Parlamentu Europejskiego i w wyborach samorządowych oraz w 2015 roku w wyborach prezydenckich. Wkrótce odbędą się wybory parlamentarne. Praktyczne stosowanie norm Kodeksu wykazało jego zalety, ale także wady. Te ostatnie legły u podstaw przeprowadzonych kilkunastu nowelizacji. Niektóre z nich były obszerne. Do interpretacji regulacji kodeksowych włączyły się od początku ich obowiązywania sądy i to nie tylko przy okazji rozpatrywania protestów wyborczych. Niekiedy ich poglądy stymulowały działania ustawodawcy.

W niniejszej publikacji znajdują się refleksje nie tylko nad rozwiązaniami prawnymi wprowadzonymi przez Kodeks i jego nowelizacje. Autorzy poszczególnych opracowań włączają się także w debatę nad pożądanym kształtem polskiego prawa wyborczego. Nie może w niej również zabraknąć rozważań o charakterze komparatystycznym, które mogą się okazać inspirujące dla polskich prawników i politologów zajmujących się problematyką prawa wyborczego. Problematyka ta - pod wpływem kolejnych wyborów - cieszy się coraz większym zainteresowaniem społecznym i obecna jest z rosnącą intensywnością nie tylko w pracach naukowych, ale również i w szeroko pojętej publicystyce społecznej. Mamy nadzieję, że publikacja, którą oddajemy do rąk Czytelników, wychodzi naprzeciw temu zainteresowaniu.

„ICT in Educational Design Processes, Materials, Resources”, Vol. 7, ed. Eunika Baron-Polańczyk, B5, oprawa miękka, s. 152, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2015, ISBN 978-83-7842-203-7

„ICT in Educational Design Processes, Materials, Resources”, Vol. 8, ed. Eunika Baron-Polańczyk, B5, oprawa miękka, s. 152, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2015, ISBN 978-83-7842-204-4

„ICT Education Design. Processes, Materials, Resources” edited by Eunika Baron-Polańczyk is of great cognitive and practical value. It is recommended that it should reach the teachers preparing and conducting IT classes and students of pedagogy and related fields.

In particular, the book should be promoted on ITC trainings, so it could serve as means of education in the digital world.

[From the review of Professor Kazimierz Wenta]

The content of this publication (monograph) is based on the main and sub objectives of the multi-annual international research project ICTinED; [...] it is, in part, a scientific output of the project and is thematically focused on ICT applications in technical education. As co-author of several primary school and university textbooks, I have to praise the authors that the texts also refer to the use of ICT and multimedia support - used in technical fields, but also applied in all areas of human life - in teaching.

[From the review of Professor Ján Stebila]

„Przegląd Narodowościowy - Review Of Nationalities”, Nr 4: Mniejszość niemiecka, red. Aleksandra Kruk, Piotr Pochyły, B5, oprawa miękka, s. 308, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2015, ISSN 2084-848X, ISBN 978-83-7842-194-8

Czwarty numer „Przeglądu Narodowościowego” zdecydowaliśmy się poświęcić mniejszości niemieckiej i uczynić to zagadnienie tematem wiodącym. Po II wojnie światowej, zarówno w Polsce, jak i w wielu państwach europejskich, pozostali skupiska Niemców, którzy z różnych względów nie znaleźli się w granicach któregoś z utworzonych państw niemieckich - NRD czy RFN. Po obaleniu muru berlińskiego i zmianach politycznych w latach 90. XX w. nie nastąpiła masowa repatriacja do zjednoczonych Niemiec, aczkolwiek rząd niemiecki aktywnie wspiera ich funkcjonowanie. Jeśli jako kryterium wyodrębniania wspomnianej grupy przyjmiemy występowanie języka niemieckiego, wówczas okaże się, że tzw. Europa Niemiecka jest reprezentowana przez ponad 90 milionów mieszkańców kontynentu, a sam niemiecki jest drugim po rosyjskim najczęściej występującym językiem ojczystym. Problemy, historia, działalność polityczna czy silne poczucie tożsamości narodowej stanowią interesujące pola badawcze, których przybliżenie i przeanalizowanie było naszym podstawowym założeniem przy projektowaniu ram tego numeru. Większość zebranych artykułów koncentruje się na sytuacji mniejszości niemieckiej na obszarze Polski (w różnych momentach dziejowych), a wartość podkreślenia jest to, iż stanowi ona obecnie najliczniejszą, około 150-tysięczną mniejszość narodową, która każdorazowo posiada swoją reprezentację w Sejmie RP.

zebrała Ewa Popitka
 Oficyna Wydawnicza

[1] Paweł Andrzejewski, z cyklu Wzajemnie nieskończoności, 2014, druk pigmentowy, 610 x 660 [2] Jan Berdyszak, Studi um PO... XIV, 1980-1983, autoedyt, 2011, 57 x 77 [3] Andrzej Bobrowski, Noc I, 2014, druk wypukły, 120 x 98 [4] Radosław Czarkowski, Lowe, 2013-2014, litery, 70 x 100 [5] Piotr Czech, Świat z / The Word, 2014, rysunek tuszem, 13 x 20 [6] Katarzyna Dziuba, Processing XI, 2013, druk cyfrowy, 150 x 92 [7] Stefan Flicner, Hodebuców V, 2013, litografia, cyfrowa, 100 x 70 [8] Mirosław Gugała, Alatro typografia, 2012, litografia, serigrafia, perforacja, 14 x 9,5 [9] Izabella Gustowska, Twój i ja, 2000, technika mieszana, 100 x 70 [10] Tadeusz Jackowski, Sośnie po Krakowie IV - czyli wiodła wieszczą na Ryńku Głównym, 2000, metal, 50 x 72,5 [11] Maryna Mazur, Garsia, 2014, akwarela, 70 x 50 [12] Witold Michorzewski, Sufłajki ostatnich chęci, 1977, litografia, papier, 48,5 x 49,5 [13] Wojciech Müller, Vexi, 2015, technika włókna, 120 x 70 [14] Grzegorz Nowicki, Bez tytułu, 2015, offset, 98 x 66 [15] Jacek Papla, projekt okładki Kulakowej, 2014 [16] Tadeusz Plakowski, plakat, 1988, offset, 100 x 70 [17] Piotr Szurek, Autoportret, 2015, sucha igła, 144 x 150

[1]

[2]

[3]

[4]

[5]

[6]

[7]

[8]

[9]

[10]

[11]

[12]

[13]

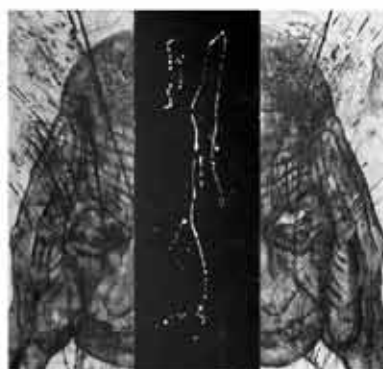
[14]

[15]

[16]

[17]

11 GREEN TOWN OF JAZZ

MIEDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWO – METODYCZNA
Uniwersytet Zielonogórski • Wydział Artystyczny • Instytut Muzyki

Współczesne
metody
nauczania
muzyki jazzowej

Honorowy Patronat
JM Rektora
Uniwersytetu Zielonogórskiego

17-20 listopada 2015

Koncertы festiwalowe

17.11.2015 godz. 20:00 - Jam session na powitanie, Zajazd Pocztowy, ul. Jedności 78

18.11.2015 Piotr Wojtasik Quintet
Klub Jazzowy UOJca

20.00 – Piotr Wojtasik Quintet On Tour November 2015

Piotr Wojtasik (PL) – tp, Viktor Toth (HUN) – as, Sylwester Ostrowski (PL) – ts.

Joris Teepe (NLD) – b, John Betsch (USA) – dr

Jam session

19.11.2015 Andrea Motis &
Joan Chamorro
Group

Aula Uniwersytetu Zielonogórskiego, ul. Podgórna 50

Akademia Jazzu dla gimnazjów

12.00 – Andrea Motis and Joan Chamorro Group (ES)

Klub Jazzowy UOJca, ul. Szafrana 8

Otwarte Warsztaty Jazzowe

15.00 – David Dorůžka Trio (CZ)

Aula Uniwersytetu Zielonogórskiego, ul. Podgórna 50

19.00 – koncert Andrea Motis

and Joan Chamorro Group (ES)

Andrea Motis – vocals, Trumpet, Alto sax and Soprano Sax.

Joan Chamorro – Double bass and Tenor sax, Josep Traver – Electric Guitar.

Ignasi Terraza – Piano, Esteve Pi Ventura – Drums

Klub Jazzowy UOJca, ul. Szafrana 8

21.00 – David Dorůžka Trio (CZ)

David Dorůžka – guitar, Jiří Slavík – bass, Martin Novák – drums

Jam session

20.11.2015 Big Band
Uniwersytetu
Zielonogórskiego

Aula Uniwersytetu Zielonogórskiego, ul. Podgórna 50

19.00 – Wiek Jazzu - koncert piosenek

Franka Sinatra, Billy Holiday, Jeremiego Przybory

w setną rocznicę urodzin artystów

Big Band UZ i goście specjali:

Ida Zalewska i Wojciech Myrczek

Jam session, Klub Jazzowy UOJca

Kierownik naukowy Konferencji, Dyrektor Artystyczny Festiwalu

dr hab. Jerzy Szymaniuk, prof. UZ

Organizator: Zielonogórskie Stowarzyszenie Jazzowe

Współorganizacja: Uniwersytet Zielonogórski

więcej informacji: <http://imu.uz.zgora.pl/>

wykłady
warsztaty
prezentacje
artystyczne

wstęp wolny

Bilety do nabycia

MUZART, Klub UOJca, Dział Socjalny UZ
oraz przed koncertami:
Aula UZ – 25/15zł, Klub UOJca – 20/10zł

Zadanie współfinansowane

ze środków Zarządu Województwa Lubuskiego
Projekt współfinansowany ze środków Urzędu Miasta
oraz z programu Santander Universidades

Współpraca

Zielonogórski Ośrodek Kultury

Sponsorzy Festiwalu

ELEKTROCIĘPŁOWNIA „ZIELONA GÓRA”
Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.
ZAJAZD POCZTOWY
HOTEL ŚRÓDMIEJSKI
RESTAURACJA WINNICA

Patroni medialni

GAZETA LUBUSKA
Polskie Radio Zachód
Radio Index
Jazz Forum

Lubuskie
Warto zachować
Gramy JAZZ w Lubuskim

ZIELONA GÓRA